

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૅપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૮૪૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ આખો ટાઈટલ આ માટેની

વિષય ૫૮૪૪૬: ૨૪

આશ્વત્ અઘોજાત અદી સૂર અનાહિત,
 ઐરેજૂવો અપાઉમ્ સ્પિતમ! ધ્વામ્ દથત્
 અહુરોમજ્ઞદાતું રતૂમ્ અસ્ત્વઇથો ગઘોથ-
 યાતું; મામ્ દથત્ અહુરો મજ્ઞદાતું નિપા-
 થ્રીમ્ વીસ્પયાડ અપઘોનો સ્તોઇશ્; મન
 રય ખરેનહુય પસ્વસ્ય સ્તઘોરાય ઉપઇ-
 રિ જામ્ વિચરેન્તિ મઘ્યાય ળિજંથ; અજેમ્
 ળઘોઇધીતેમ્ તા નિપયેમિ વીસ્પ વોહૂ મ-
 જ્ઞદ-ધાત અપ-ચિથ, માંનયેન્ અહે યથ
 પસૂમ પસુ-વસ્ત્રેમ્.

(જુવો ૩૦ ૮૭ મો).

અર્ધવી સૂર યશત

બા

માઝેની.

તર્જુમો કરનાર

મહુમ એરવદ તેહમુરસ દીનશાહ

અંકલેસરીઆ.

મું બા ઈ

ધી ફેર્ટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.

નં ૧ પારસીબજાર ઓટ.

પેલલી આટ્ટી.

રોજ ૨૦ મો, માહુ ૧૦ મો ૧૨૪૩ યઝદેજરદી,
તા. ૭ મી જુલાઈ ૧૮૯૪.

ખીજી આટ્ટી.

રોજ ૧૦ મો, માહુ ૮ મો યઝદેજરદી,
તા. ૨૧ મી એપ્રિલ ૧૯૦૭.

મહૂમ બાઈ સાહેબ
લેડી આવાંબાઈ
તે

નામદાર મહૂમ સર જમશેદજી જીભાઈ
પેહલવા બેરોનેટનાં ધનીઆનીની
માનભરેલી યાદગારીને
આ

આવાંચરત

બા માએની
એનાં તજુમેા કરનારે
મોટાં માન સાથે.

અર્થ જુ કરી છે.
મુંબાઈ.

રોજ ૨૦ મો. માહ ૧૦ મો ૧૨૪૩ યજ્ઞજરદી,
તારીખ ૭ મી જુલાઈ ૧૮૭૪.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

૧૮૪૮

૧૮૪૪ ૧:૪૪

બનામે ઇશદે બક્ષન્દએ મેહર્ષ્યાન્.
 નેમે અહુરાઈ મજ્દાઈ!
 નેમે અમેષએહખ્યેા રપેતએઈખ્યેા!
 નેમે જરથુશ્ત્રહે સિપતામહે અપઓનો પ્રવષેએ!
 (નમાજ દાદાર અહુરમજ્દને! નમાજ અમેષા-
 રપંદોને! નમાજ અશો સિપતમાન જરથોશ્તનાં
 ફરોહરને!)

દીબાચો.

આ આવાં યરતનો પ્રથમ ગુજરાલી તર્જુ-
 મો મહૂમ દરતુર એદલજ દારાખજ જમાસ્પ
 આમાજનાએ, મુંખઈ મધે, યજ્ઞદજ્ઞદી સને
 ૧૨૦૨ તથા ઇસ્વી સને ૧૮૩૩ માં છપાવ્યો
 હતો. તે પછી ઇસ્વી સને ૧૮૬૩ માં ડાક-
 ટર સ્પીગલે જર્મન ભાષામાં સંવલ્લા ખુદ-
 અવસ્તાના તર્જુમા સાથે છપાવ્યો; અને

તે પછી ઇસ્વી સને ૧૮૬૪ માં મજૂર
જર્મન તર્જુમા ઉપરથી, શેઠ મીનોચેહરજી
હોરમજી કાંમાંજીની ખાસ કર્માયશથી,
ડાકટર સ્પીગલના સઘલા અવસ્તાના જર્મન
તર્જુમા ઉપરથી, અંગ્રેજી ભાષામાં આર્થર
હેનરી બ્લીક નામના વિદ્વાને, તર્જુમા
કર્યાછે તેમાં આવ્યોછે; અને છેલ્લો વાંચ-
નારાઓની આગલ હાલ જે રજુ કરવામાં
આવેછે તેછે.

એ તર્જુમાઓ મધેના પેહલા, યાને
રૂહશાદ દરતૂર એદલજીવાલા તર્જુમામાં,
પાછલાઓ સાથે સરખાવી જોતાં, ઘણો મોટો
તફાવત જોવામાં આવશે. પણ આજ ૪૧
વર્ષ આગમજ, જે વખતે એ પુરાણી અને
મદૂદ ભાષાનો અભ્યાસ અત્રે પેહલવીની
મદદ વગર થઈ નહિ શકતો હતો, તે સાથે
જેમ બીજા ચોક્કસ અવસ્તાના ભાગોનો
પેહલવીમાં તર્જુમા થયોલો છે તેમ એ

યશતનો પેહલવી કે ફાસીમાં તર્જુમે થએલો હાલસુધી જોવામાં આવ્યો નથી, તેવા વખતમાં, કોઈખી સાધનની મદદ વગર એ ભાષાંતર કરવાની કોશેશ કીધી છે તે કેટલેક દરજ્જે વખાનવા લાયક છે.

હાલના વખતમાં અવસ્તાનો અભ્યાસ કરનારાઓને, યુરોપિઅન વિદ્વાનોના એ બાળદના અભ્યાસ તથા તેઓની કીમતી સોધોનો પુષ્કળ લાભ મળેછે, અને તે સાથે સારાં ભાયગે આજ નજદીક ૧૨ વર્ષ થયાં અને મહૂમ નામદાર સર જમશેદજી જી. ભાઈ પેહલવા બારોનેટના મુખારેક નામનો યાદગારી કાયમ રાખવાને, તે અમર નામી રૂહશાદનાં નામવર ધનીઆંની મહૂમ બાઈ-સાહેબ આવાંબાઈની ખાહેશથી, 'જેંદ પેહલવી' મદરેસા ઊંધાડવામાં આવી છે, તેમાં અભ્યાસ કરનારાઓને મોટો લાભ મળેછે, તેવા વખતમાં આગાહી વખત કરતાં

અવસ્તાના, સારા તર્જુમાઓ થઈ શકે એ સંભવિક છે. પણ સઉથી પેહલું જો ગ્રંથસ્થે, મજૂર યુરોપિઅન વિદ્વાનોએ કરેલા અવસ્તાના અભ્યાસનો, તથા તેઓએ કરેલી અમૂલ્ય સેવાનો કાયદો, અને તેઓની એ બાબદનો, ફાઈલાસોફીના કાયદા પ્રમાણે, અભ્યાસ કરવાની સુધરેલી રીતી, અત્રેના અભ્યાસીઓમાં, દાખલ કીધી, અને તેઓને એ બાબદના અભ્યાસની ખાહેશ ઉત્પન્ન કરી ઘટતી મદદ કરવા સાથે તેઓને ઉત્તેજન આપ્યું, અને પોતાનો કીમતી વખત રોકી તેઓને અભ્યાસ કરાવ્યો તે, શેઠ ખુરશીદજી રસ્તમજી કામાજી છે. માટે હાલના વખતમાં, જેથી અવસ્તાના સારા અને ધણે દરજ્જે શુદ્ધ તર્જુમાઓ, અત્રેના અવસ્તાનો અભ્યાસ કરનારાઓ તરફથી કરવામાં આવે, તેનું માન મજૂર સર ૪૦ ૭૦ જરથોશ્તી મદરેસા સ્થાપનારાં નામવર મહૂમ સર ૪૦ ૭૦ નાં ધનીઆની મહૂમ આવાંબાઈને તથા

એ ખાતાના તરસ્તી સાહેબોને અને મજૂર
વિદ્વાન ગ્રંથસ્થ-શેઠ ખુ. ૩૦ કામાજીને ઘટે છે.

આ યશતનો તર્જુમો કરવામાં, મજૂર
મદદેસામાં કરેલા અભ્યાસનો, તેમજ મજૂ-
ર ગ્રંથસ્થ આગલ કીધેલા ખાનગી અભ્યા-
સનો, મેં લાભ લીધો છે; અને કેટલેક ઠેકાણે
ડાક્ટર સ્પીગલ-બલીકવાલા અંગરેજ તર્જુ-
માની તથા ડાક્ટર યુસ્તી વાલી જંદ શબ્દ-
કોષનીઓ મદદ લીધી છે. અને એમાં દાખલ
કરેલી આવાં યશત, પ્રોફેસર વેસ્ટગાર્ડવાલાં
તમામ અવસ્થાનાં નામીયાં દફતર ઉપરથી,
અસલ પ્રમાણે છુટા છુટા ફકરાઓ સાથે તથા
શુદ્ધ ઉચ્ચારે અને વિરામ ઇત્યાદિ ચિન્હો
સાથે છપાવી છે. અને શરૂઆતમાં એ આખી
યશતનો તથા સેવટે એકસ બાબદોનો, કેટલો-
એક અગતનો ખુલાસો આપ્યો છે, જે પઢનારા
સાહેબોને, તેમજ અભ્યાસીઓને એક સરખી
રીતે ઉપયોગી થાઈ પડશે.

હાલ સુધી ગુજરાતી અક્ષરે છપાએલાં અવસ્તાનાં નાંહાંનાં કે મોટાં દફતરો, એકાદ બે વગર, ઘણાં અશુદ્ધ અને ગલત જોવામાં આવે છે, જે વિશે લંબાન કરવા કરતાં એટલું જ જણાવવાની રજા લેઉં છું કે વાંચનારા સાહેબો, હાલ સુધી છપાએલાં ખુરદ-અવસ્તાના દફતરોમાં આવાંયશત આવી હોય, તેનો આ સાથે મુકાબલો કરવાની જો તમદી લેશે તો તે પુસ્તકો કેટલાં અશુદ્ધ છે, તે વિશે તેમની સેહેજમાં ખાતરી થશે.

માટે અવસ્તા, અસલ માર્ફક, શુદ્ધ ઉચ્ચારે ભણવામાં આવે એવા હેતુથી, એક તપાસ તરીકે આ ફક્ત આવાં યશતની નાંહની ચોપડી બાહર પાડી છે, કે જો એનો સારો ફેલાવો થાય અને શુદ્ધ ઉચ્ચારેજ પઢવાનો આપણાં લોકોમાં શોક વધે તો હવેથી એવીજ રીતે બીજા ખુરદ-અવસ્તાની ચોપડીઓ છપાવવામાં આવે. આપરા લોકોના મોટા ભાગને ગુજ-

રાત્રી જોડાક્ષર વાંચવાનો ઘણો મહાવરો નહિ
હોવાથી, તથા ગુજરાતીમાં, અવસ્તાની ભાષા-
માં લખાતા ચોક્કસ અક્ષરો નહિ મલી આવ-
વાથી, ગુજરાતી હરફ ઉપર ચોક્કસ નિશા-
નોજો મુકવી પડે છે, તેથી વાંચનારાઓને
ઘણો ગુંચવારો પડે છે, માટે જોડાક્ષરે લખેલી
કેતાઓને તેઓ પસંદ કરતા નથી. પણ અવ-
સ્તામાંજ જણાવવા પ્રમાણે અવસ્તાનો
કોઈખી ભાગ મુદ્દ ઉચ્ચારે, પદેપદે યાને
કોઈખી રીતની ખામી વગર ભણવો જોયે.
એ વિશે યજ્ઞશત્રુનાં ૨૯ માં હાના ૭ માં
ફકરામાં નીચે મુજબનું ફર્માન મળેછે;

યસ્ય મે અએતદ્વિ અહ્લો વાત્ અસ્ત્વ-
ધતિ, સ્પિશમ જરુસ્ત્ર ! બદ્ધાંમ્ અહુનહે
વધ્યહે દ્રેન્જયેઃ અપ રજોધયેધતિ, યત્ વા
નએમેમ્ યત્ વા ધિષૂમ્, યત્ વા ચથ્ રૂષેમ્,
યત્ વા પક્તહ્મ, પધરિ દિમ્ તનવ અજેમ્
ચો અહુરો મજ્દાઈ ઉર્વાનેમ્ હચ વહિશતાત્

અહુહોત્, અવવધત્ય બાંજસ્ય કૂરથરસ્ય
પધરિ-તનુય યથ ઇમ્ જાતું.

ઉપલા ફકરાનો અર્થ.

સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર ! જે શખસ આ દુ-
ન્યામાં મારા અહુનવરનો અર્ધો ભાગ, ત્રીજો
ભાગ, ચોથો ભાગ અથવા પાંચમો ભાગ
પઢતી વખતે ઝાછે (યાને ખામી ભરેલી
રીતે) પઢે તો તે શખસનાં રવાંનને, હું
અહુરમજ્દ, બેહેશતમાંથી આ જમીનની
લંબાઈ તથા પોહલાઈ જેટલું દૂર કરશ.

મજ્દકૂર ફકરા ઉપરથી ખુદલુ જાણાએચ
કે અશુદ્ધ રીતે અવસ્તા ભણવાથી આવી
મોટી સજા ભોગવવી પડેછે. માટે બનતી
કાશેશથી અવસ્તા શુદ્ધ રીતેજ ભણવાની
સર્વે જરથોશ્તીઓની ફરજછે.

ઉપર જાણાવયા મૂજેબ ગુજરાતી જોડાક્ષર
ઈત્યાદિની કરાકુટ ટાલવાને સહી સુતરે
ઉપાય એજ છે કે અવસ્તા જે બુની ભાષાના

અક્ષરોમાં લખાયાછે તેજ ભાષાના અક્ષરોમાં
ભણવા જોઈએ. એ ભાષાની લિપી, સઘલી
લિપી ભાષાઓની કરતા ઘણીજ સહેલી અને
તદન ગુચવાડા વગરનો છે, અને એ ભાષાનાં
અક્ષરો ગુજરાતીની માર્ફક કટકા થઈને નહિ
પણ અંગરેજી લિપીની માર્ફક, હમેશાં આ-
ખાજ લખવામાં આવેછે તેથી તેનું વાંચન
ઘણુંજ સહેલું પડેછે. માટે જેમ સઘલા
મહાજનવાલાઓ પોતાની બંદગી કરવામાંજે
ભાષામાં તેઓનો ધર્મ લખાયોછે તેજ ભા-
ષાની લિપી વાપરેછે તેમ આપરા લોકોની કરે
તો બહુ સારું કે તેમ કરવાથી સઘલાઓને
સહેલાઈથી શુદ્ધ ઉચ્ચારે ભણવાને બની આવશે.

સેવટે આ પુસ્તક છપાવનાર તથા તર્જુમે
કરનાર ઉમેદ રાખે છે કે એને સારો આશરો
મલસે તથા એમાં જે ભુલચુક રહી ગઈ હોય
તે વિશે વાચનારા સાહેબો દરગુજર કરશે.

તેં દીં અકલેશવરીઆ.

ખુલાસો.

આ યશતનો અત્રે જે સામતો ખુલાસો આપ્યોછે તે, એ યશતમાં શું બાળદ સમાજેલી છે તે જાણવાને, તેમજ એ ખુલાસો એક શાંકર્યાં તરીકે, ઉપયોગી થઈ પડશે.

જે લખાનમાં—કોઈબી જીરમાની તથા રૂહાની કુદરતી શક્તિઓ અથવા પદાર્થો, અને મીનોઈ રૂહોના ગુણો, તેઓથી દુન્યાને થતા ફાયદા તથા ગેર ફાયદા, અને તેઓથી દુન્યાને થતી સારી કે માઠી અસર ઇત્યાદિ સાથે, નેકીથી ચાલનારા નેક લોકોને થએલા તથા થતા ફાયદાઓનું, અલંકાર રૂપે, મજ્જકૂર કુદરતી શક્તિઓ અથવા મીનોઈ રૂહોને નર અથવા નારીનું રૂપ આપીને વર્ણન કર્યું હોય, તેને યશત એવાં નામે ચોલખવામાં આવેછે.

આ અર્દીસુર અથવા આવાં યશત તથા બીજી સઘલી યશતો લખવાનો જમાનો, એ યશતો અથવા બીજાં કોઈબી અવરતાનાંજ

લખાનો ઉપરથી, ચોકસ રીતે મુકરર થઈ શકતો નથી; પણ એ યશ્તોમાં આવેલી આગલા પાદશાહોની તવારીખ ઉપરથી નીચલી તર્ક બાંધી શકાય છે.

કેટલોએક યશ્તોમાં આગલા પેશદાદી તથા કયાની દોલાના પાદશાહો તથા પેહલવાનોની, તેઓએ કરેલાં ખુબી ભરેલાં કામોની યાદી તરીકે, તવારીખ આવેલી છે. તેમાં પેશદાદી દોલાના હુઆશંગથી તે કયાની ગુસ્તાસ્પ સુધીનાં પાદશાહોનાંજ નામો જોવામાં આવે છે. પણ તે પછીના કોઈ બીજા પાદશાહનું નામ જોવામાં આવતું નથી. એ ઉપરથી ધારવાને બની આવે છે કે એ યશ્તો પાદશાહ ગુસ્તાસ્પના વખત પછી તરતના જમાનામાં લખાવી જોઈએ. કેમકે જો ગુસ્તાસ્પનાં વખત પછી લાંબે વખતે લખાઈ હોતે તો તે વખતનાં જરથોશતી પાદશાહોનું કંઈ બીજા બયાન એ યશ્તોમાં જોવામાં આવતો, પણ આટલું તો ચોકસ છે કે એ યશ્તો,

ગાથા, વંદીદાદ, વીસ્પરદ અને યજ્ઞશને
લખાઈચુકા પંચી લખાએલી છે.

આ યજ્ઞશમાં અર્દી નામે ઇરાનની સઘલી
નદીઓ કરતાં ઘણીજ મોટી, સ્વચ્છ, સુંદર
તથા ઉત્તમ ખાસીઅત ધરાવનારાં પાણી-
વાલી એક નદીનું ખ્યાન આવેલું છે. અને
તેમાં એ નદીની લાયક વખાન, તેનાં પા-
ણીના ગુણો અને તેની ખુશીઓનું અલં-
કાર પ્રકારે ખ્યાન કરેલું છે.

એ નદીની વખાન આખા ઇરાનમાં ઘણાં
જુના વખતથી થતી એટલુંજ નહિ પણ
યુરોપનાં એકસ ભાગોમાં તથા બીજે ઘણે
ઠેકાણે ફેલાવે પામી હતી. અને પાછલા
વખતમાં એ નદીને તથા એ ઉપરના
મુવક્રેલને **અનાહિતાને** નામે સઘલાઓ
એલખતા હતા. પણ વંદીદાદની ૭ મી
પરગરદમાં જણાવ્યા પ્રમાણે એનું અસલ
નામ અર્દીજ છે.

એ નદીનું થોડું વાણું બચાવ પેહલવી
પુસ્તકોમાંથી જોવામાં આવેછે, તે વાણું ખરૂં
આ યશ્વત ઉપરથીજ લીધેલું છે. દાદર
સ્તાને દીનીમાં લખવા પ્રમાણે એ અ-
ર્દાસૂર નદી જે છેકાણે “હૃદયસ્પ-તોખમી”
નામનું દરખત આવેલું છે તથા જ્યાં સઘલી
જાતનાં અને દવાદારનાં તરેહવાર ઝાડો
આવેલાં છે, તે છેકાણે રહીને ઉપલાં સઘલી
ઝાડોનાં મૂલ, તથા નીચે પડેલી ડાલી
ઇત્યાદિ સાથે આમેજ થઈને, તેનું પાણી
ખીજી સઘલી જગોએ પોહાયેછે. તેને
લીધેજ તે પાણી નીરોગી તથા તંદરોસ્તી
બખ્ખશનાર, અને ખીજાં સઘલા પાણીઓથી
ચહાડતું ગણવામાં આવ્યું છે.

આ યશ્વતમાં જે રૂકત અર્દા સૂર નદીની
તથા તેનાં પાણીની સેકત કરવામાં આવી
છે તે પાછલથી જે સઘલી નદીઓને તથા
પાણીઓને લાગુ પાડવામાં આવી છે તે
આગલા ઇરાનીઓ પુરશેદ, આતશ, પાણી

ધત્યાદી કુદરતની અતિ ઉપયોગી વસ્તુઓને કેબલા તરીકે અથવા તે પેદા કરનાર સાહેબની ઉમદા પેદાયશ તરીકે ગણી તેની સાંખે ઉભા રહીને બંદગી કરતા હતા તે ઉપરથી છે.

ઉપલી ધરાનીઓનો રીત મૂળ્ય આગલા તથા હાલના હિંદુઓખી સૂર્ય, જલ, પૃથ્વી, વાયુ અગ્નિ, આકાશ, ચંદ્ર, અને ખરા ગુણ ધરાવનાર પ્રાણીઓમાં ખુદાનું અંશ છે એવું માણી તેમની વખાણ કરતા હતાં તથા માન આપતા હતા; અને હાલ પણ તેમ કરે છે.

આ યશતના બધા મલી ૩૦ કદા, અને આગલા તથા પાછલા દીપ્તિઓના ફકરા બાદ કરતાં, ૧૨૯ ફકરા છે. એ ૩૦ કદામાંના દરેકની સેવરે “અહે રય ખરેનકુહય” વાકો ફકરો પઢનારને પોતાને વાસ્તેની દુઆ આહવાને મુકેલો લાગે છે.

શરૂઆતમાં અદુરમજદ જરથોસ્તને અર્દી
 સૂર નાં પાણીના ગુણોની વખાન કરવાને
 કરમાવે છે—અને તેમ કરતાં એનાં પાણીથી
 ઉપજતી ખુખીઓનું ખ્યાન ઘણી સરસ
 રીતે તથા હાલના સુંદરેલા વખતને મેલતુંજ
 કરેલું છે (૩૦ ૧—૩). તે પછી સઘલી
 બીજી નદીઓ ઉપર તેની મોઠાઈ, વેગ
 અથવા ઝડપ, મૂગ તથા મુખ, તેમાંથી
 નોકલતાં બીજાં હજારો નદી નાલાં, તેની
 લંબાઈ અને તેનું પાણી ઊણાલામાં તેમજ
 શિયાલામાં એક સરખી રીતે ધરાણના
 ઘણાખરા ભાગોમાં પોહ્યે છે તે, તથા આ
 દુન્યાની આબાદીને માટે એ નદીનાં પાણીને
 બાકનાં રૂપમાં અદુરમજદ ઉચે ચહડાવે
 છે—તે વીશેનું ખ્યાન છે (૩૦ ૩—૭.)
 અર્દી સૂર નેક મુરાદથી, અને લોકો તરફની
 વખાનના શબ્દોની ખાદેશ રાખતી, તથા જે
 કોઈ તેની સેફત ગાએ તેને ભલો બદલો
 આપવાને જણાવતી અદુરમજદ તરફથી

આ પૃથ્વીપર આવે છે (૬૦ ૭-૯). એ પછી અહુરમજ્દ (૬૦ ૧૭-૧૯), હોશંગ (૬૦ ૨૧-૨૩), જમશીદ (૬૦ ૨૫-૨૭), જહાક (૬૦ ૨૯-૩૧), ફરેદુન (૩૩-૩૫), ફરેશાસ્પ (૬૦ ૩૭-૩૯), અફરારયાબ (૬૦ ૪૧-૪૩), કાવુસ (૬૦ ૪૫-૪૭), કચેખુશરો (૬૦ ૪૯-૫૧), તુસ (૫૩-૫૫) તુરાની વેસેના છોકરાઓ (૬૦ ૫૭-૫૯) વફરોનવાબ (૬૦ ૬૧-૬૫), જામાસ્પ (૬૦ ૬૭-૬૯), “ પોરૂધાક્તી ” અને સાયુજદરીના છોકરાઓ (૬૦ ૭૧-૭૩), નોજરનો વીશત-ઉરશ (૭૫-૭૭), ગોશત ફરિયાન (૭૯-૮૧), એઓએ ચોકસ મુરાદો આહવાને અર્દા મૂરની વખાન કરી છે.

જહાક, અફરારયાબ, અને વેસેના છોકરાઓએ આહલી મુરાદ પુરી હોવાથી તેઓ તેમાં નીબંધ થએલા જાણાએ છે ; અને બાકીનાઓની મુરાદ ભલી હોવાથી તેઓ તેમાં ફતેહ પામ્યા છે. એ ફકરાઓ ઉપ.

રથી એઓની ચોરીઘણી તવારીખ માલુમ પડે છે. અને તે ઘણીખરી સ્વર્ગવાશી કીરદા-શીતુસીનાં બનાવેલાં શાહનામાને મલતી આ-વે છે, અને તેથી એ નામવર શાએર પો-તાના શાહનામામાં જે એહવું જણાવેછે કે આસ્તાન નામામાં જેવું જ્યાન તેને મર્યુ છે તેહવુંજ તેણે લખ્યું છે તેના તે લખા-નની સરચાઈને ટેકો મરેછે. અને જે કેટલા-એકો પેશદાદી ટોલામાંના કેટલાએક પાદ. શાહોની તવારીખને કંપીત કથા ધારેછે તેઓની ભુલ દખાડી આપવાને એ તથા બીજી યશ્તોમાં આવેલી એ પાદશાહોની તવા-રીખ આપણને પુરતી રીતે મદદ કરેછે.

બીજું, જ્યારે જહાક, અફરાસ્યાબ, વે-સેનાં છાકરાઓ અને અર્જસંધે ઇરાનીઓની રીતેજ બંદગી કરીછે તો તે ઉપરથી જણા-યછે કે એ વખતે ઇરાણીઓ તથા તુરાની-ઓ એકજ ધર્મ પાલતા હોવા જોયે અને

ધર્મનો તદ્દાવત જરથોશ્તના વખતથીજ થવો જોયે.

આ પછી અહુરમજ્દ અર્દી સુરને, આ દુન્યાની વૃદ્ધિ તથા આખાદી કરવાને તથા તેમ કરવાથી તેની કીર્તિ ફેલાવવાને આ સેતારાઓ ઉપરથી યાને આકાશ ઉપરથી આ પૃથ્વી ઉપર આવવાને જણાવે છે અને અહુરમજ્દના આ કહેવાને તાજે થઈને અર્દી સૂર આ પૃથ્વી ઉપર આવેછે (૬૦ ૮૩-૮૬).

આ પછી અર્દી સૂર તથા જરથોશ્ત વચ્ચે વાતચીત થાયછે : અર્દી સૂર જરથોશ્તને કહેછે કે અહુરમજ્દે તુને આ જિસમાની મખ્મલુકાતનો 'રતુ' (ધર્મનો વડો) તરીકે પેદા કીધાછે, અને મને તે મખ્મલુકાતની રક્ષાણુ કરનારી તરીકે પેદા કરીછે તથા જેમ પશુને પશુવસ્ત્ર રક્ષાણુ કરેછે તેમ હું મારા મહત્વથી સઘલી પેદાયશનું રક્ષાણુ કરૂં છું (૬૦ ૮૭).

આ પછી અર્ધી સૂરતું મૂલ આકાશ ઉપ-
રથી છે તેથી તેનો દરજ્જોથી ચહોતો છે
માટે તેની બંદગી કેહવી રીતે અને ક્યારે
કરવી તે વિશે જરથોશ્ત તેને સવાલ કરેછે
અને તેનો જવાબ અર્ધી સૂરથી મેલવેછે
(૮૯-૯૦). અર્ધી સૂરની ક્રિયા કરતાં
તેને ભેટ આપેલી વસ્તુની ચાશની પુરા
આએ, ચોકસ પુરા મરજવાલાઆએ તથા
દશતાનવાલી આરતે નહિ ખાવી, તથા તે
ક્રિયા રાતને વખતે યાને અઘવિસરૂઘ્રેમ
ગેહમાં નહિ કરવી* (ફકરો ૯૧ મો). રાતે
કીધેલી અર્ધી સૂરની ક્રિયા તેપસંદ કરતી નથી
પણુ તેહવી રીતે કીધેલી બંદગી બદ રહેાને
પોહોચેછે (ફો ૨-૯૩).

* આપણા લોકોને એહવોા વિચાર છે કે
અર્ધીસૂરની ક્રિયા અથવા બંદગી ઉપહિન ગેહમાં
નહિ થઈ શકે; પણુ વફરો નવાજે એની બંદગી
ઉપહિન ગેહમાં કરી છે. તે પરથી જણાએછ કે
ઉપહિનનાં વખતમાં અર્ધી સૂરની બંદગી થઈ શકે.

‘હુકર’ નામનો પહાડ જે ઘણો બુલંદ તથા સુખ બખશનારો છે અને જેમાંથી અદ્વી સૂર નદી વેહછે તેની વખાન કરવાને અહુર-મજદ જરયોશતને જણાવેછે (૩૦ ૯૪). મજદયસ્નાનો, હાથમાં બર્મ પકડીને અદ્વી સૂરની સાંબે ઉભા રહીને તેની વખાન ગાય છે. હવેવ અને નોજરનાં ખાન્દાનવાલાઓએ તેની આરાધના કીધી. પેહલાઓએ તેનેથી સુખ તથા આબાદી ચાહી અને છેલાઓએ તેજ ઘોડા ચાહ્યા, એઓ પોતાની મુરદ પામ્યા. પણ એઓમાં ગુસ્તાસ્પ સર્વથી રૂતે-હમંદ નિકળ્યો (૯૫-૯૬). અદ્વી સૂર નદી-માંથી બીજી હજર નદીઓ અને હજર નાહાની નદીઓ વેહે છે—એમાંથી નિકલતી નાહાની નદી અથવા ઝરો, ૪૦ દીવસ સુધી એક જોરાવર અને તેજ ઘોડો મુસાફરી કરી શકે એટલો લાંબોછે—એઓમાંના કોઈ કોઈ ઝરા ઉપર સુન્દર, સો બારીવાણ, હજર સ્થંભ-

વાહુ તથા બીજી ખુબસૂરત ચીજોથી શિંગા-
રેહું ઘર બનાવેલું છે (૯૮-૯૯).

અશો જરથોશ્તે, ગુશ્તાસ્પને પોતાની દીન
કબુલ કરવાની મુરાદથી અદ્દી સૂરને આરાધી-
તેમાં તે ક્તેહ પામ્યો (૧૦૧-૧૦૩). ગુશ્તા-
સ્પે તથા જરીરે તુરાની અર્જસ્પ ઉપર ક્તેહ
મેલવવાને આહુતું અને તેને ક્તેહ મલી (૩૦
૧૦૫-૧૧૧). તુરાની અર્જસ્પે ગુશ્તાસ્પ
તથા જરીર ઉપર ક્તેહ મેલવવાને અને ધ-
રાની લશ્કરનો નાશ કરવાને અદ્દી સૂરને
આરાધી પણ તે પોતાની મુરાદમાં નિષ્ફલ
થયો (૩૦ ૧૧૩-૧૧૫ મો).

૨૮ માં કરદાથી પાછુ અદ્દી સૂરનું બયાન
શરૂ થાય છે:—

અદ્દી સૂરનું પાણી ઉત્પન્ન કરવાને અહુ-
રમજદે ચાર કુદરતી શક્તિઓ મુકરર
કરી છે તથા ત્યાં વર્ષાદ ચાર જુદા જુદા
આકારમાં પડે છે (૩૦ ૧૧૭-૧૧૮). અદ્દી

સૂર સુણેરી પદાન બાંધી, હોમ, ગવ,
ઈત્યાદિ ક્રિયાની સામગ્રી સાથે પોતાની વ-
ખાન કરનારને નેક બદલો આપવાને ચાહે
છે (૧૦ ૧૨૦-૧૨૧).

અદી સૂરને એક સુંદર સ્ત્રીનું રૂપ આ-
પ્યું છે—તેનો પોશાગ સુણેરી તથા ઉરચાં
કપરાનો છે—તેનાં કાણુમાં સુંદર લટકતી
બાલો છે. તેની ગરદનમાં મણી સાથનો
સુંદર હાર છે—તેની કમર તાંગ બાંધેલી છે
જેથી તેની ખૂબસૂરતી ઘણી દીપક આપે
છે—તેનાં માથાં ઉપર જવાહેરથી મંથી
લીધેલું સુંદર તાજ છે—તેના વસ્ત્ર ૩૦
સુંદર બીવર જનવરનાં ઘણાંજ ઊંચા, શુણેરી
રૂપેરી પટાદાર ચામડાંનાં બનાવેલાં છે--
(૧૨૩-૧૨૭).

હિયાં એ યશતનું સેવટ આવતું હોય
એવું લાગે છે. અને ૧૨૭ માં ફરારથી તે

૧૨૯ માં ફરરા સુધી અદ્દી સૂર પાશેથી
કોઈએ ચાહેલી મુરાદ અથવા દુઆ છે.

એ મુરાદ ચાહનારે પોતાને માટે બાદ-
શાહી લાયક અસબાબ, લશકરની સફ તોરી
શકે એવો બહાદુર ઘોડો તથા બહાદુર પેહ-
લવાન અને ગુસ્તાસ્પે ફેલાવેલી દીનનો ફેલાવો
કરવામાં, મદદ ચાહી છે. પણ એ દુઆ કોણે
ચાહી છે તે જણાતું નથી.

એ પછી સેવટના દીખાયા સાથે એ
યશતનું સેવટ આવે છે.

અદ્વી-સૂર યષ્ટ.

(૬) કનઝોથ અહુરહે મજદાતુ ! અષેમ્
વોહ (૧). *

(ખ) પનાંમે યજ્ઞદાંત અહુર-મજદ પ્રુદાએ
અવજ્ઞાતી; ગુર્જ ખુરહે અવજ્ઞાયાહ; અદ્વી સૂર
ખાંતુ બે-રસાહ !

(ગ) અજ્ઞ હમા ગુનાહ પ-પતિત પધી-
માંન-ઓમ્; અજ્ઞ હર્વસ્તિત્ત દુસ્મત, દુજ્ઞઉમ્,
દુજ્ઞવસ્ત, મેમ પ-ગેતી મનીહ, ઉધમ્ ગુક્ત,
ઉધમ્ કર્દ, ઉઝમ જસ્ત, ઉધમ્ ખુન્ પૂહ એ-
સ્તેહ, અજ્ઞ આંન ગુના-હા મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,

* ‘અષેમ્ વોહ’ તથા ‘અહુનવર’ નો તરજુ-
મા’ આ કૃતાંતની સેવટે આપેલો છે.

માએની.

(ક) દાદાર અહુરમજ્દની ખુશતુદી થાઓ !

(ખ) અહુર-મજ્દ જોદા જે પોતે પોતાની મેરેજ પેદા થએલો અને વૃદ્ધિ કરનાર છે, તેના નામની મદદથી (હું આ પદ્ધતું શરૂ કરૂ છું); તેનું રોશન ખુરેહ (પ્રતાપ) વધો ! અર્દ્રી-સૂર-ખાનું (આ ખંદગી તરફ) પોહોઓ !

(ગ) સધજા ગુનાહો વિષે હું પશ્ચાત્તાપ કરી તેઓથી પાછો ફરૂ છું; તમામ ખુરા વિચારો, ખુરી વાણીઓ અને ખુરાં કામો, જે મેં આ દુન્યામાં વિચાર્યા હોએ, જે હું જોઈયો હોતું, જે મેં કાઢ્યાં હોએ, જે મારેથી નિપજ્યાં હોએ અને જેની શરૂઆત મારેથી થઈ હોએ, તે તમામ મનને લગતા, વચનને લગતા, કરણીને લગતા તનને લગતા અને રવાનને લગતા, આ દુન્યાને લગતા અને મીનોઈ જેહાનને લગતા ગુનાહો

તની વ રવાંતી, ગેતી-મીનોઆંતી, ઉખે ! અ-
વાખ્શ પધીમાંન પ સે ગવશની પ-પતિત-હોમ.

(ધ) ક્ષતઓથ અહુરહે મજદાકુ તરોઈદીને
અહુરહે મઝન્યેકુશ હધથ્યાવસ્તીંમ્ હ્યત્ વસ્ના
ક્રષોતેમેમ્.—સ્તઓમિ અષેમ્ વોદ્ (૩).

(૬) ક્રવરાને મજદપરનો જરયુસ્તિવશ વીદ-
એવો અહુર-તકએષો ;

માટે, યો સાહેબ! તું માફ કર; ત્રણ વચનોથી (યાને મનસ્વી, ગવસ્વી અને કુનસ્વીથી) પતેત કરી તેઓ વિષે હું પશ્ચાતાપ કર છું.

(૬) દાદાર અહુર-મજદને ખુશાન કરવાને માટેની અને ગના-ગીનોનો તિરસ્કાર કરવાને માટેની, રાસ્તીનાં કામ કરનારાઓની જે ખાહેશ છે તે ખીલ સધલી ખાહેશોથી ઘણીજ ચડડતી છે.—હું ‘અખેમ્ વોહુ’ ને વખાતુ છું.

(૭) હું, મજદની પરસ્તેશ કરનાર, જર-થોસ્તે જાહેર કીધેલી દીન પ્રમાણે ચાલનાર, દેવના તરીકાથી દૂર રેહનાર અને અહુરમજદી તરીકા મજેબ ચાલનાર તરીકે એકરાર કર છું.

(હાવન ગોહે.)

(૨) હાવનેએ અપઓને અપહે રથ્વે
યરનાઘય વહ્નાઘય દનઓઆઘય કસરતયએય,
સાવહૂહેએ વીરયાઘય અપઓને અપહે રથ્વે
યરનાઘય વહ્નાઘય દનઓઆઘય કસરતયએય:

(રપિથવન ગોહે.)

(૩) રપિથિવનાઈ અપઓને અપહે રથ્વે
યરનાઘય વહ્નાઘય દનઓઆઘય કસરતયએય,
ક્રાદત-ધૂષત્રે જંતુમાઘય અપઓને અપહે રથ્વે
યરનાઘય વહ્નાઘય દનઓઆઘય કસરતયએય:

(ઉચ્ચરન ગોહે.)

(૪) ઉજ્યેઈરિનાઈ અપઓને અપહે
રથ્વે યરનાઘય વહ્નાઘય દનઓઆઘય કસરતયએ-
ય, ક્રાદત-વીરાઈ દપ્પુમાઘય અપઓને અપહે રથ્વે

(હાવન ગેહ.)

(૨) અશે અને ખાલેસીનાં વખત હાવન કે જેમાં સાવહિ (યાને નફો હાસેલ કરવાનું અથવા વ્યાપારનું) અને “વીસ્ય” (યાને મોહધાનાં વડાનું) કામ ચાલેછે—તે વખતમાં :

(રપિથવન ગેહ.)

(૩) ખાલેસ અને પવિત્રાઈનાં વખત રપિથવનમાં કે જે વખતે ‘ક્રાદતદ્યુ’ (યાને પશુઓને આરામ આપવાનું) અને ‘જન્તુમ’ (યાને ગામને લગતા વડા અથવા હાકેમ) નું કામ ચાલેછે—તે વખતમાં :

(ઉછરન ગેહ.)

(૪) પવિત્ર અને ખાલેસીનાં વખત ઉછરન કે જેમાં ‘ક્રાદત્-વીર’ (યાને માનસોને કામથી પરવારી આરામ લેવાનું) અને ‘દ્યુમ’ (યાને રોહરનાં વડા અથવા પાદશાહ) નું કામ

યસ્નાઈય વહ્નાઈય ક્ષનઞોથ્રાઈય ક્ષસસ્તયઞેયઃ—

(ઝ) અરેદુયાડ આપો અનાહિતાયડ અષ-
ઞોન્યાડ, ક્ષનઞોથ્ર યસ્નાઈય વહ્નાઈય ક્ષનઞો-
થ્રાઈય ક્ષસસ્તયઞેય ; “યથા અહ વધ્યો”
જઞોતા કા મે મૂતે ; “અથા રતુજ્ અપત્યિત
હયા” કા અપવ વીધ્વાડ મ્રજોત્.

[૧] ૧ મ્રજોત્ અહુરો મજ્દાડ સ્પિતમાઈ
જરથુસ્ત્રાઈઃ યજ્ઞઞેશ મે હીમ્, સ્પિતમ જરથુસ્ત્ર !
યામ્ અર્ધીમ્ સૂરામ્ અનાહિતામ્, પેરેથૂ-કાકામ્,
બ્રજેષજ્દ્યામ્ વીદજેવામ્, અહુરો-ત્કજેવામ્, ચેસ્ન્યા-
મ્ અહ્ઉહે અસ્તવઠતે, વહયામ્ અહ્ઉહે અસ્તવ-
ઠતે, આધૂક્રાધનામ્ અપઞોનીમ્, વાંથ્વો ક્રાધ-

ચાલે છે—તે વખતમાં:—

(૝) નિર્મત્ર અને અરો અર્ધીસૂરની ખુશનુદીને માટે તેની આરાધના કરવાને, તેની ખુશીઓ ગાવાને, તેને ખુસ્તુદ કરવાને અને તેની વખાન કરવાને, જોતા (ક્રિયા કરનાર) મને “યથા અદ્ વધર્થો” (એ ભેદી વાક્ય) કેહે; “અથા રતુશ અપાત્-ચિત્ હયા” (એ ભેદી વાક્ય) જે અરો અને વિદ્વાન છે તે જોત્રે.

[૧] ૧ અહુર-મજ્દે સિપતમના ખાન્દાનના જરથોસ્તને કહ્યું કે—અણે સિપત-માન જરથોસ્ત ! મારી જે અજમતી (પ્રતાપી), નિર્મત્ર, યોહત્રી વેહેતી, તંદરોસ્તી આપનારી, દેવથી જુદી (ગત્રીચી અયચા રોગોને દુર કરનારી), અહુરમજ્દના તરીકા મૂજેખ ચાલનારી (દુન્યાને પવિત્ર રાખવાની જોદાની જે મુરાદ છે તે જર લાવનારી), હસ્તી ધરાવનારાઓને વખાનવા લાયકની, હસ્તી ધરાવનારાઓને ખુશી ગાવા લાયકની, જીંદગીને સુખ આપનારી

નાંમ્ અપઓનીમ્, ગએથો-ક્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્,
 ક્ષએતો-ક્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્, દ્હુહુ-ક્રાધનાંમ્
 અપઓનીમ્ ;—

૨ યા વીરપનાંમ્ અર્જનાંમ્ હુદ્રાઠ યઓજ્ઞદ-
 ધાધતિ, યા વીરપનાંમ્ હાધરિષિનાંમ્ જાંયાધ
 ગરેવાંન્ યઓજ્ઞદધાધતિ, યા વીરપાઠ હાધરિષીશ્ચ
 હુજ્ઞમીતો દધાધતિ, યા વીરપનાંમ્ હાધરિષિનાંમ્,
 દાધતીમ્ રથવીમ પએમ અવ બરધતિ.

૩ મસિતાંમ્ દૂરાત્ ક્ષત્રૂતાંમ્; યા અસ્તિ
 અવવધતિ મસો યથ વીરપાઠ હમાઠ આપો યાઠ
 જેમા પઠતિ ક્તયન્તિ, યા અમવધતિ ક્તયન્તિ
 હુકર્થ્યાત્ હય બરેજ્ઞહુત અવિ જ્ઞરયો વોઠરુ-કષેમ્.

૪ યઓજ્ઞન્તિ વીરપે કરનો જ્ઞરયા વોઠરુ-કષયા'
 આ વીરપો મધિયો યઓજ્ઞધતિ, યત્ હીશ્ચ અવિ

અશો, દોહાંને ફરાખી આપનારી અશો, જગતને ફરાખી બખશનારી અશો, માલ મિલકત (અથવા દોહત)ની વૃદ્ધિ કરનારી અશો, અનેદેશોને આબાદ કરનારી અશો છે તે અર્ધી (નામની નદી)નેતું વખાન.

૨ (જે અર્ધી સૂર) સધલા પુરૂષોના વીર્યને સ્વ-અછ કરેછે; જે તમામ જનનારી માતાઓના જન્મ આપવાને માટેના ગભાંને પવિત્ર કરેછે; જે તમામ જનનારીઓને સહેલાઈથી જન્મ આપવાનું બખશે છે; જે તમામ જનનારીઓને ધટતે વખતે દુધ બખશે છે.

૩ જેની મોટી વખાન દુરના દેશો સુધી ફેલા-એલી છે; આ જમીન ઊપર જે તમામ નદીઓ વેહે છે તેઓનાં જેટલી તે (એખલીજ) મોટી છે, તે હુકમર્યા પાહડમાંથી વોર-કશ દર્યા તરફ પૂર જોસથી વેહે છે.

૪ (તે પાહડમાંથી વેહતાં પાણી) તમામ કીનારાઓને વોર-કશ દર્યા સાથે જોડે છે, અને તમામ વચક્ષા ભાગનેથી ઘેરી લેછે; જે જે ભાગ તરફ પ્રતાપી અને નિર્મલ અર્ધી વેહે છે તે ભાગને

ક્રતયઈતિ, યત હીશ્ચ અવિ ક્રજ્જગરઈતિ અર્ધા સૂર
 અનાકિત; યેહ્લે હજ્જહરેમ્ વઘર્યનામ્ હજ્જહરેમ્
 અપઘ્જારનામ્, કસિયત્ય અએષામ્ વઘર્યનામ્
 કસિયત્ય અએષામ્ અપઘ્જારનામ્, અથ્વરેસતેમ્
 અયરે-ગરનામ્ હરપાઈ નઈરે ગરેમ્નાઈ.

૫ અહ્હાઉસ્ય મે અએવહ્હાઉ આપો અપ-
 ઘ્જારો વીજસાઈતિ વીરપાઈશ્ચ અવિ કર્વાન્ યાઈશ્ચ
 હમ; અહ્હાઉસ્ય મે અએવહ્હાઉ આપો હમથ
 અવ ગરઈતિ હામિનેમ્ચ જયતેમ્ચ; હા મે આપો
 જ્ઞદ્ધાઈતિ, હા અર્પનામ્ કુદ્રાઉ, હા ક્ષત્રિનામ્
 ગરેવાન્. હા ક્ષત્રિનામ્ પએમ.

૬ યામ અજેમ્ યો અહુરો મજ્જહાઉ હુજવરેન
 ઉજ્જપઈરે ક્રદ્યાઈ ન્માનહેય વીસસ્ય જન્તે-ઉસ્ય
 દહ્લેઉસ્ય પાત્રાઈય હરેત્રાઈય અઈવ્યાક્ષત્રાઈય
 નિપાતયએય નિશહ્હરેતયએય.

તે આખાદ કરે છે; જેમાંથી નદીઓમાંની હજારો નદીઓ અને નાલાંઓમાંનાં હજારો નાલાંઓ નીકળે છે; તે નદીઓમાંની કાઠળી નદી અથવા નાલાંઓમાંનું કાઠળી નાલું, એક તેજ ઘોડા રાખનાર અશ્વાર મરદને ચાલીસ દીવસની મુશા-કરી કરવા જેટલું લાંબું છે.

૫ આ મારી એક નદીનું (એક એક) નાલું તમામ હરત-કેશ્વર જમીન તરફ ચોમેર પોહાયે છે; આ મારી એક નદીનું પાણી જિણાલામાં તેમજ શિયાલામાં એક સરળી રીતે પુર પડે છે; તે મારી નદીનું પાણી મરદોના વીર્યને, બાનુ-ઓનાં ગર્ભસ્થાનોને અને માતાઓનાં દુધને પવિત્ર કરે છે (અથવા શક્તિ બખશે છે).

૬ જે નદીને, હું જે અહુરમઝદ છું તેણે, ધરની, મોહલાની, ગામની અને દેશની વૃદ્ધિ, સંભાલ, રક્ષણ, નિગેહવાની, મકાદેજત અને પોષણને માટે, પુષ્કલ ગોલ કરાઓ (ટીપાંઓ)-નાં આકારમાં, ઉત્પન્ન કરીધી:

૭ આચત્ કૃષુસત્, જરથુસ્ત ! અર્ધી સૂર
અનાહિત, હય દ્યુપત્ મજ્ઞદાઠ ; સીર વા
અહ્લેન્ બાજવ અહરવ અરપો-સ્તઓ-
યેહીશ્ ; કા સીર જઓપ, સિપતમ !
અહર્વધતિ બાઘુ-સ્તઓયેહિ, અવત મનહ્
મધનિમ્ન :

૮ કો મામ્ સ્તવાત્, કો યજ્ઞર્ઠતે હઓમવર્ઠ-
તિઓ, ગઓમવર્ઠતિઓ, જઓથાઓ,
યઓજ્ઞદાતાઓ, પર્ઠરિ-અહ્લસ્તિઓ ; કહ્માધ,
અજેમ્, ઉપહ્લયયેતિ, હયિમ્નાર્ઠય અનમનાધય
કારહ્લધ હુમનહ્લએય.

૯ અહૈ રય ખરેનહ્લય તામ્ યજ્ઞધ સુરન્વત
યસ્ત, તામ્ યજ્ઞર્ઠ હુપસ્ત યસ્ત, અર્ધીમ સૂરામ્
અનાહિતામ્ અપઓનીમ્ જઓથાઓ ; અન
બુયાઽ જવનો-સારત, અન બુયાઽ હુપસ્તતર,
અર્ધી સૂર અનાહિતે ! હઓમ યો ગવ

૭-ત્યારે, અએ જરથોસ્ત ! નિર્મલ, સુંદર અને સફેદ તથા ઘોડાના જેવી મજબૂત બંધે બાજુવાલી અર્ધી સૂરહું પેદા કરનાર અહુરમજદથી આગલ વધી (યાને મીનોઈ જેહાનમાંથી આ ક્ષાની દુન્યામાં આવી);* ત્યારે, હે સ્પિતમ ! તે સુંદર અને મજબૂત બાજુવાલી પુશી સાયના મન સાથે આ પ્રમાણે વિચારતી આગલ વધી:—

૮ કે “કોણ મને વખાણેય, કોણ હોમ સાયનાં, ગોમ સાયના, સાફ કીધેલા અને ઉભાતા (અથવા ગાલી કાઢેલા) જોરો (ક્રિયાનાં સાગાન) વટે મને આરાધેય ; કયા ઈમાનદાર, એકસરખા વિચારના અને નેક મનવાલા ભેટ કરનારને હું મદદે જાવું.”

૯ તેણીનાં તેજ અને પ્રતાપને લીધે તે નિર્મલ અને અરો અર્ધી સૂરને, ક્રિયાની સામગ્રીઓથી હું પ્રખ્યાત યજ્ઞશનેવટે આરાધું, અને તેનીને સારી રવેશે ઈજેલી યજ્ઞશનેથી હું આરાધું; આ

જીવો કરો ૮૫ મો.

બરેસ્મન, હિંગ્વા-દહ્લહ્લ, માંથય, વયય, ષ્ય-
ઓથનય, જઓથ્રાખ્યસ્ય, અર્પુખ્યએષખ્યસ્ય, વા-
હિંગ્ખ્યો; યેહ્લે હાતાંમ આચત્ત યેસ્ને પઘની
વહ્લે, મજ્જદાડુ અહુરો વએથા અષાત્ત હયા યા-
ડહ્લહ્લંમ્યા તાંસ્યા તાડુસ્યા યજ્ઞમઘદે.

[૨] ૧૦ યજ્ઞએશ મે હીમ્ સિપતમ જરથુસ્ત્ર!
(જવત) દહ્લહ્લ-શાધનાંમ અષઓનીમ્. (૧ લા ફકરા
પ્રમાણે).

૧૧ યા પહિર્વ વાપે વજ્ઞદતિ, આંખનાડ દજ્ઞ-
દતિ વાષહે; અહય વાપે વજ્ઞેમ્ નરેમ્ પઘતિસ્-
મરેમ્, અવત્ત મનહ્લમઘનિમ્નઃ—“કો માંમ્ સતવાત્,
કો યજ્ઞર્ધતે, હઓમવઘતિખ્યો, ગઓમવઘતિખ્યો,
જઓથ્રાયો, યઓજ્ઞદાતાખ્યો, પઘરિ-અહ્લસ્તીખ્યો

નિર્મલ અર્ધિ સૂર ! એથી (મારી નેક દેલથી કીધેલી આરાધનાથી) તું આ મારા યોલાવવા તરફ ચઢવાએલી થજે, તથા એ (મારી આરાધના) થી તું વધારે આરાધના પામેલી (પ્રસન્ન) થજે; જે હોમ કે ગવ તથા ખરસમ સાયનો છે અને જે મન, વચન અને કરણી સાથની જગ્યાનની દાનેશ વતે, અને જે જોરોને માટે રાસ્ત સખુનોથી તયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વતે (અર્ધિ સૂરને હું આરાધું છું); હસ્તી ભોગવનારાઓ મધેથી, જે કોઈ, આરાધના કરવામાં વધારે જાણે છે, તેનો જાણુનાર (અથવા શિખવનાર) અહુરમઝદ પોતે છે,—તેઓમાંનાં નર અને નારીઓને હમો વખાનીએચ.

[૨] ૧૦—એ ફકરાનો તરજુમો પેહલા ફકરા પ્રમાણે છે, તે જુવો.

૧૧ જે, ગાડીમાં બેસી, આગલ જાએચ, તે ગાડીની લગામો, પકડેચ; તે ગાડીમાં જતી, માણુસોને યાદ કરતી મનમાં આ પ્રમાણે,

કલાઈ અજ્ઞેમ ઉપદ્વ્યયેનિ હચિમ્નાઈચ, અનમ-
નાઈચ, કારદ્વ્યાઈ, હુમનદ્વ્યેચ.—અહે રય
ખરેનદ્વ્ય —તા— તાપુરચા યજ્ઞમઈદે
(૯ મા ફકરા મુજેય.)

[૩] ૧૨ યજ્ઞએશ મે હીમ (જવત) દ્વ્યહુ-
કાધનામ અપઓનીમ (૧ લા ફકરા મુજેય.)

૧૩—યેદ્વહે અથ્વારો વસ્તાર સ્પએત વીરપે
હમ-ગઓનાડ્વ્યહો, હમ-નાપ્રએને, યેરેજન્ત, તઉ-
ર્વચન્ત વીરપનાંમ ત્પએપવતાંમ ત્પએષાડ્વ્યેવ-
નાંમ મપ્યાનાંમચ, યાથવાંમ પદરિકનાંમચ, સાથ્રાંમ
કઓયાંમ કરપ્નાંમચ.—અહે રય ખરેનદ્વ્ય
—તા— તાપુરચા યજ્ઞમઈદે (૯ મા ફકરા મુજેય).

[૪] ૧૪ યજ્ઞએશ મે હીમ (જવત) દ્વ્યહુ-
કાધનામ અપઓનીમ (પેહલા ફકરા મુજેય).

૧૫ અમવધતીમ હોઈથતીમ યેરેજધતીમ હુર-

વિચારતી આગલ વધેયઃ કે “કાણુ મને વખા-
નેય ઇત્યાદિ” (જુઓ ૬૦ ૮ મો); તેણીના તેજ
પ્રતાપ-ઇત્યાદિ (૬ માં ૬કરા પ્રમાણે).

[૩] ૧૨—(પેહેના ૫કરા પ્રમાણે).

૧૩—જેણીના ચાર ઘોડાઓ સફેદ, સધલા
એકજ રંગના, એકજ બુન્યાદના, બુલંદ અને
સધલા દ્વેષ રાખનારા દેવોના, પુરાં માનસોના,
જાડુગરોના, પરીઓના, સાતર, કવિ અને
કરપન લોકોનાં દ્વેષોને ટાલનારા છે.—તેણીના
તેજ પ્રતાપ—ઇત્યાદિ (૬ માં ૫કરા પ્રમાણે).

[૪] ૧૪—(પેહેના ૬કરા મૂજેમ).

૧૫—તે હિમ્મતવાતી (પુરજેરથી વેહેતી)
બુલંદ અને સુદંર બાનુને (ઓ જરથોસ્ત !
તુંએ આરાધવી જાએ); જેણીનાં વેહેતાં પાણીઓ

ઝોધાંમ્ ; યેહુઢે અવવત્ , અસ્નાઅત્ય ક્ષપ્ના-
અત્ય, તાતાઠ આપો અવપરેતિ, યથ વીરપાઠ
ધમાઠ આપો, યાઠ જોમા પધતિ ક્ષતયતિ ; યા
અમવધતિ ક્ષતયધતિ.—અહે રથ ખરેનહુઢય
—તા— તાતુંસ્યા યજ્ઞમધદે (હ મા કકરા
મુજેખ).

[૫] ૧૬ યજ્ઞઝેશ મે હીમ્
(જવત) દહુઢુ-કામિનાંમ્ અપઝોનીમ્
(૧ લા કકરા મુજેખ).

૧૭ તાંમ્ યજ્ઞત યો દધ્વાઠ અહુરો મજ્ઞદાઠ
અધ્યેને વઝેજહિ વહુહુયાઠ દાર્ઠત્યયાઠ, હઝોમ
યો ગવપરેરમન, હિજ્ઞવો-દહુહુહુહ, માંથ્રય વયય
બ્યઝોધનય, જઝોથ્રાખ્યસ્ય અર્ધુખ્ધઝેધખ્યસ્ય
વાદિજ્ઞખ્યો.

૧૮ આઅત્ હીમ્ જર્ઠધ્યત્ , અવત્ આય-
પ્તેમ્, “દજ્ઞદિ મે વહુહિ સેવિસ્તે અર્ધિ સૂર
અનાહિતે ! યથ અજેમ્ હાચયેનિ પુથ્રેમ્, યત્

રાત અને દીવસ એટલાં જારી વેહેછે કે જોડલાં
આ જમીન ઉપરની સઘલી નદીઓનાં પાણીઓ
વેહેછે; અને જે અર્ધી સૂર ધણીજ જહડપથી
વેહેછે. — તેણીના તેજ પ્રતાપ ઈલાદી (૬ માં ફકરા
મુજેમ).

[૫] ૧૬ — (પેહેલા ફકરા મુજેમ).

૧૭ — તેણીને પેદા કરનાર અરહુમજદે, વેહુદા-
ઇતી નદીવાલાં ઈરાનવેજમાં, જે હોમ કે ગવ
અને જરસમ સાથનોછે અને જે મન, વચન
અને કરણી સાથની જુગાનની દાનેશ વતે, અને
જે જોરોને માટે રાસત જોનાયલા સખુનોથી
તયાર કરવામાં આવ્યોછે — તે વતે વખાંની.

૧૮ — તેથી (તે આરાધનાનાં બદલામાં)
તેણે તેનીથી આ ચાલું કે “ઓ ખુશીવાલી,
ધણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધી સૂર !
મને આ ફાયદો તું બખશ કે હું પોરશરપના
પુત્ર અશો તથા રાસત જરથોસ્તને, દીનના વિચાર

પોઉર્યપહે, અપવનેમ જરથુશ્ત્રેમ, અનુગતેએ
દએનયાડ, અનુપ્તેએ દએનયાડ અન્વસ્તેએ
દએનયાડ.”

૧૯ દયત્ અહ્માષ, તત્ અવત્ આયપ્તેમ,
અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જઓઘ્રો-અરાઈ, અરે.
દ્રાષ, યજ્ઞેમ્નાષ, જઘંધ્યતાષ, દાથિશ્ આયપ્તેમ.
અહે રય ખરેનહ્હય (૯ મા ફકરા મૂળેય).

(૬) ૨૦ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવત)
દહ્-હુ-ફાધિનાંમ્ અપઓનીમ્.

૨૧ તાંમ્ યજ્ઞત હઓપ્યહ્હો પરધાતો, ઉષ
ઉપંઘે હરયાડ, સતેએ અસ્પતાંમ્ અપ્તાંમ્,
હજ્જરે ગવાંમ્, ખએવરે અનુગમતાંમ્.

૨૨ આઅત્ હીમ્ જઘંધ્યત્ અવત્ આયપ્તેમ,
“દજ્ઞદિ મે વહ્હુહિ સેવિસ્તે અર્ધી સૂર અનાહિતો!
યથ અજ્ઞેમ્, ઉપંમેમ્ ક્ષેત્રેમ્, ખવાનિ, વીરપતામ્.

પ્રમાણે, દીનનાં વચન પ્રમાણે અને દીનનાં કામ પ્રમાણે ચલાવું.

૧૬—તે મુરાદ બખ્ષનારી, નિર્મલ અર્ધી સૂરે તે હમેશાં જોર લઈ જનાર, ભેટ આપનાર, ઈજનાર અને મુરાદ ચાહનારને તે મુરાદ બખ્ષી. તેણીના તેજ પ્રતાપ દત્તાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૬] ૨૦—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૧—તેણીને પેશદાદ (ઇનસાફમાં પેહલા) હોશંગે, અલખુર્દ પાહડની નીચેની જગા ઉપર, જવાંન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાંહાંનાં ગોરખદોમાંનાં દસ હજાર ગોરખદોથી આરાધી.

૨૨—તેથી તેણે તેનેથી આ મુરાદ ચાહી,— કે “ઓ ખુશીવાલી ધણીજ કાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધી સૂર ! મને તું આ મુરાદ બખ્ષ કે હું તમામ દેશોના દેવો, ખુશ માનસો, જાદુ-

દધ્યુતાંમ, દઙ્ગેવનાંમ, મધ્યાનાંમય, યાથ્વાંમ
પધરિકનાંમય, સાધ્રાંમ કઙ્ગોયાંમ કરક્કનાંમય ;
યથ અજ્ઞેમ નિજનાનિ, દ્વ-ધ્રિષ્વ, માજ્ઞધન્યનાંમ
દઙ્ગેવનાંમ, વરેન્યનાંમય દ્રવતાંમ.”

૨૩ દ્યત્ અહ્માધ, તત્ અવત્ આયપ્તેમ,
અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જઙ્ગોઘ્રો-પરાધ, અરેદ્રાધ,
યજ્ઞેમ્નાધ, જઠ્ઠધ્યન્તાઠ, દાથ્રિય્ આયપ્તેમ. —
અહિ રય પરેનડહુય (૯ મા ૩૦ મૂજેળ).

[૭] ૨૪ યજ્ઞઐશ મે હીમ્ (જવત) દહ્દુ
-કાધનાંમ્ અપઙ્ગોનીમ્ (૧ ફકરા મૂજેળ.)

૨૫ તાંમ યજ્ઞંત, યો વિમો હ્સઙ્ગેતો હ્વાંથ્ગો,
હુકધ્યાત્ હય પરેજ્ઞહ્દત્, સતેઙ્ગે અસ્પનાંમ અર્પ-
નાંમ, હજ્ઞરે ગવાંમ, પઙ્ગેવરેં અનુમધનાંમ.

૨૬ આયત્ હીમ્ જઠ્ઠધ્યત્ અવત્ આયપ્તેમ,
“દજ્ઞદિ મે વહ્ઉહિ સેવિસ્તે અર્ધી સૂર અનાહિતે

ગરે। પરીઓ, સાતર, કવિ અને કરપન
લોકોની ઉપર સઉથી ચઢતી પાદશાહી મેલવું ;
અને માજંદરાની દેવોનાં તથા ગેલાંની પાપી-
ઓના બે તૃતીયાંશ દેવો તથા પાપીઓનો હું
નાશ કરું.

૨૩—તે સદા ક્રિયા કરનાર, ભેટ આપનાર
આરાધનાર અને મુરાદ આહનારને મુરાદ બખ-
શનાર અને નિર્મલ અર્ધી સૂરે તેની તે મુરાદ
બખશી.—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદિ (૯ માં
ફકરા પ્રમાણે).

[૭] ૨૪—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૫—તેણીને નેક ટોલાવાલા (જોહોલી રૈયત
તથા ગાવ ગોસ્પંદ ધરાવનારા) જગશીદે હુકર
પાહડની ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર
ગાવોથી અને દશ હજાર નાહાંનાં ગોસ્પંદોથી,—
આરાધી.

૨૬—તેથી તેણે તેની પાસે આ મુરાદ આહી,

યથ અજ્ઞેમ્, ઉપેમેમ્ ક્ષણેમ્, ખવાનિ, વીરપનામ્
 દખ્યુનામ્; દએવનામ્ મખ્યાનામ્ય, યાથ્વામ્ પઠરિ-
 કનામ્ય, સાથ્રામ્ કઓયામ્ કરશ્નામ્ય; યથ અજ્ઞેમ્
 ઉજ્જ્વરાનિ હય દએવએધખ્યો, ઉપેધસ્તીશ્ય સઓ-
 કાય, ઉપે પ્રખઓનીય વાંથ્વાંય, ઉપે થ્રાંદરય
 કશસ્તિશ્ય.”

૨૭ દથત અહ્માધ, તત અવત આયપ્તેમ્
 અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-ખરાઈ અરેદ્રાધ
 યજ્ઞેમ્નાઈ જધધ્યન્તાધ, દાથિશ્ આયપ્તેમ્.—
 અહે રય ખરેનહુહ્ય (૯ માં ૩ કરા મુજેખ).

[૮] ૨૮ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (ખવત) દહ્-
 હુ-કાંધનામ્ અપઓનીમ્. (૧ લા ૫ કરા મૂજેખ.)

૨૯ તામ્ યજ્ઞત અજ્ઞિશ્ ત્રિ-જહાડ દહાકો
 ખવરોઈશ્ પધતિ દહહઓયે, સતેએ અરપનામ્
 અર્પનામ્, હજહરે ગવામ્, ખએવરે અનુમયનામ્.

કે “ઓ ખુશીવાલી, ધણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સૂર! મને આ મુરાદ તું બખશ કે હું તમામ દેશોના દેવો, પાપી માનસો, જાદુગરો પરીઓ તથા સાતર, કવિ અને કરપન લોકોની ઉપર સહથી સરસ પાદશાહી મેલવું; અને દેવોના અખત્યારમાંથી-દોલત તથા ફાયદો એ બંધે ચીજ, વૃદ્ધિ અને ટોલુ એ બંધે ચીજ, અને તૃપ્તિ તથા કીર્તિ એ બંધે ચીજને હું છીનવી લેવું (યાને મારે તાએ કરે).”

૨૭—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે)

(૮) ૨૮—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૯—તેણીને ત્રણ જુમાન ધરાવનાર અજ્ઞિ-દહાકે (જહાકે) ખામુલના (બેખીસોન) દેશમાં જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, નાહાંનાં ગોરપદોમાંનાં દસ હજાર ગોરપદોથી—આરાધી.

૩૦ આચત હીમ્ જમ્ધ્યત્, અવત્ આયપ્તે-
મ્, હજ્ઞદિ મે વહ્વદિ સેવિસ્ને અર્ધી સૂર
અનાહિતે ! યથ અર્જેમ્ અમખ્યાં કૃરેનવાનિ
વીરપાષશ અત્રે કર્પિવાંન, યાઈશ હમ્.

૩૧ નોષત્ અહ્નર્થ દ્યત્, તત્ અવત્
આયપ્તેમ્, અર્ધી સૂર અનાહિતઃ—અહુ રય
ખરેનહ્વદ્ય (૯ માં કરકા પ્રમાણે).

(૯) ૩૨ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જ્ઞાત)
દહ્દહ્-કાંચિનામ્ અપચોતીમ્ (૧ લા કરકા
મુજેગ).

૩૩ તાંમ્ યજ્ઞત વીસો પુથ્રો આધ્ય્યાનોષશ
વીસો સૂરયાહુ થયેતઓનો, ઉપવરેનએષુ ચથુ-ગ-
ઓપએષુ, સનેએ અસ્પનાંમ્ અર્પિનાંમ્, હજ્ઞક્રે
ગવાંમ્, જએવરેં અનુમયતાંમ્.

૩૪ આચત હીમ્ જમ્ધ્યત્ અવત્ આયપ્તેમ્,

૩૦—તેથી તેણે તેણીની પાસે ચાલું કે “ઓ ખુશીવાણી, ધણીજ કાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સૂર ! તુ મને આ કાયદો બખશ કે હું આ સઘલા સાતે ખંડોને માનસો વગરના (ગિજડ, વેરાન) કરું.”

૩૧—તેને તે નિર્મલ અર્ધિ સૂરે તે મુરાદ નહિ બખશી.—તેના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૯] ૩૨—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે)

૩૩—તેણીને બહાદુર ખાંદાનનાં આત્મપિતનાં ખાંદાની પુત્ર ફરેદુને ચારગોશવાલાં વરેન (ગેલાંન શેહેર)માં જવાંન ઘોડાઓમાંના સો જવાન ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની દસ હજાર ગાવોથી અને નાંદાનાં ગોસ્પંદોમાંના દસ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૩૪—તેથી તેણે તેનેથી ચાલું કે “ઓ બલી,

દર્શિ મે વડકહિ સેવિરતે અર્ધી સૂર અનાહિતે !
 યત્ત ખવાનિ અધવિ-વન્યાડ અજ્ઞીમ દહાકેમ
 થિ-જહનેમ થિ-કમેરેધેમ દવશ-અપીમ હજડર-
 યઓદતીમ અપઓજડહેમ, દઓરીમ દુજેમ
 અધેમ ગઓથાઓ દ્રવન્તેમ, યામ અપઓજસ્તે-
 મામ દુજેમ, કચ-કેરેન્તત અડ્રો મધન્યુશ,
 અવિ યામ અસ્તવધતીમ ગઓથામ, મહકાઈ
 અપહે ગઓથનામ, ઉત હે વન્ત અજ્ઞાનિ સવડ-
 હવાય ઓરેનવાય, યોધ હેન્ કંહધ, સઓસ્ત
 જજાધતેઓ ગઓથાઈય, યોધ અખ્દોતેમે.”

૩૫ દયત્ અભાર્થ તત્ અવત્ આયપ્તેમ, અર્ધી
 સૂર અનાહિત, હધ જઓથો-ખરાધ અરેદ્રાધ
 યજેમાઈ જધધ્યત્તાઈ, દાથિશ, આયપ્તેમ —
 અહે રથ ખરેનડ્ હુય (૯ મા ફકરા પ્રમાણે).

[૧૦] ૩૬ યજ્ઞઓશ મે હીમ (જવત)

ધણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સૂર ! તું
 મને આ મુરાદ બખશ કે હું તણ જબાનવાલા,
 તણ માયાંવાલા, છ આંખવાલા, હઝરગણું કુવત
 ધરાવનારા (યુક્તીવાલા), પુરતાં કુવતવાલા, આ
 મખલુકાતને માટે ખુરા તથા નુકસાંન કરનાર
 દુરવંદ, તથા પુરતાં કુવતવાલી અને નુકસાન
 કરનારી દેવી કે જેને ગનામીનોએ અશોષતી
 પેદાએશોમાંની જસમાની પેદાયશનાં નાશને માટે
 પેદા કીધીછે તેણીનાં જેવા (અથવા તેને લગતા),
 અજિ દહાકને મારનારો (જીહીતી લેનારો) થાવું;
 અને સવડહુવાચ (શેહેનાજ) અને એરેનવાચ
 (અર્નવાજ) નામે તેની બે પિયારીઓ, જેઓ
 આ દુન્યામાં જન્મ લેતી સ્ત્રીઓમાં ધણાંજ
 સુદર બદનવાલી છે, અને જેઓને ધણીજ છુપી
 જગોમાં રાખવામાં આવીછે, તેઓને હું મારા
 હાથમાં લાવું (અથવા મેલવું).

૩૫—(૧૪ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૦] ૩૬—(પેદલા ૬૦ પ્રમાણે).

દહ્-હુ-કાધનામ્ અપઞ્ચોનીમ્ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૩૭ તામ્ યજત નરેન્-મનાડુ કેરેન્શાસ્પો પસ્તે
વરોધશ્ પિસનડ્-હો, સતેઞ્ચે અસ્પનામ્ અર્પિતામ્
હજ્જડ્-રે ગવામ્, બઞ્ચેવરેન્ અનુમયનામ્.

૩૮ આચત હીમ્ જઘધ્યત્, અવત્ આય-
પ્તેન્મ, “દજ્ઞદિ મે વડ્-ઉહિ સેવિસ્તે અર્ધી સૂર
અનાહિતે ! યત્ બવાનિ અધવિ-વન્ધાડુ ગન્દરેન્-
વેન્મ યિમ્ જઠરિ-પાપ્તેન્મ, ઉપ યઞ્ચોઞ્જેન્તિ કરન્
જરય વોઉર-કપય, આતયાનિ સૂરેન્ ન્માનેન્મ
દ્રવતો, યત્ પયનયાડુ દૂરઞ્ચે-પારયાડુ.”

૩૯ દથત્ અભાઈ તત્ અવત્ આયપ્તેન્મ-
અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જઞ્ચોઞ્ચો-બરાઈ અરે-
દ્રાઈ યજ્ઞેન્નાઈ જઘધ્યન્તાધ, દાઞ્ચિશ્, આયપ્તેન્-
મ્—અહે રય બરેનડ્-હય. (૬ માં ફકરા પ્રમાણે)

૩૭—તેને બહાદુર મનના કરેશાસ્ત્રે પિસન
 ડૂંક નદીનાં કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓમાંનાં
 સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને
 નાંહાંનાં ગોસ્પદોમાંનાં દસ હજાર ગોસ્પદોથી
 આરાધી.

૩૮—તેથી (છજવાનાં બદલામાં) તેણે તેનેથી
 ચાલું કે “ઓ ખુશીવાલી, ઘણીજ કાયદેમંદ,
 અને નિર્મલ અર્ધિ સુર! તું મને આ મુરદ
 બબલ કે હું સુણેરી એડીવાલા ગન્દર્વ દેવને
 વોરકષ દર્યાના કીનારાની નજદીક મારનાર (ફતેહ
 કરનાર) થાજી, અને તે પુરાનાં પોહલાં, ગોત્ર
 અને નહિ પસાર કરી શકાએ એવી જગા ઉપર
 આવેલાં (મેહનતથી પોહોંચી શકાએ એવાં) મજન-
 ખૂત-ધર તરફ પોહોચનાર થાજી.”

૩૯—(૧૯ માં ફરરા પ્રમાણે).

[૧૧] ૪૦ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જાવત) દ્વૃઃ,
હુ-ક્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે)

૪૧ તાંમ્ યજ્ઞત, મધર્થો તૂધર્થો પ્રરૂ-રસે,
હન્કધતે પધતિ અડ્-હાડુ જેમો, સતેએ અરપનાંમ્
અર્પનાંમ્, હજ્ડરે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ્.

આઅત્ હીમ્ જઈધ્યત્, અવત્ આયપ્તેમ્,
“દ્વૃદિ મે વડ્-ઉહિ સેવિસ્તે અર્દ્રી સૂર અનાહિતે!
યથ અજેમ્ અવત્ ખરેનો અપયેમિ, યિમ્
વજ્ઞધતિ મધધીમ્ જ્ઞરયડ્-હો વોઉર-કપહે, યત્
અસ્તિ અર્ધર્થનાંમ્ દમ્પ્યુનાંમ્ જાતનાંમ્ચ અજ્ઞ-
તનાંમ્ચ, યત્ય અપઓનો જરથુસ્તહે.”

૪૩ નોધત્ અહ્માધધ્યત્ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્,
અર્દ્રી સૂર અનાહિત.—અહે રથ ખરેનડ્-હય.
(૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૨] ૪૪ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જાવત)
દ્વૃઃ-ક્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

[૧૧] ૪૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે.)

૪૧—તેણીને ધાતકી (સાંપની ખસલતનાં) તુરાની (તૂરનાં ખાન્દાનના) અફરાસ્યાએ આ જ-મીન ઉપરનાં એક લોએરાંમાં જવાન ઘોડાઓ મધેના સો ઘોડા, ગાવોમાંની હજાર ગાવ અને નાંહાનાં ગોસ્પંદોમાંના દશ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૪૨--તેથી તેણે તેનેથી આહુતું કે “ઓ ખુમી-વાલી ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધી સૂર ! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું તે ખુરેહુ મેલવું કે જે વોરકષ દર્યાના મધ્યમાં વેહે છે અને જે ઈરાનના મુલકોમાંનાં જન્મેલા અને નહિ જન્મેલા લોકોનું—જેવું કે અશે જરથોસ્તનું—છે.”

૪૩—તેની તે મુરાદ નિર્મલ અર્ધી સૂરે નહિ બખશી.—તેનાં તેજ પ્રતાપ ઇસાદિ.

[૧૨] ૪૪--(પેહલા ૫૦ પ્રમાણે).

૪૫ તાંમ યજ્ઞત અઉવૌ અશ્વરૈયો કવ ઉસ,
અરેન્જિક્ષ્યાત્ પઠતિ ગરોઠત્, સતેએ અરપ-
નાંમ, અર્પનામ્, હજ્જરે ગવાંમ, ખએવરે અનુ-
ગયનાંમ.

૪૬ આઅત્ હીમ્ જઘ્ધ્યત્, અવત્ આય-
પ્તેમ્ “દજ્ઞદિ મે વડ્.ઉહિ સેવિસ્તે અર્ધિ સૂર
અનાહિને ! યથ અજ્ઞેમ્ ઉપેમેમ્ ક્ષથ્રેમ્ ખવાનિ,
વીરપનાંમ દખ્યુનાંમ દએવનાંમ મપ્યાનાંમય,
માવાવાંમ પઠરિકનાંમય, સાધ્રાંમ કઞ્ઞોયાંમ
કરેશનાંમ.”

૪૭ દથત્ અત્માઘ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્,
અર્ધિ સૂર અનાહિત, હધ જઞ્ઞોઘ્રાન્નરાઠ અરે-
દ્રાઠ યજ્ઞેન્નાઘજઘ્ધ્યન્તાર્ઠ, દાથિશ્, આયપ્તેમ્.-
અહે રય ખરેતડ્.હય. (૯ માં ૫૦ પ્રમાણે).

[૧૩] ૪૮ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવત)
દડ્.હુ-ક્રાધનાંમ અપઞ્ઞોનીમ. (પેહલા ફકરા
પ્રમાણે).

૪૫—તેણીને ચાલાક અને મોટી કીર્તિવાળા કાવુસે એરેજિફય પાલક ઉપરથી જવાન ઘોડા-એમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, અને નાંહાનાં ગોસ્પદોમાંનાં દસ હજાર ગોસ્પદોથી, આરાધી.

૪૬—તેથી તેણે તેનેથી આ મુરાદ ચાહી કે “ઓ ખુખીવાતી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દા સુર ! મને તું આ મુરાદ બખ્ષ કરે હું તમામ દેશોનાં દેવો, પુરા માણુસો, જાદુગરો, પરીઓ, અને સાતર કવિ અને કર્પન લોકોની ઉપર સહથી ચઢતી પાદશાહી મેલવું.”

૪૭—(૧૯ માં ફરાર પ્રમાણે).

[૧૩] ૪૮—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૪૬ તાંમ યજ્ઞત અર્ધ અર્ધનાંમ દમ્પ્યુનાંમ
ક્ષત્રાષ હન્કરેંમો હુસ્ત્રવ, પરને વનેષશ ચએચ-
સ્તહે જહરહે ઉવ્યાપહે, સનેએ અસ્પનાંમ
આર્પનાંમ, હજ્જરે ગવાંમ, યએવરેં અનુભવનાંમ.

૫૦ આઅત હીમ જઘધ્યત, અવત આપ-
પ્તેંમ, “દક્ષદિ મે વડ્ડિસેવિરતે અર્ધી સૂર અના-
હિતો! યથ અજેમ ક્ષત્રેમ ખવાનિ વીરપનાંમ
દમ્પ્યુનાંમ દએવનાંમ મખાનાંમય, યદ્ધનાંમ પઘ-
રિકનાંમય, સાધ્રાંમ કઓળાંમ કરજનાંમય; યત્
વીરપનાંમ યુજ્ઞનાંમ અજેમ ક્રતેંમેંમ થાંજયેનિ,
અનખરેતાંમ યાંમ દરેધ્વાંમ નવ જૂરાધ્વેરેંસાનિ
રજુરેંમ, યો માંમ મધર્થો તુરેંમ મનો, અરપ-
એધુ પદતિ પેરેંતત.”

૫૧ દ્યત આત્માષ તત અવત આપપ્તેંમ,
અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-ખરાષ અરે-
દ્રાં યજેમનાઈ જઘધ્યન્તાષ, દાથિશ, આપપ્તેંમ.
અહે રય ખરેનદ્વય. (૯માં ફરરા પ્રમાણે).

૪૯ તેણીને ઈશાન દેશોના બહાદુર અને તમામ સક્ષતનતને એક કરનાર (સાથે જોડી નાંખનાર) કચ્છે-ખુસરએ ઊંઘી અને ગોહલા પાણીવાલી ચેચરત નદીનાં કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડા. ગોથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, અને નાંહાનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દસ હજાર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૫૦—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે “ઓ ખુખી-વાલી, ધણીજ કાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સર! તું મને આ મુરદ બખ્શ કે હું તમામ દેશોના દેવો, પુરા ગાનસો, જનદુગરો, પરીઓ, સાતરો કવિઓ અને કરપનોની ઉપર મુખ્ય પાદશાહી મેલવું; અને તમામ ઘોડાઓ મધેનાં સડથી સરસ ઘોડાને હું જોડું અને તે સાથે આ લાંબા વખત સુધી ઉજડ પરેશાં જંગલ (લડાઈનાં મેદાન)ને નવેસરથી સમાર કે જ્યાં પેલો ધાતડી મનનો (અક્રાસ્યાળ) હમનાજ મારી સાથે ઘોડાઓની પીઠ ઉપર (મોટાં લશકર સાથે) લડ્યો હતો.”

૫૧—(૧૯ માં શ્લોક પ્રમાણે.)

[૧૪] ૫૨ યજ્ઞએશ મે હીમ (ઝવત)
દદુઃકુ-કાધનાંમ અષઓનીમ. (૧ કા ૫કરા પ્રમાણે).

૫૩ તાંમ યજત તપ્મો તુસો રથએસ્તારો,
બરેંયએષુ પઠતિ અસ્પનાંમ, જ્ઞવરેં જઘધ્યન્તો
હિતએઈપ્યો, દ્રવતાતેંમ તનુપ્યો, પોઉર-સ્પક્તીમ
સ્તિપયન્તાંમ, પદતિ-જઘતીમ દુશ-મધન્યવનાંમ,
હધ્રાનિવાધતીમ હમેરેંયનાંમ અઉર્વયનાંમ ત્તિ-
પયન્તાંમ.—

૫૪ આગત હીમ જઘધ્યત્ અવત્ આયતેંમ,
“દજ્ઞદિ મે વડુડહિ સેવિસ્તે અર્ધિ સૂર અનાહિતે!
યત્ બવાનિ અધવિ-વન્ય ડ અઉર્વ હુનવો વએ-
રકય, ઉપ દરેંમ ક્ષધ્રો-સઓકેંમ અપનોતેમેંમ,
કડહય બેરેંજન્ત્ય અપવનય; યથ અજંમ નિજ-
નાનિ તૂર્જનાંમ દપ્યુનાંમ, પન્યસધ્માધ
સતધ્માધશ્ચ, સતધ્માઈ હજ્જરધ્માઈશ્ચ, હજ્જરધ્માઈ
બએરધ્માઈશ્ચ, બએરધ્માઈ અહાંક્તધ્માઈશ્ચ.”

[૧૪] ૫૨—પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૫૩—તેણીને ઘોડાઓની પાઠો ઊપર (લશ. કરેની સફમાં લડતી વખતે) ઘોડાઓને માટે જોર, બદનોને માટે તનદરોરતી, દેખીઓનું આગ-મજથી જાણવું, ખુર વિચારનારાઓનો નાશ કરવું, દુશમનોની ઉપર ફતેહ મેલવવી અને દુશમનોને દુઃખી કરવાનું (છળ પોહાંચાડવાનું) ચાહતા, જો-રાવર તુસ પેહલવાને આરાધી.

૫૪—તેથી તેણે તેનેથી ચાહુ કે—“ઓ ખુખી-વાલી, ધણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું વેસેનાં ખાન્દાં-નનાં બહાદુર છોકરાઓને, ખુલ્લંદ અને અશે લોકોને લગના કંધ દેજમાં ધણાંજ ચહડતા ક્ષત્રોસોક (નામની જગા) ના દરવાજા ઊપર, મારનાર (અથવા ફતેહ કરનાર) થાવું; અને હું તુરાની દેશોમાંનાં પચાશ સોઘણાં, સો હજારધણાં, હજાર દશ-હજારધણાં અને દશ હજાર અસંખ્ય-ધણાંઓને જમીનદોસ્ત કરું (યાને નાશ કરું).”

૫૫ દ્યત્ અહ્માઈ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્,
અર્ધી સૂર અનાહિત, હૃધ જ્યોથો-પરાઈ અરે-
દ્રાઈ યજ્ઞેન્નાઈ જઈધ્યન્તાઈ, દાથિશ્, આય-
પ્તેમ્. અહૃ રય ખરેનડ્-હય. (૯ માં ફકરા
પ્રમાણે).

[૫૫] ૫૬ યજ્ઞજેશ મે હીમ્ (જવત)
દડ્-હુ પ્રાપ્તનામ્ અપજોનીમ્. (પેહલા ૫૬રા
પ્રમાણે).

૫૭ તામ્ યજ્ઞેન્ત અર્ધિ હુતવો વયેસ્કય ઉપ
દરેમ્ હૃથો-સજોકેમ્ અપનોતેમેમ્, હડ્-હય
જેરેન્તય અપવનય સતેજે અસ્પનામ્ અર્પનામ્,
હજ્-ફરે ગવામ્, ખજેવરે અનુમયનામ્.

૫૮ આઅત્ હીમ્ જઈધ્યેન્ અવત્ આયપ્તેમ્,
“દજ્-દિ નો, વડ્-ઉહિ સેવિરો અર્ધી સૂર અના-
હિતે । યત્ ખવામ્ અષ્ટિ-વન્યાડુ, તપ્તમેમ્
તુમેમ્ રયએસ્તારેમ્, યથ વયેમ્ નિજનામ્

૫૫—(૧૯ માં ફરરા પ્રમાણે).

[૧૫] ૫૬—(પેહલા ફરરા પ્રમાણે).

૫૭—તેણીને બહાદુર, વેસેના ખાંદાનના છોકરાઓએ (તુરાની લશકરના સરદારોએ) ખુલ્લું અને અશો લોકોને લગતા કંધદેજમાં સડથી ચહડતાં ક્ષત્રોસોકના દરવાજા પાશે, જવાન ઘોડાઓ મધેના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને પશુઓમાંનાં દસ હજાર પશુઓથી આરાધી.

૫૮—તેથી તેઓએ તેનેથી ચાહ્યું કે—“ઓ ખુખીવાલી ધણીજ કાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સર ! તું હમુને આ મુરાદ બખશ કે હમો જોરાવર તુસ પેહલવાનને મારનારા (હીતનાના) યદ્યએ; અને ઈરાનના દેશોમાંના પચાસ સોધણાં, સો હજારધણાં, હજાર દસ હજારધણાં અને દસહજાર અસખ્યધણાંએને જમીનદોરત કરીએ.

અર્ધયેનાંમ દખ્યુનાંમ પન્યસધાઇ સતધાઈશ્ર,
સતધાઈ હજ્જરધાઈશ્ર, હજ્જરધાઈ જએવરેધાઈ
અહાંક્તધાઈશ્ર.

૫૯ નોઈત અએખ્યરિસ્ત દથત, તત આવત
આયપ્તેંમ, અર્ધી સૂર અનાહિત.—અહે રય
ખરેનડ્ડય (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૬] ૬૦ યજ્ઞએશ મે હીમ (જવત)
હડ્ડ-ફરધનાંમ આપઓનીમ.

૬૧ તાંમ યજ્ઞત પોઉર્ગો યો વજ્જરો નવાગ્ને,
યત દિમ ઉસ્ય ઉજ્જ-દ્વાંનયત વેરેંશ્રમ્હ તખ્મો
શ્રએતઓનો, મેરેધ્વહે કેહર્પ કહરકાસહે.

૬૨-હો અવથ વજ્જત, શ્રિ-અયરેંમ શ્રિ-ક્ષપરેંમ
પર્દતિશ્ર નમાનેમ, યિમ આપર્ધથીમ; નોઈત
અઓર, નોઈત અઓર અવોઈરિરયાત, શ્રઓસ્ત
ક્ષકનો શ્રિત્યાહ ક્રાધ્મત ઉપાકુહ્મેમ સૂરયાહ વીવ-
ધ્તીમ. ઉપ ઉપાકુહ્મેમ ઉપ-જ્ઞપયત અર્ધીમ સૂરાંમ
અનાહિતાંમ:—

૫૯—તેઓને તે મુરાદ નિર્મલ અર્ધી સૂરે નહિ અપ્પશી.—તેનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૧૬] ૬૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૬૧—તેણીને પેહલા “વફરનવાજે,” જયારે તેને ફતેહમંદ અને જોરાવર “શ્રયેતશ્ચાનયે” કલકાસ પક્ષીના કાલબુદમાં ઘણાજ ઉંચે ઉડાડી મુક્યો ત્યારે, આરાધી.

૬૨—તે (વફોનવાજે) તેણે (શ્રયેતશ્ચાનયે) ઉડાડ્યા મૂજેય ત્રણ દિવસ અને ત્રણ રાત સુધી પોતાના ઘર તરફ (કુદરતે ઠેરવેલી જગો તરફ) પોહોચવાને, આદ્યા કાઠી. તે અડપથી નીચે નહિ પોહોચી શક્યો; પછી ત્રીજી રાતની ખુશ-લેહકા-વાલી અને અજમતી ખામદાદને વખતે તે નીચે આવી પોહચ્યો; અને તે ખામદાદને વખતે તેણે (વફોનવાજે) નિર્મલ અર્ધી સૂરને યાદ કાઢી:—

૬૩ “અર્દ્રી સૂર અનાહિને ! મોષુ મેજવ અવહ્નિ, નૂરેંમ મેજર ઉપસ્તાંમ; હમ્નરેંમ તે અજ્ઞેમ જંઞો-શ્રનાંમ, હઓમવધતિનાંમ ગઓમવધતિનાંમ યઓ-જ્ઞનાતનાંમ પધરિ-અહ્નદર્શનાંમ, ખરાતિ અતિ આપેંમ, યાંમ રહ્હાંમ, યેજિ જુમ કપમેમિ, અવિ જ્ઞાંમ અહુરધાતાંમ, અવિ ન્માનેંમ, યિમ આપધથીમ.”

૬૪ ઉપતયત અર્દ્રી સૂર અનાહિત કઈનીના ક્ષેપ્ત સ્ત્રીરયાઠ અપમયાઠ હુરઓધયાઠ ઉરકાત યારતયાઠ ઐરેંજ્ઞવર્ધથ્યો રએવત યિથેંમ આજ્ઞાત-યાઠ નિ-જંગ-અઓથ્રં પદતિશ-મુખત જરન્યો-ઉર્વાક્ષિન ખામ્ય.

૬૫ હા, હે ખાજ્ઞવ, ગેઉર્વાયત, મોષુ તત આસ્તોષત, દરેધેંમ યત પ્રાયતયત શ્વક્ષેંમનો, અવિ જ્ઞાંમ અહુરધાતાંમ, અવિ ન્માનેંમ, યિમ આપધથીમ, દૂમ અવન્તેમ અર્દ્રિસ્તેમ, હમથ યથ પરચિત.—અહે રય ખરેતહ્નય. (૯ માં હકરા પ્રમાણે).

૬૩—“એા નિર્મલ અર્ધ સૂર ! જલદીથી મારી મદદને માટે તું આવ અને મને જલદીથી મદદ કર કે (તેનાં બદલામાં) જે હું જલદીથી અહુરમઝદની પેદા કરીશી આ જમીન (પૃથ્વી) ઉપર પોતાને ઘર (કુદરતે મુકરર કરીશી જગાએ) પોહોચશ તો તારે માટે જેરો મઘની, હોમવાલી, ગોમવાલી, પવિત્ર કરેલી અને તપાસેલી હગ્ગર જેર રંધા નદી આગલ હું લાવશ (યાને ભેટ કરશ).”

૬૪—નિર્મલ અર્ધ સૂર, સુંદર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખીલેલા આંધાવાલી, ઊંચાં વસ્ત્ર પહેરેલી, સીધા કદની, તેજવાલી, ઉદાર ચેહરાની, ગુદણ સુધી મોજાં પહેરેલી અને પ્રકાશતાં (ચક્રચક્રીત) સોણેરી તાજવાલી એવી કન્યાના રૂપમાં, આગલ વધી.

૬૫—તેણીએ તેની જેવી બાંધે બાળુઓ પકડી તેવોજ તે લાંબા વખતનાં અટકાવમાંથી નીકલવાની કાશેશ કરતો તે “વફરોનવાજ” અહુરમઝદે પેદા

[૧૭] ૬૬ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવત)
 દ્વૃહુ-કૃરાધિનામ્ અપચોનીમ્.

૬૭ તામ્ યજ્ઞત જનમાસ્પો, યત્ સ્પાધેમ્
 પધરિ-અવચેનત દૂરાત અયન્તેમ્, રસમેયો દ્રવ-
 તામ્ દગ્ધેવયસનનામ્, સતેચે અસ્પનામ્ અર્પિતામ્,
 હજ્ઞ્.૨ે ગવામ્, જગ્ધેવરેં અનુમયનામ્.

૬૮ આચત્ હીમ્ જઠ્ઠધિયત્, અવત્ આય-
 પ્તેમ્ “ દ્વૃહિ મે વ્દ્.ઉહિ સેવિસ્તે અર્ધી સૂર
 અનાહિતે ! યથ અજ્ઞેમ્, અથ વેરેંશ્ચ, હયાને,
 યથ વીરપે અન્યે અધરે. ”

૬૯ દ્યત્ અહ્માર્ઠ, તત્ અવત્ આયપ્તેમ્,
 અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જગ્ધેધ્રો-અરાધ અરેંદ્રાધ
 યજ્ઞેન્નાર્ઠ જઠ્ઠધ્યન્તાર્ઠ, દાગ્ધિશ્ચ, આયપ્તેમ્.—
 અહુ રથ ખરેનહુહય. (૯ માં ૬૦ પ્ર૦).

[૧૮] ૭૦ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવત)
 દ્વૃહુ-કૃરાધિનામ્ અપચોનીમ્.

કીધેલી જમીન ઉપર આવેલાં પોતાના ઘર તરફ,
આગકાના જેવી મજબુત અને જખમી થયા વગ-
રની હાલતમાં, જલદીથી આવી પોહોચ્યો.

[૧૭] ૬૬ (પેહલા ૩૦ પ્રમાણે).

૬૭—તેણીને જમારપે, જ્યારે લશકરની સફમાં
દુશ્મી આવતાં જુરા અને દેવ-યસ્નોનાં લશકરને
જેયું ત્યારે, જવાન ઘોડાઓમાંનાં સા ઘોડાઓથી,
ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાનાં ગોરખંદો-
માંના દસ હજાર ગોરખંદોથી, આરાધી.

૬૮—તેથી તેણે તેણીથી એ મુરાદ આપી કે “ઓ
ખુશીવાલી, ઘણીજ પ્રાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ
સૂર ! તુ મને આ મુરાદ બખશ કે જેમ બીજા
તમામ ઇશનીઓએ ક્રતેહ મેલવી તેમ હું (આ
દેવ-યસ્નો ઉપર) ક્રતેહ મેલવું.”

૬૯--(૧૯ માં ૩કરા પ્રમાણે).

[૧૮] ૭૦—(પેહલા ૩૦ પ્રમાણે).

૭૧ તાંમ યજત અપવન્દ્રદૃષ્ટ પુથ્રો પોઉરધા-
ક્તોઘશ, અપવન્દ્રસ્ય, ધિતસ્ય સાયુન્દ્રોદશ
પુથ્રે, ઉપ ળેરેન્જન્તેંમ અહુરેંમ ક્ષત્રીમ ક્ષણેતેંમ
અપાંમ નપાનેમ અકિર્વત-અરપેંમ, સતેએ અ-
રપનાંમ અર્પિનાંમ, હજહરે ગવાંમ, ખગેવરે
અનુમયનાંમ.

૭૨ આગત હીમ જઘંધેન, અવત આયપ્તેંમ
“દૃદ્ધિ નો વદ્ધિ સેવિશ્ને અર્ધી સૂર અનાહિતે !
યત્ જવામ અધવિન્વન્યાઠ દાનયો તૂર વ્યાખ્યન
કરેમ્ય અસગનેંમ, વરેંમ્ય અસગનેંમ, તન્ય-
શ્તેંમ્ય દૂરએકએતેંમ, અહમ્ય ગએથે પેંપનાહુ.”

૭૩ દ્યત અએખ્યરિયત તત અવત આયપ્તેંમ,
અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-ગરાધ અરે-
દ્રાધ યજેંમનાધ જઘંધ્યન્તાધ, દાથિશ, આયપ્તેંમ.
અડે રય ખરેંનહહય. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે.)

[૧૯] ૭૪ યજએશ મે હીમ (જવત)
દ્દુહુ-દૂરાધનામ અપઓનીમ.

૭૧—તેણીને પોરધાક્ષિતના પુત્ર અશવજ્ઞદડાહે
 ચિને સાયુજ્ઞદિના જે પુત્ર અશવજ્ઞદડાહે અને
 થતએ, બુલદં સાહેબ, આદશાહેને લગતા (અ-
 થવા આનુગ્રેમાંને લગતા) રોશન (અથવા દોલત-
 વાલા) અને તેજ ઘાડાવાલા અપામનપાત (વર)
 ની નજદીક—જવાન ઘાડાગ્રેમાંનાં સો ઘાડાગ્રેમાંથી
 ગાવોમાંની હગ્ગર ગાવોથી અને નાંદાનાં ગોસ્પં-
 દોમાંનાં દસ હગ્ગર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૭૨—તેથી તેગ્રેએ તેણીથી આ આલું કે
 ગ્રેઆ બુખીવાલી, ઘણીજ કાયદેમંદ અને નિર્મલ
 અર્ધિ સૂર ! તું હંમેને આ મુરદ બખ્શ કે હંમે
 આ લગાઇગ્રેમાંનાં મેદાનમાં પ્રખ્યાત, તુરાની દાનુ-
 ગ્રેમાંને કર અસખનને, વર અસખનને અને
 ઘણાજ ભેરાવર દુરએકએતને છીટનાર થઇએ.

૭૩—(૧૯ માં ફરાર પ્રમાણે).

[૧૬] ૭૪ — (પેલલા ૩૦ પ્રમાણે).

૭૫ તાંમ યજ્ઞત વિરતઉશ્શ યો નઝોતઠ્યનો, ઉપ આપેમ્, યાંમ વિતહ્વિહધતીમ્, ઝેરેન્જુધ્ધાત્ પઠતિ વચહ્વત્, ઉદતિ વયેન્ગીશ અઝોજનોઃ (૭૬) “તા ખા અપ તા અર્ધુધ્ધ અર્ધી સૂર અનાહિતે ! યત્ત મે અવતત્ દઝેવયસ્તનાંમ નિજતેમ્ યથ સારેમ્ વશનાંમ ખરાનિઃ આઘત્ત મે તૂમ્ અર્ધી સૂર અનાહિતે ! હુશ્કેમ્ પેપુમ્ રઝેચય તરો વહ્-ઉહીમ્ વીતહ્વિહધતીમ્. ”

૭૭ ઉપ-તચત્ અર્ધી સૂર અન હિત કઠનાનો કુકર્ષ મૂરીરયાહ આપમયાહ હુરઝોધયાહ ઉસ્કાત્ યાસ્તયાહ ઝેરેન્જુવધથ્યો રઝેવત્ ચિદ્રેમ્ આજ્ઞ-તયાહ જરન્ય અઝોથ્ર પઠતિશ્મુપ્ત યા વીરપો-પઝેસ ખામ્યઃ અરમઝેસ્તાહ અન્યાહ આપો ક્ષેરે-નઝોત ક્રષ અન્યહ ક્રતાચયત્, હુશ્કેમ્ પેપુમ્ રઝેચયત્ તરો વહ્-ઉહીમ્ વીતહ્વિહધતીમ્.—અહિ રય ખરેનહ્વય. (૯ માં હકના પ્રમાણે).

૭૫—તેણીને નોજરના છોકરા વિશ્વઉદ્ધરે (ગુસ્તહમે) વીતડ-હુઈતી નામની નદી આગલ રાસ્ત યોલાએલા વચનોથી (અંદગીના કલામોથી) આ સખનો યોલતાં આરાધી:—

૭૬—“કે આ નિર્મલ અર્દી સૂર ! ખચીત આ સખન રાસ્ત અને સચાઈથી કેહું છું કેદેવચનોમાંના અંદગી અથવા દેવચનો મારા મારેલા છે કે જેટલા મારા માથા ઉપર હું બાલો ધરાવુંછું—તો મારે માટે (અથવા મારે ખાતર) આ નિર્મલ અર્દી સૂર ! ખુબીવાલી વીતડ-હુઈતી નદીનાં શુકાઈ ગએલા આખા આશારને (તે નદીનાં તલીઆને) તું તર કર (યાને તે શુકાઈ ગએલી નદીને પ્રીથી તાજ કરે).

૭૭—નિર્મલ સુંદર, ધણીજ હિમ્મતવાલી, ખીલેલા બાંધાવાલી, ઝીંચાં વસ્ત્ર પેહેરેલી, સીધાં કદની, તેજવાલી, આગ્નદેહ ચેલરાની સુણેરી તથા તમામ જરાવદાર બેહુ પગમાં ભેંડા (અથવા મોજાં) પેહેરેલી, એવી કન્યાનાં રૂપમાં અર્દી સૂર આગલ

[૨૧] ૭૮ યજ્ઞચેશ મે હીમ્ (જ્ઞાન)
દહ્.હુ-દ્વરાધનામ્ અપઞ્ચોનીમ્.

૭૯ તાંમ યજત, યોદ્યતો યો ધ્યનનાંમ,
પદ્ધેનિ પેદ્ધ્યેપે રહ્દયાડુ, સતેયે અરપનાંમ
આર્પનાંમ, હજ્જકુરે ગવાંમ, અચેવરે અતુમયનાંમ.

८० आअत् ङीम् नर्धयत्, अयत् आय-
पोम् “दङ्गि मे वड्डि संविस्ते अर्द्धि सूर
अनादिते ! यत् पवानि अर्द्धि-वन्या ॥ अप्पतीम्
दुङ्गहेम् तेमड्डन्तेम्, उत ण्डेरुण पधनि-अवनि,
नवयनं वरुणीम्, अउङ्ग द्रनाम् तमणेषो-विरित-
नाम्, यत् मांम् पेरेसत् अप्पलो दुङ्गदाडु तेमड्डाडु.

ચાલી; અને તેણીએ ખીજી નદીઓને સ્તાંભ (સ્થીર અથવા વેહતી બંધ) કીધી અને ખીજીઓને (નદી-ઓને) આગલ ચલાવી; અને તેથી ખુખીવાલી વીતડ-બુઢતી નદીનાં શુકાષ્ટ ગએલાં આખા ઓશારને તર (યાને પાણીથી વેહતો) કીધા.—તેણીનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૨૦] ૭૮ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૭૬.—તેણીને ક્રિયાને લગતા ચોષસ્તમે (ગોસ્તે ફરિયાને) રંધા નદીના કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓ મધેનાં સા ઘોડાઓથી, હજાર ગોસ્પદોથી અને દસ હજાર નાંદાનાં પશુઓથી આરાધી.

૮૦.—તેથી તેણે તેણીથી આ ગ્રાહ્યું કે “ઓ ખુખીવાલી ઘણીજ કાયદેમંદ અને નિર્ગત અર્ધિ સૂર ! આ મુરદ તું મને બખશ કે હું બુર બલુનાર અને અંધારી અકલનાં (અથવા અંધ-કાર=દોષજનને લગતા) અખત્યને (અખત બદુ-ગરને) મારનાર થાવું, અને તે સાથે તેનાં ઘણા

૮૨ દયત અહ્યાઁ, તત્ અવત્ આયત્તેમ્,
અર્ધા સૂર અનાહિત, હય જઞ્ઞોઞ્ઞો-ગરાઁ અરે-
દ્રાઁ યજ્ઞેન્નાઁ જઘ્ધ્યન્તાઁ, દાઘિશ્, આય-
ત્તેમ્—અહો રય ખરેનહ્હય. (૬ માં ફકરા
પ્રમાણે).

[૨૧] ૮૨ યજ્ઞોઞ્ઞ મે હીમ્ (જવત)
દહ્હુ-ફરામનામ્ અપઞ્ઞોનીમ્ (પેહલા ફકરા
પ્રમાણે).

૮૩. યદ્મય, અહુરો મજ્ઞદાઁ હ્વયો, નિવઞ્ઞે
ધયત “આઁધિ પઠતિ અવ-જસ, અર્ધા સૂર
અનાહિતે ! હય અવત્તયો રતરેજ્યો, અવિ
જામ્ અહુર-ધાતામ્; ય્વામ્ યજ્ઞકન્તે અહિર્વા-
કહો અહુરાકહો, દહ્હુ-પતયો, પુથાકહો દહ્હુ-
પઠનિનામ્; (૮૪)—ય્વામ્ નરયિત્, યોઈ તખ્મ,
જઘ્ધ્યાકન્તિ આસુ-અરપીમ્, ખારેનહ્હય
ઉપરતાતો; ય્વામ્ આશ્રવનો મરેન્ન, આશ્રવનો
આપઞ્ઞોનો, મસ્તીમ્ જઘ્ધ્યાકન્તિ, રપાનેમ્, અય,

સખ્ત અને મોતનું દુઃખ ઉપગ્રવનારા સવાલો મધેનાં જે નવાંનું સવાલો તે છુટ જાણનાર અને અંધકારને લગતો 'અખત્ય' મને પુછે તેમના કિતર હું વાહું.

૮૧.--(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૧] ૮૨ (પેહલા ફ૦ પ્રમાણે).

૮૩.--જે (અર્ધિ સૂરને ખુખીવાલા અહુરમજદે જણાવ્યું કે "ઓ અર્ધિ સૂર અનાહિતા ! તું આ સેતારાઓ (યાને આકાશ) ઉપરથી અહુરમજદે પેદા કરેલી જમીન ઉપર જા; ત્યાંહાં તુંને ખહાદુર સરદારો તથા પાદશાહો અને પાદશાહોનાં પુત્રો આરાધશે ; (૮૪) અને તેહમતન નરો (ખહાદુરો), ઘોડાની તેજી (જલડપ) અને અહડતાપણાનું નૂર (ઉત્તમ નૂર), તારેથી આહશે, અને સ્મરણ કર્તા અથોરનાનો અને (આત્માનું) રક્ષણ કરનાર અથોરનાનો, ડાહપણ, અહુરનાં માર્ગને લગતી ફતેહ અને ફતેહમંદીનું અહડતાપણું, તાહરેથી આહશે;

વે'રેંઘ્રનેંમ્ય અહુરધાતેંમ્, વનધન્મિય દિપરતા-
તેંમ્; (૮૫)—થ્વાંમ કધનીનો વઘ્રે, યઞોન ક્ષથ
હવાપાક. જઘધ્યાકુન્તિ, તખ્મેંમ્ય ન્માનો-પધતીમ્;
થ્વાંમ ચનાધતિશ્ જઞનાધતિશ્ જઘધ્યાકુન્તિ હુગ્ના-
મીમ્; તૂમ્ તા અઞેઈઞ્યો ક્ષયમ્ન નિમ્સરિનવાહિ,
અર્ધિ સૂર અનાહિતે!

૮૬ આચત્ પ્રૂપૂસત્, જઞથુરન! અર્ધા સૂર
અનાહિત, હ્ય અવત્તમો સ્તરેંઞ્યો અપિ જ્ઞંમ્
અહુર-ધાતાંમ્.”

૮૭ આચત્ અઞોખ્ત અર્ધા સૂર અનાહિત,
“ઞે'રેંજ્ઞંવા અષાકિમ્ સિપતમ્! થ્વાંમ દ્યત્ અહુરો
મજ્ઞદાકું રતૂમ્ અરત્વઈથ્યો ગઞેથયાકુ, માંમ
દ્યત્ અહુરો મજ્ઞદાકુ, નિપાધ્રીમ વીરપયાકુ અષ-
ઞોનો સ્તોધશ્; મન રય ખરેનહ્દય પરવરય
સ્તઞોરાય, ઉપદરિ જ્ઞાંમ, વીયરેન્તિ, મળ્યાથ
ગિજ્ઞહ્ર; અજ્ઞેમ્, જઞોઘધિતેંમ્, તા, નિપયેમિ
વીરપ વોહ મજ્ઞદ-ધાત અપ-ચિથ્ર; માતયેન્ અહે
યથ પસૂમ્ પસુ-વરજેમ્.”

(૮૫) પરણવા લાયકની કન્યાઓ, પાદશાહી લાયક (દોલતવાલાં) તથા ખુખીવાલાં (ખાન્દાની) ઘરો અને બહાદુર ધની તાહરેથી ચાહશે; અને જનતી ઓરતો તાહરેથી આસાનીથી જન્મ આપવું ચાહશે; અને ઓ અર્ધ સૂર અનાહિતા ! તું શકિતવાલી તે (તેઓની ચાહેલી મુરાદ) તેઓને અખશશે.

૮૬—(હું અહુરમઝદે તેણીને એ પ્રમાણે કહ્યું) ત્યારે ઓ જરથોસ્ત્ર ! અર્ધ સૂર અનાહિતા આ સેતારાઓ (આકાશ) ઉપરથી અહુરમઝ પેદા કરીધેલી જમીન તરફ ચાલી.”

૮૭.—ત્યારે અર્ધ સૂર અનાહિતા બોલી કે ‘ઓ રાસ્ત અને પવિત્રાઇવાલા સ્પિતમ ! તુંને અહુરમઝદે, તન ધરાવનારી જગતનો ‘રતુ’ (દીનના સરદાર) તરીકે પેદા કર્યો છે, અને મને, અહુરમઝદે, તમામ અશોષવાલી પેદાઓની રક્ષણ કરનારી તરીકે પેદા કરી છે; મારાં તેજ અને પ્રતાપથી પશુઓ અને ઘેરો (ભારખરદારી જનવરો) અને એ પગાં માંનસો આ પૃથ્વી ઉપર (પોતાની) હાંદગી ગુજારે છે, હું જાહેર રીતે મઝદઅં પેદા કરીધેલી, તમામ અશોષની ખુનીઆદ ધરાવનારી વસ્તુઓનું (યાને હવજંતુઓનું) રક્ષણ

૮૮. પદ્ધતિ દિમ પેરેંસત જરથુસ્ત્રો અર્ધિમ
 સૂરાંમ અનાહિતાંમ, “અર્ધિ સૂર અનાહિતે ! કન
 થ્રાંમ યસ્ન યજ્ઞને, કન યસ્ન પ્રાયજ્ઞને, યસ્ન તવ
 મજ્ઞદાડ કેરેંનઝોત તયરેં, નોષત તયરેં અન્તરેં
 અરેંથેંમ, ઉપધરિ હવરેક્ષઝેનેંમ, યસે-થા,
 નોષત અધરિ. દુજ્ઞાડુનિ અજિશય, અરેંથના-
 ઈશય, વ.વજ્ઞકાધશય, વરેન્વાધશય, વરેન્વતી-
 પાધશય.”

૮૯. આઞત અઝોમ અર્ધિ સૂર અનાહિત,
 “એરેજ્ઞતો અષાકિમ રિપતમ ! અન માંમ યસ્ન
 યજ્ઞઝેશ, અન યસ્ન ફ્રગયજ્ઞઝેશ, હય હોવક્ષાત
 આ દૂ-પ્રગમો-દાતોષત ; આ તૂ, મે અઝેતયાડ
 જઝોથ્રયડ ફરડ્ઢરોષશ, આથવનો પસ્તો-વચ-
 રૂદો પધતિ-પસ્તો સ્વડ્ઢો માંજ્ઞદો હમહુનરો
 તનુ માંઝો.

કરું છું, તે એ મીસાલે કે જેમ પશુને, પશુવસ્ત્ર (યાને તેનાં બદન ઉપરનાં ઉણુ અથવા રૂવાં) રક્ષણુ કરે છે તેમ.”

૮૮.—તે નિર્મલ અર્ધી સૂરને જરથોસ્તે પુછ્યું કે—“એા અર્ધી સુર અનાહિતા ! કેઇ આરાધનાથી તુંને હું આગધું તથા કેઇ આરાધનાથી તુંને વધારે વખાણું ? કેમકે મજદએ તારું વેહુવું કીધુય તે સૃષ્ટિના આ મધ્યમ ભાગમાંથી નહીં પણ ખુર-શેદ તરફ કર્યું છે (યાને તાહારી ઉત્પત્તિ આ પૃથ્વી ઉપરથી નહીં પણ આકાશની પવિત્ર જગો ઉપરથી કરી છે); કે જેથી તુંને સાંપની ખસલતનાં (યાને ખુરાં અથવા આખાદીનો નાશ કરનારાં) માનસો, બદનમાં જહરપીને નિકલતા નજસ મવાદથી, મોહોડામાંથી ગલતાં પાણીથી, તથા ધાત અને હગારની નજસાતથી ખરાબ કરી શકતા નથી.”

૮૯.—ત્યારે અર્ધી સુર અનાહિતાએ જવાબ આપ્યો કે “એા સાચા અને અશોષવાલા સ્પિતમ ! એહવી રીતે આરાધનાથી મને તું આરાધ અને એહવી રીતે આરાધનાથી તું મને વધારે વખાણુ; કે સુરજનાં ઉગવાથી તે સુરજના અસ્ત પામવા સુધીનાં વખતમાં;—અને તે મારા જોર (ક્રિયા

૯૦. મા મે અઘ્નેતયાઠ્ઠ જઘ્નેઘ્રયાઠ્ઠ ધ્રુઘ્નિ-
હરેન્તુ, હરેન્તો, મ તદ્વનો, મ-દુસ્તો. મ-સયિશ્,
મ-કસ્વીશ્, મ-સ્ત્રી, મ-દ્ભો અસગવયત્-ગાયો
મઘ્ને-પઘ્નેસો, યો વીતરેન્તોન્તનુય.

૯૧. નોઘ્નત્ અવાઠ્ઠ જઘ્નેઘ્રયાઠ્ઠ, પઘ્નિ-વીસે,
યાઠ્ઠ માવોય, ધ્રુઘ્નિહરેન્તિ અન્દાઠ્ઠસ્ય, કરેનાઠ્ઠ-
સ્ય, દ્રવાઠ્ઠસ્ય, મૃરાઠ્ઠસ્ય, આરાઠ્ઠસ્ય, રૂદાઠ્ઠ-
સ્ય, અવ દક્ષત દક્ષતવન્ત, યા નોઘ્નત્ પેઠિ-
ગિર ધ્રુદક્ષત વીરપનાંમ્ અતુ માંધ્રેમ્; મા મે
અઘ્નેતયાઠ્ઠસ્યિત્ જઘ્નેઘ્રયાઠ્ઠ ધ્રુઘ્નિહરેન્તુ ધ્રુ-
કવો, મા અપ-કવો, મા દ્રવાઠ્ઠ વીમિતો દન્તાનો."

કીધેલી વસ્તુની આશની) દીનના એકમ શીખેલા, દીનના ફરમાનોની પુછપરછ કરેલા, માંથ્ર (યાને ભેદી સુખનોને) સહમજનાર, નેક ગુણો ધરાવનાર અને પોતાને માંથ્રમાં જણાવેલા કાનુનો પ્રમાણે ચલાવનાર એહવા તું અથોરનાંનેજ ખાવી. —

૯૦.—મારી આ ક્રિયામાંની આશની દુશમને (અથવા જેને ભલા લોકોએ તજ દીધા હોય એહવા શખ્સે), ગુસ્સાવાલાએ, જુહાએ (અથવા હગારાએ,) ચુગલખોરે, નીચ માનસે, સ્ત્રીએ, ગાથા નહી પઢનાર દલગએ (યાને ખુબ વગરના એહદીને), બદન ઉપર ડાઘ પડેલા એહવા કાઢિયાએ—નહી ખાવી.

૯૧.—જે મારાં ભેરો (ક્રીયા મધેની આશની)-ને આંધરા, બેહરા, જુરા, ઘાતકી દુશ્મની રાખનાર, કાયદાથી ઉલટી રીતે ભેટ આપનાર અને પુરતા ડાહપણથી નહી દેખાડેલી, તથા તમામ માંથ્ર મધેના કાઠખી માથ્રને નહી અનુસરતી એવી જુરી ખસલત ધરાવનાર શખ્સ ખાશે તો તે હું કબુલ નહી રાખશ, તથા એ મારી ક્રિયાની આશની મોહડાંપર ગીચત કરનાર, પીઠે ગીચત કરનાર અને અમિન દાંતવાલા જુરાએ નહી ખાવી.’

૯૨. પદ્ધતિ ક્ષિમ પેરેસત જરથુસ્ત્રો અર્ધીમ
સૂરાંમ અનાહિતાંમ, “અર્ધી સૂર અનાહિતે કેમ ઇધ
તે જાઓથાડુ અવન્તિ, યસ-તવ ફરજરેન્તિ દ્રવન્તો
દઝેવયરનાડુહો, પસૂય દૂ-પ્નાખ્મો દાધતીમ.”

૯૩. આઅત્ અઓખ્ત અર્ધી સૂર અનાહિત,
“એરેંજ્વો અપાકેમ રિપતમ જરથુસ્ત્ર! નિવયક
નિપસ્તક, અપરકરક, અપપ્રઓસક, ઇમાડ, ઇમાડ
પદ્ધતિ વીસેન્તે, યાડ માવોય, પસૂય વજેન્તિ
ખસ્તશ્સતાઈશ હજફરેમય, યા નોઝત્ દધતિ
વીસેન્તિ દઝેવનાંમ દધતિ યસ્ત.”

૯૪ યજ્ઞઈ હુકધરીમ ખરેંજ્ને વીસ્પો-વલ્હેમ જર-
નએનેમ યહ્માત્ મે હય ફરજગધધતે અર્ધી સૂર અના-
હિત હજફરાધ ખરેંજ્ન વીરનાંમ, મસો ક્ષયેતે

૬૨.—જરથુસ્તો નીર્મલ અર્ધિ સરને પ્રીથી પુણ્યું કે—“ઓ અર્ધિ સર અનાહિતા ! આ દુન્યામાં તારી જે ક્રિયાઓ ખુરા દેવ-યસ્નાને સુરજનાં અસ્ત પામવા પછી કરેય તે કાણુને પોહોચેય (અટલે કે તે જનરોને કાણુ સ્વીકારેય).

૬૩.—ત્યારે અર્ધિ સર અનાહિતાએ જવાબ આપ્યો કે—“ઓ સાચ્યા અને સ્પીતમાનને લગતા અશો જરથોસ્ત ! નિવયક, નિપસ્નક, અપસ્કરક અને અપપ્રયોસક—એ (ખદ રહેા), મારે લગતી દેવયસ્નોએ રાતને વખતે કીધેલી ક્રિયાને સ્વીકારે છે; અને તે ખદરહેા છશોધણા હજાર જે દેવોની આરાધનાને હું સ્વીકારતી નથી તેની પુંડ જાણે છે (યાને તે સ્વીકારવાને તે ક્રિયા કરનારની આશપાશ ભેગાં થાયે છે).”

૬૪.—તમામ ખુખી ધરાવનારા અને લીલો-ત્રીવાલા (જાહાડ પાનથી ભરપુર) હુકર પાલ-ડને તું વખાણુ કે જેમાંથી મારી અર્ધિ સર અનાહિતા માનસોમાંના હજાર માનસોનાં માથાની ઊંચાઈથી વેહે છે; અને સઘલી આ નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહ છે તે સઘલી-ઓનાં જેટલું પ્રતાપનુ મહત્ત્વ તે એખલી ભેગવો

પ્રરેનહ્લો યય વીસ્પાક ઈમાક આપો યાક જૈમા
 પધનિક્ષ્ત તયનિન્તિ યા અમવર્ઠનિ ક્ષ્ત-તયધતિ. —
 અહે રય પ્રરેનહ્લય (૯ માં ૬ કરા પ્રમાણે).

[૨૨] ૯૫ યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવત)
 દહ્લુ-ક્રાધનામ્ અપચોનીમ્.

૯૬ યિમ્ અધવિતો મજ્ઞદ્યસ્ત હિસ્તેન્તિ પ્રરે-
 રમો-જસ્ત; તામ્ યજ્ઞેન્ત દ્વોવાકહ્લો, તામ્ યજ્ઞે-
 ન્ત નચોતર્ધ્યાહ્લો; ધસ્તીમ્ જધધ્યન્તિ દ્વોવો,
 આસુ-અસ્પીમ્ નચોતધરે; મોપુ પસ્યએત દ્વોવો
 ધસ્તીમ્ જચોન્ત સેવિસ્ત, મોપુ પસ્યએત નચો-
 તધરે વીસ્તારપો આકહ્લ્યામ્ દપ્પુનામ્ આસુ-
 અસ્પોતે મો જવત. — અહે રય પ્રરેનહ્લય (૯
 માં ૬ કરા પ્રમાણે).

[૨૩] ૯૭. યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવત)
 દહ્લુ- રાધનામ્ અપચોનીમ્.

છે અને તે ઘણીજ જ્નેશથી વેંહે છે.—તેનાં પ્રતાપ અને તેજ દત્ત્યાદી.

[૨૨] ૯૫. (પેલલા ૩૦ પ્રમાણે).

૯૬.—જે અર્ધા સૂરની સાંગે મજદયમનનાનો હાથમાં ઘરસમ પકડીને (તેની વખાન ગાવાને) ઉભા રહે છે; (જેમંક) તેણીને હમુખનાં ખાનદાનવાલાએ તથા નોજરીઆંન ખાનદાનવાલાએએ વખાની (યાને અર્ધા સૂરનાં ગુણોની વખાન કરી); હવેવનાં ખાનદાનવાલાએએ ધણી (દોલત) આહી અને નોજરીઆનોએ ઘોડાને લગતી જહડક આહી;—તે માગવા પછી જલદીથી હવેવના ખાનદાનવાલાએ દોલતવાલા થયા, અને નોજરીઆનોએ પાતે આહેલો કાયદો મંલગ્યો; અને તેઓમાં ગુસ્તા-રપ આ દેશોમાંનો સઉથી સરસ ઘોડાને લગતી જહડપવાલા થયો (યાને ઘણો સરસ લડાયક થયો). તેણીના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદી.

[૨૩] ૯૭.—(પેલલા ૩૦ પ્રમાણે)

૬૮. યેજ્ઞે હજ્જૂરેન્મ વર્ધ્યનાંમ, હજ્જૂરેન્મ
 અપઘ્જારનાંમ, કરાયિત્ય અઘેપાંમ વર્ધ્યનાંમ,
 ઇસ્યિત્ય અઘેપાંમ અપઘ્જારનાંમ, ચૈવરેસતેન્મ
 અયરે-ખરનાંમ હવસ્પાઘ નધરે ખરેન્મનાઘ, કજ્ઞે
 કજ્ઞે અપઘ્જારિરે, નમાનેન્મ હિસ્તધતે, હંધાતેન્મ,
 સતોરઘોચતેન્મ, જામીમ હજ્જૂરો-સ્તૂનેન્મ. હુકે-
 રેતેન્મ અઘેવરેન્-પ્રરકેન્મેન્મ સૂરેન્મ.

૬૯. કેન્મચિત્ અર્ધપિ ન્ગાને ગાતુસધતે ખગ્નિ
 રારેનેન્મ હુખઘોર્ધધી ખરેન્જિશ હવન્તેન્મ,
 આતયધતિ, જરથુક્ત્ર! અર્ધિ સૂર અનાહિત,
 હજ્જૂરાઘં ખરેક્ત વીરનાંમ, મસો ક્ષયેતે ખરેન્-
 નજ્ઞો, યથ વીરપાઠ ધમાક આપો યાક જેમા
 પર્ધનિ પ્રતયન્તિ, યા અમવધતિ પ્રતયધતિ—
 અહૈ રય ખરેનજ્ઞય (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૪] ૧૦૦ યજ્ઞેશ મે હીમ્
 (જવત) ૬૬-હુ-જૂરાંવનાંમ અપઘ્જોનીમ્.

૯૮.—જેણીનાં નાલાંચો (નાંહાંની નદીઓ)માંનાં કાંઈ કાંઈ નાલાં ઉપર સારાં બાંધલાં, સો બારી-વાલાં ભપકાદાર, સુંદર હળ્લર સ્થંભવાલા અને મજ્જૂત દશ હળ્લર નાંહાંનાં સ્થંભવાલાં ધર બાંધલાં છે.

૯૯.—તે દરએક ધરમાં ચક્રચક્રીત, સુગંધી અને સારી ઝાલરદાર તકીઆ સાથનું તખ્ત (મેઠક) બીજાવેલું છે; આ જરથોસ્ત ! અર્દા સૂર અનાહિતા માનસોમાંનાં હળ્લર માનસોનાં માથાનાં જેટલી ઉંચાઈથી (તે નાલાપર આવેલાં મકાનો) તરફ વેહે છે; અને સઘલી આ નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહે છે તે સઘલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનું મહત્ત્વ તે એખલી ભોગવે છે, અને તે ઘણી જહડપથી વેહે છે. તેના નુર ખુરેહ ધ્યાદિ.

૧૦૧ તામ્ યજત, યો અપવ જરથુસ્ત્રો,
અર્ધ્યેને વએઝહિ વડ્હુયાડ દાઇતયયાડ, હઓમ
યો ગવ બરેરમન હિજ્વો-દ્દહ્દહ માંધ્રય વયય
બ્યઓઇનય જઓધ્રાપ્પસ્ય અર્ધુપ્ધઓઇપ્પયરય
વાધ્વજિપ્પયો.

૧૦૨. આઅત્ હીમ જઇધ્યત્, અવત્ આપ-
પ્તેમ્, “દજ્ઞિ મે વડ્હિ સેવિસ્તે અર્ધા સૂર
અનાહિતે ! યથ અજેમ્ હાયયેનિ પુથ્રેગ્, યત્
અકિર્વત્-અસાહે, તપ્પેમ્ કવએમ્ વીસ્તાસ્પેમ્,
અનુમતેએ દએનયાડ, અનુપ્તેએ દએનયાડ,
અન્વર્શતેએ દએનયાડ.”

૧૦૩. દયત્ અહ્માઈ, તત્ અવત્ આપપ્તેમ્
અર્ધા સૂર અનાહિત, હધ જઓધ્રો-બરાઇ, અરે-
દ્રાઇ, યજેન્નાઇ જઇધ્યન્તાઈ, દાથિશ્, આપપ્તેમ્.
—અહે રય ખરેનહ્દય. (હ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૫] ૧૦૪. યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવન)
દ્દહ્દહ-ફરામ્નામ્ અપઓનીમ્.

૧૦૧.—તેણીને અશો જરથોસ્તે, વેહુદાઈતિ નદીવાલાં ઈરાનવેજમાં, હોમ જે ગવ તથા બરસમ સાથે તયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વટે જાનાતની દાનેશ સાથનાં મન વચન અને કરણી વટે અને જોરે તથા રાસ્ત સખુનો વટે આરાધી.

૧૦૨.—તેથી તેણે તેની પાસે આ મુરાદ આહી કે એા ખુખીવાલી, ઘણીજ ફાયદાવાલી અને નિર્મલ અર્ધિ સૂર ! આ મુરાદ મને બસ કે હું અઊર્વત-અરપનાં (લોહોરારપના) જોરાવર પુત્ર કએ ગુસ્તા-રપને દીનનાં મત પ્રમાણે, દીનનાં વચન પ્રમાણે અને દીનનાં કામ પ્રમાણે, ચલાવું.

૧૦૩.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૫] ૧૦૪.—(પેહલા ફ૦ પ્ર૦).

૧૦૫. તાંમ યજ્ઞત ઐરેજઘધિશ કવ વીરનારપો,
પસ્ને આપેમ્ ફૂરજ્ઞદાનઓમ, સતેઓ અરપનાંમ
અર્પિનાંમ, હજ્જડ્રે ગવાંમ, બએવરેં અનુમયનાંમ.

૧૦૬. આચત હીમ્ જઘધ્યત, અવત આય-
પ્તેંમ, “હજ્ઞદિ મે વડ્ઞદિ સેવિરતે અર્ધિ સૂર
અનાહિતો! યત બવાનિ અઘવિ-વન્યાડ તાંથ્રવન્તેંમ
ફજ્ઞદએનેંમ પેરાનેંમય દએવયસ્નેંમ, દ્રવન્તેંમય
અરેજત-અરપેંમ, અહેમય ગએથે પેવનાહુ.”

૧૦૭. દયત અહ્નાઈ તત અવત આયપ્તેંમ,
અર્ધિ સૂર અનાહિત, હધ જઓથો-બરાધ, અરે-
દ્રાધ, યજ્ઞેંમનાધ, જઘધ્યન્તાઈ, દાથ્રિશ્, આય
પ્તેંમ.— અહે રય ખરેનહ્દય. (૯ માં ૬૦
પ્રમાણે).

[૨૬] ૧૦૮. યજ્ઞએશ મે હીમ્ (અવત)
દડ્ઞુ-ફૂરાંવનાંમ અપઓનીમ્.

૧૦૯. તાંમ યજ્ઞત અરપાયઓધો જઘરિ-વધિ-
રશ્, પસ્ને આપો દાઈત્યયાડ, સતેઓ અરપનાંમ.
અર્પિનાંમ. હજ્જડ્રે ગવાંમ. બએવરેં અનુમયનાંમ.

૧૦૫.—તેણીને બુલંદ (અથવા ઉંચી દાનેશ ધરાવનાર) કચ્છે ગુસ્તાસ્પે, ફરજદાનુ નદીનાં કીનારા ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાહાંનાં ગોરપંદોથી આરાધી,

૧૦૬.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ આહી કે “ઓ ખુખીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સર ! મને તું આ મુરાદ બખ્ષશ કે હું, બદદીન તાંબ્રવંતને, દેવપસ્ત પેશનને અને દરવંદ અર્જસ્પને આ લડાઇનાં મેદાંમાં લશકરોની વચ્ચે મારનાર થાવું.”

૧૦૭.—(૧૬ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૬] ૧૦૮.—(પેહલા ફં. પ્ર.૦).

૧૦૮.—તેણીને ઘોડાની પીઠ ઉપર બેસીને લડાઇ કરનાર જધરિ-વધરિએ (જરીર), વેહેદાઇતિ નદીના કીનારા ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાહાંનાં ગોરપંદોથી, આરાધી.

૧૧૦. આઅત હીમ્ જહધ્યત, અવત આય-
પ્તેમ્, “દંજ્ઞદિ મે વહ્કિ સેવિસ્ને અર્ધી સૂર-
અનાહિતે! યત ખવાતી અર્ધવ-વન્યકુ પેષો-અહ્નેમ્
અસ્તો-કાનેમ્, હુમયાકેમ્ દએવયસ્નેમ્, દ્રવન્તે-
મ્ય અરેજત-અરપેમ્, અહય ગએથે પેષનાહુ.”

૧૧૧. દયત અહ્માધ તત અવત આયપ્તેમ્
અર્ધી સૂર અનાહિત, હધ જઓથો-અરાધ, અરેદ્રાધ,
યજ્ઞેન્નાધ, જહધ્યન્તાઈ, દાથિશ, આયપ્તેમ્ —
આહે રય ખરેનહ્ય (૯ માં ૬૦ પ્ર૦).

[૨૭] ૧૧૨. યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જાવત)
દહ્કુ કુરાયનામ્ અપઓનીમ્ (પેહલા ફકરા
પ્રમાણે).

૧૧૩. તામ્ યજત વન્દરેમધનિશ અરેજત-અ-
રો, ઉપ જરયો વોહરકપેમ્, સનેઓ અસ્પનામ્
અર્પનામ્, હજ્જરે ગવામ્, જએવરે અનુમયનામ્.

૧૧૦.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ આહી કે “ઓ ખુમીવાત્રી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધી સૂર ! મને તું આ મુરાદ બખ્ષશ કે હું આઠ ભોયરાંવાલા પેશોચક્રુહને, દેવપરસ્ત હુમયાકને અને પાપી અર્જુનપને આ લડાઇનાં મેદાનમાં લશકરો વચે મારું.

૧૧૧.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે),

[૨૭] ૧૧૨.—(પેહલા ફૅ પ્રૅ).

૧૧૩.—તેણીને વન્દેરેમનને લગતા અર્જુનપે વોરકશ દર્યાની નજદીક, સો જવાન ઘોડાઓથી, હુન્નર ગાવોથી અને દશ હુન્નર નાંહાંનાં ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૧૧૪. આઅત હીમ્ જઈધ્યત્, અવત્ આય-
પ્તેમ્, “હજદિ મે વડ્-કહિ સેવિસ્તે અર્ધી સૂર
અનાહિતે । યત્ ખવાનિ અધવિ-વ-યાકુ તખ્મેમ્
કવએમ્ વીસ્તારપેમ્, અસ્પાયઓધે જઈરિ-
વઈરિશ્, યથ અજેમ્ નિજનાનિ અર્થનામ્
દખ્યુનામ્ પન્થસધાધ સતધાધશય, સતધાઈ હજ-
કૂરધાઈશય, હજકૂરધાધ ખએવરેધાધશય, ખએ-
વરેધાધ અહાંદતધાધશય.

૧૧૫. નોઈત્ અહાઈ દ્યત્ તત્ અવત્ આય-
પ્તેમ્, અર્ધી સૂર અનાહિત.—અહે રથ ખરે-
નહ્ય (૯ માં હકરા પ્રમાણે).

[૨૮] ૧૧૬. યજએશ મે હીમ્ (ખવત)
દડ્-કુ-કૂરાધનામ્ અપઓનીમ્.
(પેકલા હકરા પ્રમાણે).

૧૧૭ યેહહે ચદ્વારે અર્ધાન હામ્-તાપત્
આહુરે મજ્હાકુ, વાતેમય, વારેમય, મએધેમય
દૂયહુમય, માસિત જિમે હીમ્, રિપતમ જરથુશ્ત્ર!

૧૧૪.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ આહી કે “ઓ ખુખીવાલી, ધણીજ કાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધી સૂર ! મને આ મુરાદ બખશ કે હું જોરાવર કયાની ગુસ્તાસ્પ અને ઘોડાની પીઠ ઉપર બેશી લડનાર જઘરિ-વઘરિ (જરીર) ને મારનારો થાવું; અને તેમજ હું ઈરાન દેશોમાંનાં પચાસ-સોઘણાં, સો-હજાર ઘણાં, હજાર દસ હજારઘણાં અને દસ હજાર અસંખ્યઘણાં માનસોનો નાશ કરૂં.

૧૧૫.—તેને નિર્મલ અર્ધી સૂરે તે મુરાદ નહિ બખશી.—તેણીનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ૫કરા પ્રમાણે).

[૨૮] ૧૧૬.—(પેહલા ૫કરા પ્ર.)

૧૧૭.—જેણીનાં ચાર જવાન ઘોડાઓ તરીકે અહુરમજદે પવન, વર્ષાદ, વાદલાં, અને કરાં બનાવેલાં છે, કે (જેઓ) શિયાલામાં બીનાસનાં મેલાપથી, ઓ રિપતમાન જરથોસ્ત ! તે (અર્ધી સૂર) તરફ વર્ષાદ વરસાવવાને. હીમ પાડવાને બરફ પાડ-

વારેન્તએય, સ્તએજિન્તએય, સરસ્તિયન્તએય
ક્યડ્ડુન્તએય ; એડ્ડે આવવત હએનનાંમ
નવસાપશ હજડ્ડેએય.

૧૧૮. યજ્ઞપ હુકધરીમ્ ખરેજો વીરપો-વલ્લેમ
જરનએતેમ, યલ્લાત મે હય પ્રજ્ગધધને અર્ધી
સૂર અનાહિત, હજડ્ડેરાઈ ખરેસ્ત વીરનાંમ, મસો
ક્ષયેને ખરેનડ્ડે, યથ વીરપાડ ઈમાડ આપો
યડ જોમા પધતિ કરતયન્નિ, યા અમવઈતિ
કરતયધતિ.--અહે રય ખરેનડ્ડેય. (૬ માં
કકરા પ્રમાણે).

[૯૨] ૧૧૯. યજ્ઞએશ મે હીમ્ (જવત)
દડ્ડે-ઈ રાધનાંમ અપઓનીમ્.

૧૨૦. જરનએતેમ પઈતિ-જાનેમ્, વલ્લવિ
હિસ્તધતિ, દ્રજિમ્ન અર્ધીસૂર અનાહિત, જઓથ-
વાચિમ્, પઈતિશ-મરેમ્ત, અવત મનડ્ડે
મધનિમ્ન.

વાને અને કરાં પાડવાને માટે છે; અને તેઓ તેણીનાં (અર્ધી સૂરનાં) લશકરોમાંનાં હજાર નવસો-ધણાં (૯૦૦૦૦૦) લશકર તરીકે છે.

૧૧૮.--તમામ ખુખી ધરાવનારા (લીલોત્રીવાલા) હુકર પાડડને તું વખાન કે જેમાથી મારી નિર્મલ અર્ધી સૂર હજાર માનસોનાં માથાની ઉચાઈથી વેહે છે; અને સધલી નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહે છે તે સધલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનું મહત્વ તે એખલી ભોગવે છે, અને જે ધણીજ નેસથી વેહ છે--તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૯] ૧૧૯.--(પેહલા ફ૦ મૂજેખા).

૧૨૦.--તે ખુખીવાલી અને નિર્મલ અર્ધી સૂર સુણેરી પદાન રાખતી, જોરનાં વચનોનું સ્મરણ કરતી અને મનમાં આ પ્રમાણે વિચારતી ઉભી રહે છે:

૧૨૧. કા માંમ સ્તવાત્, કા યજ્ઞાધતે,
 હઓમવર્ધતિષ્યો, ગઓમવર્ધનિષ્યો જઓધ્રાષ્યો
 યઓજ્ઞધાતાષ્યો પદરિ-અશ્વર્શતાષ્યો; કલ્માર્ધ
 અજૈમ ઉપશ્વયયેનિ હચિમ્નાધય અનમનાધય
 ક્રારશ્વકાર્ધ હુમનશ્વએય.—અહુ રય ખરેનશ્વએય.
 (૯ માં કકરા પ્રમાણે.)

[૩૦] ૧૨૨. યજ્ઞએશ મે હીમ્ (ગ્નવત)
 દશ્-હુ-ક્રસંનનામ્ અપઓનીમ્. (પેહલા કકરા
 પ્રમાણે.)

૧૨૩. યા હિસ્તગ્તિ પ્રવધેમન, અર્ધી સૂર
 અનાહિત, કધનીનો કેહપ સરીરયાડ અપમયાડ,
 હુરઓધયાડ, ઉસકાત યાસ્તયાડ, એરેજવર્ધયો
 રએવત ચિથ્રેમ આગ્નતયાડ, પ્રા-જઓષેમ અધુ-
 કેમ વડ્ડાનેમ ચે.ઉશ-રપદતે'ન જસ્નએનેમ યાત.

૧૨૧.—“કાણુ મારી સ્તુતી કરેય ? કાણુ મને હોમો વટે, ગોમો વટે અને સ્વચ્છ કાઢેલા તથા છાંડેલા જોરો વટે આરાધેય, કયા ઇમાનદાર, એક સરખા-વિચારના અને નેક મનવાલા ભેટ કરનારને હું મદદે જાવું.”—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા મૂજેખ).

[૩૦] ૧૨૨.—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૧૨૩.—જે નિર્મલ અર્ધી સૂરે, નોજવાન, સુંદર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખીલેલા ખાંધાવાલી, ઉંચાં વસ્ત્ર પેહરેલી, રીધા કદની, તેજવાલી, ઉદારતા ભરેલા દેખાવની (અથવા ઉંચાં કુલની), તથા ખુશનુમા સુંદર દેખાવનુ અને સૂણેરી અત્ક (એક જાતનું વસ્ત્ર) પેહરેલી એક સ્ત્રીનું રૂપ ધારણ કરેલું છે.

૧૨૪ યથ મામ્ બરેસ્મો-જરત, પ્રા-મઓષા-
વર સીસ્પેમ્ન ચથુ-કરન જરનચેનિ મિનુમ્ જરત
હ્યાજ્ઞત, અર્ધી સૂર અનાહિત, ઉપતાંમ્ સરીરાંમ્
મનોશ્રીમ્ ; હા કે મધધીમ્ ન્યાજત, યથચ
હુકેરેપ્ત દ્વસ્તાન યથચ અહ્લેન્ નવાજ્ઞત.

૧૨૫. ઉપધરિ પુસાંમ અન્દયત, અર્ધી સૂર
અનાહિત; સતો-સ્તરહાંમ્ જરનચેનીમ્, અસ્ત-
કઓજ્ઞદાંમ્ રથ કધર્વાંમ્ દ્રક્ષકવધતીમ્ સરીરાંમ્
અનુપોદ્યવધતીમ્ હુકેરેતાંમ્.

૧૨૬. બ.વ્રહ્મણિ વસત્રાહ વહહત અર્ધી સૂર
અનાહિત, ત્રિસતનાંમ્ બ.વ્રહ્મણાંમ્ ચતુરે-ભજ્ઞત-
તાંમ્ ; યત અસ્તિ બ.વ્રહ્મણ સ્વચેરન યથ યત
અસ્તિ મઓનોનેમ્ ; બ.વ્રહ્મણ બવધતિ ઉપાપો,
યથ કેરેતેમ્ ધ્વર્શતાઘ જૂરને, ચરેમાહ વચે-
નન્તો બરાજન્તિ કરેન ચેરેજતેમ્ જરનિમ્.

૧૨૪.--અને જે હાથમાં ખરસમ પકડેલી નિર્મલ અર્ધી સૂરે ઘટતાં પ્રમાણુ પ્રમાણુની (જેહવી જેયે તેહવી), ઝુલતી અને ચાર ખુનાવાલી ખાલી પેહેરી છે, અને જે ઊંચા કુલનીએ પોતાની સુંદર ગરદન ઉપર સુણેરી માલા પેહેરીછે--તેણીએ પોતાની કમર તંગ બાંધેલી છે કે જેથી તેણીનાં બાંધે થાતો સુંદર દેખાવનાં અને નવાં ઉગેલાં હોએ એવાં લાગે છે.

૧૨૫.--જે નિર્મલ અર્ધી સૂરે (પોતાનાં માથાં ઉપર,) સો સેતારાઓથી મઢી લીધેલું સુણેરી, આઠ-દાંતા (અથવા ખુના)વાલું, જેની ઉપર ગારીનું ચિત્ર પાડેલું છે એવું, જેની ઉપર નાહાંનો વાવટો ઉડતો દેખાએય એવું, સોહામનું, મોદિકસર કદનું અને સુંદર બનાવેલું તાજ મુકેલું છે.

૧૨૬.--જે નિર્મલ અર્ધી સૂર, ચાર બચાં-ગ્યાને જન્મ આપનાર ખિવરોમાંનાં જેઓ ધણાંજ સરસ અને ધણાંજ ચહડતા રંગનાં છે તેઓ મધના ત્રિશ ખિવર જનવરોનાં ચામડાંનાં બનાવેલાં, વસ્ત્રો પેહેરે છે; એ ખિવર પાણીમાં વસનાર જનવર છે,--ચોકસ ઠેરવેલે વખતે તેનાં ચામડાં કાહાડવામાં આવે છે કે જે સુણેરી રૂપેરી (પટા અથવા

૧૨૭. આચત વહ્લવિ ઇધ સેવિશે અર્ધિ
 સૂર અનાહિને ! અવત આયપ્તેમ્ યાસામિ યથ
 અજેમ દવાક્રિતો મસ ક્ષયાર નિવાનાનિ, અશ-
 પચિન, રતૂષ યજ્ઞઃ, ક્રુએથત-અરપ, ખનતયષ્ઠ,
 કવએવયત-અસ્ત્ર, અશ-ગ્યઓઊર્વ, નિધાતો-પિતુ
 હુમઓધધિ, ઉપ રતરેમએષુ વારેમ દદધે પરેનક-
 હુન્તેમ વીરપાંમ હુન્ત્યાર્ઠતીમ ઉર્યેન્તેમ ક્ષત્રેમ
 જગ્ઞર્ધિ.

૧૨૮. આચત વહ્લવિ ઇધ અર્ધિ સૂર અનાહિને
 ઇ અઊર્વન્ત યાસામિ, યિમય યિપદતિસ્તાનેમ્
 અઊર્વન્તેમ્, યિમય અથ્વરે-પદતિસ્તાનેમ્ ;
 અઓમ યિપદતિસ્તાનેમ્ ; અઊર્વન્તેમ્ યો અક-
 હત આમુશ ઉજ્ગસ્તો હુપ્રઓઊર્વએસો વાષાહુ
 પેષતએષુય; અઓમ અથ્વરે-પદતિસ્તાનેમ્ યો
 હએનયાહુ પેરેથુ-અધનિકયાહુ વ ઊર્વએસયાત કરન
 હાયુમય દષિનેમય, દષિનેમય હાયુમય.

ખુદાદાર) અને પ્રતિજિંબ આપે એવાં (એટલે આસી જેવાં) છે અને તે બહુપ્રકાશ આપે છે.

૧૨૭.—ત્યારે ઓ ખુખીવાલી, ઘણી ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સૂર! હું કે જે ઘણો ચહવાએલો છું તે આ ફાયદો ચાહુંચ કે હિયાં પસંદ પડતા ઘોડાવાલાં, મોટી ખંડણી મેલવતાં, તેજ ઘોડાવાલાં, ખનખનાત કરતા સ્થવાલાં, તેજ હથવારે-વાલાં, પુષ્કલ ખોરાકવાલાં અને તયાર તથા સુગંધી (અથવા સ્વાદીષ્ટ) ખોરાકવાલાં એવાં રાજ્યોને ખંચાવી રાખું, કે જે રાજ લડાઈનાં મેદાનો ઉપર પુરતો ખંચાવ આપી શકેચ અને જેથી તમામ નેક જીંદગી ગુન્નરનાર ટોલા આબાદી પામેચ.

૧૨૮.—ત્યારે ઓ ખુખીવાલી, ઘણી ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધિ સૂર! હું તે જે જવાન બહાદુરો માંગુચ, જેમાંનો એક જે પગો જવાન બહાદુર, અને એક ચાર પગો જવાન બહાદુર છે; જે પગો જવાન બહાદુર તે કે જે લડાઈઓમાં લડાઈઓની રથો ઉપર બસાજ જહડપના ધસારથી ચલડી જનાર હોય, અને ચોપગો જવાન બહાદુર તે કે જે મોહટાં લશકરવાલી સેનાની દાહમી અને

૧૨૯. અએત યરત, અએત વસ, અએત
 પઠંતિ અવ-જસ, અર્ધી સૂર અનાહિતે ! હયં
 અવત્ત્યો સ્તરેજ્યો, અવિ જાંમ અહુર-ધાતાંમ,
 અવિ જઓતારેંમ્ યજ્ઞેમ્નેંમ, અવિ પેરેનાંમ
 વીધજ્ઞારયેષન્તીમ, અવહ્ને જઓત્રોપરાઈ અરે
 દ્રાઈ યજ્ઞેમનાઈ જઈધ્યન્તાઈ, દાઘ્રીશ, અપ્યપ્તેંમ
 યથ તે વીરપે અહિવન્તો જજ્ઞવાહુદ્ધ પઠંતિજસાંન,
 યથ કવોષશ વીસ્તારપહે. -- અહે રય ખરેતહ્લય.
 (૬ માં ૬ કરા પ્રમાણે).

(બાજમાં)

(૬) અહુમજદ ખુવાએ ! અવજ્ઞૂતી એ
 મહુંમ, મહુંમ સર્દગાંન, હમા સર્દગાંન હમ્યા-
 યસ્ત એ વેહાંન ! ઉઈમ્ વેહ-દીન માજદ્યસ્તાંન

જમની તથા જમની અને દાહળી બંધે બોરદુએ
ધણી જહડપથી પોહોંચી શકે.

૧૨૬.—અર્ધિ સૂર અનાહિતા ! આ મેં કરે
લી આરાધના અને દોઆથી તું આ સેતારાઓ
(આકાશ) ઉપરથી અહુરમજદે પેદા કરેલી આ
જમીન તરફ, આરાધના કરનાર ભેતી (ક્રિયા કર
નાર)ની તરફ અને પુરતા અખુટ બોરાકની તરફ
—ક્રિયા કરનાર, ભેટ આપનાર, ઇજનાર અને
મુરાદ આહનારને વાસ્તેની મદદને સાર, આ મોરાદ
બખ્શનારી ! તું પોહોંચ; કે જેથી સધલા બહા-
દુર પેહલવાનો કચ્ચેગુસ્તાસ્પનાં બોલાવવા તરફ આવે
(યાને જે ધર્મ ગુસ્તાસ્પે કબુલ કર્યો છે તે ધર્મ
સધલા બહાદુરોળી કબુલ કરે). તેણીના તેજ અને
અને પ્રતાપને લીધે ઈત્યાદિ.

(બાજમાં)

(ક) અએ પોતે પોતાની મેરેજ પેદા થયલા
મહા જાની સાહેબ ! માનસ અને માનસ જાતની
અને બીજી સધલી જાતની પેદાયસની વૃદ્ધિ કર-
નાર ! સધલા ભલી દીનના શરીરોની વૃદ્ધિ કરનાર
સાહેબ ! હું માજદયસનાંનોમાંનાં બેહદીનને દીનની

આગાઢી આસવાની નેકી રસાનાહ્ ! અએહ્ન
બાહ્ !—(પ્રગટ પહે) યથા અહ્વર્યો (૨)—

(ખ) યસ્નેમ્ય વહ્નમેમ્ય અઓનમ્ય
જવરેંચ આપ્રીનામિ અરેંદુયાહ્ આપો અનાહિ-
તયાહ્ અપઓન્યાહ્ અપેમ્ વોહ્ (૧).

(ગ) અહ્નાઠ્ રએશય ખરેંનસ્ય; અહ્નાઠ્
તન્વો દ્વતાતેમ, અહ્નાઠ્ તન્વો વઙ્દરેં, અહ્નાઠ્
તન્વો વેરેંઘ્રેમ્, અહ્નાઠ્ ધસ્તીમ. યઓરશ-
પ્રાથામ્, અહ્નાઠ્ આસનામ્ ચિત્ કૂરજન્તીમ્,
અહ્નાઠ્ વહિસ્તેમ્ અહ્મ અપઓનામ્
રઓચહ્લેમ્ વીરપો-પ્રાઘ્રેમ્; અથ જમ્પાત્ યથ
આપ્રીનામિ.—અપેમ્ વોહ્ (૧).

(ધ) હજ્જરેંમ્ અએપજનામ્, અએરેં અ-
એપજનામ્.—અપેમ્ વોહ્ (૧).

આગાહી, દીનપર ઉસ્તવાર રૈહવું અને નેકી પોહોંચો ! (જેમ મેં આહું તેમ) થાઓ !

(ખ) નિર્મલ અને અશો અર્ધિ સૂર નદીની આરાધના, દોઆ, અજમત અને કુવવતને હું વખાનું છું

(ગ) (જે શખસ કે અર્ધિ સૂરના ગુણોની વખાન ગાએ) તેને તેજ અને ખુરેહ, તેને તનની મજબુતી (તન્દુરોસ્તી), તેને તનનું સુખ, તેને તનની ફતેહ, તેને પુરતાં સુખવાલી દોલત, તેને જાતી અકલનાં ફરજદો, તેને લાંબાંમાં લાંબી જીંદગી અને તેને અશો લોકોનું, રોશન અને તમામ સુખવાલું બેહેસ્ત હોજો; જેમ મેં આહું તેમ થાઓ !

(ધ) હજાર ધણી તન્દુરોસ્તી અને દશ હજાર ધણી તન્દુરોસ્તી થાઓ.

(૬) જસ મે અવડહે મજ્જે ! અમહે
હુતાશિહે હુરઓધહે વેરેક્રમહે અહુર-ધાતહે
વનદત્યાપુર્ય ઉપરતાતો; રામનો ખારત્રહે
વયાએશ ઉપરોકર્યેહે તરધાતો અન્યાદશ દામાન;
અએતત્ તે વયો યત્ તે અસ્તિ રપેન્તો
મર્ઠન્યઓમ, ધ્વાપહે પ્રધાતહે જરવાનહે અકરનહે
જરવાનહે દરેધોપ્રધાતહે — અષેમ્ વોહ-૧)

(અ) કર્ક મુજ્જે ગુનાહ ગુજરેરનરા કુનમ્, અશહી
રવાંન હુશારમરા હમકર્ક હમા વેહાને હહતકેશાર
જમીન, જપીન-પેડના, રહ-દરાના, ખુશદિ-માલા,
ખુન્દીહા જે-રસાદ ! અશે બીદ દેર-જી ! અથ
જમ્યાત્ યથ આપ્રીનામિ ! — અષેમ્ વોહ (૧)

(ક) રોજે (ફલાન) માહે (ફલાન) ગાહે
(ફલાન) નમાજે દાદારે ગેહાન-દામાન ! કનઓથ્ર

(૬.) અએ દાદાર અહુરમઝદ ! તું મારી મદદને માટે પોહોંચ; નેક બનાવેલા અને ખુબસુરત અમની, અહુરમઝદે પેદા કીધેલા બેહેરામની, વનન્તી—ઉપરતાતની, રામખાસ્તારની, વયુ-ઉપર કંઈય કં જે બીજી પેદાયસો કરતાં સરસ પેદા કીધેલો છે અને જે તું રપેનામીનોતો લગતો છે તેની, કુદરતના કાયદા પ્રમાણે ચાલનાર આકાશની, વગર હુદના જમાનાની અને લાંબા મુકરર કીધેલા જમાનાની (મદદ મને પોહોંચાડ.)

(અ) પાપનાં નિવારણને માટે સવાબનાં કામોનો બદલો હું મેલવું અને રવાનનાં પિયારને માટે, હકતકેશ્વર જમીન ઉપર વસનારા, સઘલા સવાબકારો અને તમામ લલાચોને, જમીનની ફરાખી જેટલી, નદીની લાંબાઈ જેટલી, ખુરશેદની બુલંદી જેટલી અશોષ (પુણ્ય) પુરતી રીતે પોહોંચો ! પુણ્યવાન માનસ લાંબા વખત સુધી જીવજો ! જેમ હું ચાહુચ તેમ થાઓ (યાને આમીન) !

(છ) ફલાનાં રોજો, ફલાનાં મહીનામાં અને ફલાની ગેહેમાં—દુન્યાની તમામ પેદાએશને પેદા કરનાર દાદાર અહુરમઝદને નમાજ ! દાદાર અહુરમઝદને ખુશાક કરવાને માટેની અને ગનામીનોતો

અહુરહે મજદાહુ. તરોષદીતે અહુરહે મર્દ-યેઉશ.
હઠયા-વશીંમ હાત વસ્તા ફરષોતેમેમ્; સ્તઓમી
અષેમ્—અષેમ્ વોહ (૧)

(જ) ગુર્જ ખુરેહ અવજાયાહ અર્ધી સૂર
ખાનો ખે-રસાહ ! અમાવંદ પીરોજગર અમાવંદી
પીરોજગરી; દાદે દીતે વેહ માજદયસ્તાન્ આમ-
હીરવાઈ જોઆફરંગાની ખાહ, હમ્ત-કેશ્વર-જમીન
અએહનખાહ; મન્ આનો આવાયહ શુદન્,
મન્ આનો આવાયહ શુદન્, મનઆનો આવાયહ
શુદન્ ! અપઓનિ અષેમ્ વોહ (૧)

(ઝ) દાદારે ગેહાન દીતે માજદયસ્તી દાદે
જ.થુસ્તરી. નેમસે તે સેવિસ્તે અર્ધી સૂર અના-
હિતે અપઓને ! —અષેમ્ વોહ (૧)

(ઞ) નેમો ઉર્ષરે વહકહિ મજદધાતે
અપઓને ! —અષેમ્વોહ (૧)

તિરસ્કાર કરવાને માટેની રાસ્તીનાં કામો કરનારા-
ઓની જે મુશ્કેલી છે તે અતિ ઉત્તમ છે.—રાસ્તીને
હું વખાનું છું.

(૪) અર્ધી સૂર બાનુનું તેજ અને પ્રતાપ વધ્યા!
અને તે હિમ્મતવાલી તથા ક્ષતેહમંદ (હમારી) હિમ્મત
તથા ક્ષતેહને માટે પોહોચો! લલી માજદયસ્તી
દીનનો રેવાજ, તેની વાંકશી અને પ્રખ્યાતિ—હક-
તંકશ્વર જમીનપર થાઓ! જેમ મેં આહુજાં તેમ
થાઓ! એજ પ્રમાણે મનેબી (તે લલી દીનની
વાંકશી અને મશહુરી) મલે!

(૫) માજદયસ્તી દીન અને હજરત જરથોસ્તે
જાહેર કરેલો તરીકા એ સઘલી સૃષ્ટિને સરજનાર
દાદાર અહુરમજદ તરફથી મલેલો છે. પવિત્ર, ધ-
ણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્ધી સૂર! નમ-
સ્કાર તુંને!

(૬) ખુબીવાલાં, અહુરમજદે પેદા કીધેલાં ઉપર-
વર નમસ્કાર તમુને!

(૮) અર્ધીમ્ સૂરામ્ અનાહિતામ્ અપચો-
નીમ્ અપહે રતૂમ્ યજ્ઞમધદે.—અપેમ્ વોહુ. (૧)

(૯) અર્ધી સૂર બાનો બે-રસાદ.—અપેમ્
વોહુ (૧)

અપેમ્ વોહુ

અપેમ્ વોહુ વહિશતેમ્ અસ્તી; ઉશ્તા
અસ્તી ઉશ્તા અઙ્ગાઈ, હાત્ અપાઈ વહિ-
શ્તાઈ અપેમ્.

અહૂનો વધર્યો.

યથા અહૂ વધર્યો અથા રતુશ્ અપાત્
ચીત્ હયા; વહ્ હેઉશ્ દજ્ઞદા મનહ્ હે બ્ય-
ઓઠનનામ્ અહ્ હેઉશ્ મજ્ઞદાઈ; કષ્ટેમ્ચા
અહુરાઈ આ યિમ્ દ્રેગુબ્યો દદત્ વાસ્તારેમ્.

(૮) નિર્મલ, અશોઈ વાલી અને અશોઈમાં
ચહડતી અર્ધી સૂરને હમો વખાનીએચ.

(૪) અર્ધી સૂર ખાનો (હમારી મદદે)
પોહોચો !

અષેમ વોહુની માએની.

રાસ્તી એ સર્વથી ઉત્તમ દોલત તથા મોહકું
સુખ છે; ખરું સુખ તે શખસને છે કે જે ઉત્તમ
સચ્ચાઈમાંજ પોતાનું સુખ સદમજેછે.

‘અહુનવર’ની માએની.

જે પ્રમાણે આ દુન્યાને લગતો કારોઆર ચલાવનાર સરદાર (યાને પાદશાહ) પોતાની મુરાદ મુજેબ કામે કરનાર (યાને આપએખ્યાર) છે તેમજ ધર્મને લગતો કારોઆર ચલાવનાર સરદાર (યાને દસ્તૂરાન દસ્તૂર) પોતાની રાસ્તીની મારફતે મુરાદ મુજેબ ચાલનાર છે (મતલબ એ કે આ દુન્યાને લગતો કારોઆર ચલાવનાર પાદશાહ અને મીનોઇ દુન્યાને લગતો કારોઆર ચલાવનાર યાને માનસોને સચાઈને મારફતે બેહસ્તનો મારગ શિખવનાર ‘રદ’ (વડો ધર્મ ગુરૂ) એક સરખા દરજ્જાનાં અથવા માન આપવાને લાયકનાં છે.)

‘અહુનવર’ની માએની.

બહુમનની બખશોશ આ દુન્યાના, અહુરમઝદને માટેનાં કામો કરનારાઓની છે (યાને જેઓ આ દુન્યામાં દાદાર અહુરમઝદને ખુશી કરવાનાં કામો કરે છે તેઓને બેહેસ્તની બખશોશ મળે છે.)

જે શખસ ગરીબોને પરવરશી કરનાર મેલવી આપેય તે ગોયા અહુરમઝદને પોતાને પોતાને પાદશાહ (અથવા માલિક) ગણે છે.

આવાં યશ્તમાં આવેલી કેટલીએક
આખતોનો ખુલાસો.

સર્વો ૩ જો—(ક)—એ અવસ્તાનો વાક્ય
દરએક અવસ્તાનાં ભાગની શરૂઆતમાં,
હુમેશાં લખવામાં આવેલો છે, અને એનો અર્થ
“બ ખશનુદીએ દાદાર અહુરમજ્દ” એવા
પાજંદ બંદગીઓમાં આવેલા વાક્યને મલતો—
દાદાર અહુરમજ્દને ખુશનુદ કરવાને (હું
આ અવસ્તા શરૂ કરું છું) એવી રીતેબી
થઈ શકે છે.

(ખ) થી (ગ) સુધીનો ભાગ પાછલા વ-
ખતમાં વધારેલો ‘પાજંદ’ ભાષામાં, દીબાચો
અથવા મંદાન છે અને (ઘ) થી તે (ઙ)
સુધીનો ભાગ અસલ અવસ્તાનો દીબાચો
છે અને ૧ લા ફકરાથી એ યજ્ઞનું મંદાન

થાએ છે. બીજા સઘલા ખુરદે અવરતાની રચના ઉપલોજ રીતીની છે.

(ચ) થી તે (જ) ‘કૂરવરાને’ થી શરૂ થતો ભાગ દીનનો કલમો અથવા એક ખરા જર-થોશતીનું લક્ષણ દેખાડનારો તથા તે કયા વખતનાં અને કયા ફરેસ્તાની વખાન કરે છે તે બતાવનારો ફકરો છે. એ ફકરાનો તરજુમો હાલ સુધી થયેલા તરજુમાઓમાં સદનતર જુદો છે; અને એવો તરજુમો પેહેલ વેહેતો મારા મીત્ર એરવદ શેહરીયારજી દાદાભાઈ ભરૂઆએ કર્યો છે અને તે ધ્યાન આપવા લોગ છે.

જેમ શેઠ ખુરદો કામાજી ઉપહિન ગેહને મઠથી પેહેલી ગણે છે તેમ લેતાં એ ‘કૂરવરાને’ થી શરૂ થતા ફકરા ઉપરથી આપરા આગલા જરથોશતી નિયામાનો પોતાનો આખો દીવસ કેહવી રીતે ગુજારતા તે વીશે ઘણી સરસ રીતે સમજાવો શકાય છે.

(૧) ઉપહિન ગેહ-એ વખત પેહેલાં “એરેજ્ય” (યાને ખામદાદમાં ઉઠી દાઆ આહવાનો), અને પછી નમાન્ય (યાને ઘર-ધનીનું કામ બજાવવા) નો છે. એ વખતે ઘેરધનીનું કામ એ હોવું જોઈએ કે પોતાનાં કુટુંબ સાથે પેહેલાં ખાદાની બાંદગી કરવી અને તે પછી બીજું ઘરસંસારને લગતું કામ કરી લેવું.*

* આપરા લોકોમાં રાતે ૧૨ વાગા પછી વંદીદાદ કરવામાં આવે છે, તે વિશે એહવું કેહવામાં આવે છે કે તે ઉપહિન ગેહમાંજ થઈ શકે, પણ વંદીદાદની શરૂઆતથી તે સેવટ સુધી જ્યાંખી ‘પૂરવરાને’ પઢવામાં આવે છે ત્યાંહાં ઉપહિન ગેહ નહીં પણ ‘દાતાર્થ હથ દાતાર્થ વીદ્યેવાઈ જરથુસ્ત્રાઈ’ એહવી તદ્દન જુદીજ ગેહ પઢવામાં આવે છે. તે ઉપરથી એહવું જણાય છે કે ઉપહિન, ખુરશેદને તણ થવાનો વખત, જેમ હાથન, હોમની ક્રિયા કરવાનો વખત, રપિથવન, બપોરનો વખત, ઉજ્જધરિન, સુરજ

(૨) હાવન ગેહ--એ વખત હોમની ક્રિયા કરવાનો છે; અને તે વખત 'સાવહૃદિ' યાને લોકોએ પોતાના ધંધા રોજગારના કામમાં મશગુલ થવાનો, અને "વીર્ય" યાને મોહોલાને લગતા વડાએ પોતાની કચેરી ભરી પોતાના મોહોલાના લોકોનો ઇનસાફ કરવામાં મશગુલ થવાનો છે.

(૩) રપિથવન ગેહ--એ વખત બપોરનો છે; એ વખતમાં 'ક્રાદત-ક્રધુ' યાને સહવા-રથી ખેતીવાડીના કામમાં લાગેલાં પશુઓને આશાએસ આપવાનું, અને 'જન્તુમ' યાને ગામને લગતા વડાએ પોતાની કચેરી ભરી લોકોનો ઇનસાફ આપવાનું, કામ થતું હતું.

અસ્ત પામવાનો વખત, અધવીસરેમ રાતે બંદગી કરવાનો તથા આરામ લેવાનો વખત તેમ 'દાત હૃદ દાત વીદ્યેવ જર્યુસ્ત્ર' એ વંદીદાદ પઢવાનો વખત છે. એહવું એ રાજદોનાં બુદ્ધ અર્થો ઉપરથીજ બુદ્ધુ દેખાએ છે.

(૪) ઉચ્ચરન ગોહ—એ વખત સૂર્ય અસ્ત પામવા આગમચનો હોય એવું જણાયછે; કેમકે એ વખત ‘ક્રાદત-વીર’ યાને માનસોને પોતાના ધંધાથી કારેગ થઈ આશાએસ લેવાનો છે, તથા એ વખતે ‘દ્યુમ’ યાને દેશપતિ (પાદશાહ) પોતાની કચેરી ભરી ‘વીર્ય’ તથા ‘જન્તુમ’ એ ચુકવેલા લોકોના મુકદ્દમાં સમજવાનું કામ ચલાવતો.

(૫) અધવિસદ્ધ્રેમ ગોહ—એ વખત ખુરશોદ અસ્ત પામવા પછીથી તે છેક બામદાદ સુધીનો છે તથા એ શબ્દનાં અર્થ ઉપરથી એવું જણાયછે કે એ વખતે સઘલાઓ સાથે મલી ગાયણુના આકારમાં બંદગી કરતા હોય;—એ વખત ‘ક્રાદત-વીસપાંમ-હુન્યા-ધતી’ યાને સઘલા હરતી ભોગવનારાઓને આરામ લેવાનોછે, તથા ‘જરથુશ્ત્રાતેમ’ યાને વડા ધર્મગુરુએ પોતે ધર્મ સંબંધી બાળતોનો અભ્યાસ કરવાનાં, તથા પોતાનાં શાગેરદાને શિખવવાનાં કામમાં મશગૂલ થવાનો છે.

એ વખતના મુખ્ય પ) ભાગો સિવાય
 બીજા બે ભાગો છે કે જે ચોકસ બંદગીને
 માટેજ મુકરર કરેલા હોય એવું લાગે છે.
 કેમકે બીજે ઠેકાણે જ્યાં પાંચે ગોઠા મધેની
 કોઈ ગોઠ પઢવામાં આવે છે તેને બદલે વંદી-
 દાદમાં--‘દાતાઈ હૃદ દાતાઈ વીદ્યેવાઈ
 જરથુશ્ત્રાઈ’ (યાને જરથુશ્ત્રને લગતો વ-
 દીદાદ એટલે દેવથી જુદા કાયદા તે પઢ-
 વાનો વખત) અને વીશ્વાસ્પ નુસ્ક પઢતાં
 ‘હૃદ માંધ્રાઈ જઘનિ પર્તાઈ ઉપધરિ ગાતુ-
 ખ્યો ગોરેપતાઈ માંધ્રાઈ સ્પેન્તાઈ’ પઢવામાં
 આવે છે. અને તે પછી ‘રથવાંમ્ અયરનાંમ્ચ
 અસન્યનાંમ્ચ માહ્યનામ્ચ યાઘર્યનાંમ્ચ
 સરેઘનામ્ચ’ પઢવા પછી જે ખશનુમન
 પઢવાની હોય તે પઢવામાં આવે છે. એ
 ઉપરથી દખાય છે કે મજકૂર બે ગોઠા અઘ-
 વિસૂર્યેમ ગોઠનાં વિભાગો હોયે અને તે
 મજકૂર ચોકસ બંદગીઆને સારજ મુકરર
 કરેલા હોયે એમહું લાગે છે.

૬૦ હ મો—આ યશ્તમાં તેમજ બીજી સઘલી યશ્તોમાં દરએક કદાની પાછલ એ ફકરો ખુદ પઠનારને માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.

એજ ફકરામાં ‘હૃઓમ યો ગવ’ થી શરૂ થતો ફકરો આવેછે તે, આ યશ્તમાં, બીજી સઘલી યશ્તોથી જુદી રીતે લખાએલો છે, બીજી યશ્તોમાં, જે ફરેરતાની યશ્ત હોએ તેનું નામ બીજી વિભક્તિમાં આવ્યા પછી તુરતજ ‘હૃઓમ યો ગવ બરસ્મન’ ઇત્યાદી આવેછે; જેમ કે અરદીમેહશ્ત યશ્તમાં ‘અષેમ્ વહિશ્તેમ્ સુરએશ્તેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજ્ઞમધદિ—હૃઓમ યો ગવ’; ખારદાદ યશ્તમાં: ‘હૃઉર્વતાતેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજ્ઞમધદિ—હૃઓમ યો ગવ’; ખુરશોદ યશ્તમાં: ‘હૃવરે ક્ષએતેમ્ અમેષેમ્ રએમ્ અઉવર્ત્—અસ્પેમ્ યજ્ઞમધદિ—હૃઓમ યો ગવ’; માહ યશ્તમાં: ‘માહફહેમ્ ગઓ-

ચિદ્રેમ્ અપવનેમ્ અપહે રતૂમ્ યજ્ઞમધદે
 --હ્યોમ યો ગવ'; તીર યશ્તમાં:
 'તિશત્રીમ્ સ્તારેમ્ રજ્યેવન્તેમ્ ખરેનહ્-હ-
 ન્તેમ્ યજ્ઞમધદે--હ્યોમ યો ગવ' ઇત્યાદિ
 --પણુ આ અદ્વી સૂર યશ્તમાં 'અદ્વીમ
 સૂરામ્ અનાહિતામ્ અપ્રજ્યોતીમ્' એ
 પ્રમાણે બીજી વિભક્તિમાં આવ્યા પછી 'અન-
 ખુયાહુ જવનો સાસ્ત.....અદ્વી સૂર અના-
 હિતે' ! એ પ્રમાણે સંબોધન વિભક્તિની
 પછી 'હ્યોમ યો ગવ' આવેલો છે. તેથી એ
 'હ્યોમ યો ગવ ખરેસ્મન'નો સંબંધ
 કોણુ સાથે લેવો તેનો ગુચવાડો પડે છે.

૩૦ ૧૩-મો સાતર કવિ અને કુરુપત્ન
 એ ત્રણુ દોહા હતા જેઓ હમેશાં માજ્ઞદ-
 યશ્ની તથા જરથોશ્તી ધર્મની સાંખે થતા હતા.

૩૦ ૧૫ મો.-એ કકરાની શરૂઆતના ચાર
 શબ્દો જે અદ્વી સૂરનાં વિશેષણો છે તે ૧૪
 માં કકરાની સાથે લેવા નોખ્યા.

૬૦ ૧૮ મો—એ રૂકરામાં અંત્રી સૂરને
 એટલો મોટો ચહોતો દરજ્જો આપ્યો છે કે
 દાદાર અહુરમજ્દે પોતે વગ્રીક તેનેથી પોતાની
 મુરદ આહી છે. એ વિચાર પાછલા વખ-
 તને છે અને એપરથી એટલોજ સાર કાહડી
 શકાય છે કે જરથોશ્ત જેહવા નામવર પેગા-
 મ્બરને પેદા થવાની ખાહેશ અહુરમજ્દને
 પોતાને હતી. (જુવો શેઠ ખુ. ૩૦ કામાણ-
 વાલું જરથોશ્તનામું સર્ગ ૧૩૬-૧૪૦)—ખી-
 નું એ યશ્તમાં તેમજ ખીજે દેકાણે
 અહુરમજ્દે તથા ૧૦૧ માં રૂકરામાં, જર-
 થોશ્તે હોમ, ગવ અને બરસમ વટે બંદગી
 કીધી છે. અને નોદરના વિશ્તઉરશે કેઈ
 ચીજથી બંદગી કીધી તે કસુ જાણાવ્યું નથી
 (જુવો ૬૦ ૭૫ મો); વફરોનવાજે હોમ અને
 ગવને લગતી ક્રિયાની ભેટ આપી છે; અને
 બાકીના સઘલા પાદશાહેએ તથા પેહલવા-
 નાએ ગાવ, ઘોડા અને નાંહાનાં ગોસ્પંદા
 વટે બંદગી કીધી છે અને એ સઘલાઓનાં

નામે સાથે, ઘણીખરી યશ્તોમાં એકજ રીતે
 'સતે અસ્પનાંમ્ અર્ષનાંમ્, હજ્જરે ગવાંમ્,
 બંધેવરે અનુમયનાંમ્' એહવો સાધારણ વાક્ય
 આવે છે. એ ૧૦૦ જવાન ઘોડા, હજ્જર
 ગાયે અને દસ હજ્જર ગોસ્પંદાનો તે બંદગી
 કરતી વખતે ભોગ આપવામાં આવતો હતો;
 પણ તે કેહવી રીતે, તથા સઘલા પાદશાહો
 તથા પહેલવાનો, એકજ સરખી રીતે ૧૦૦
 ઘોડા, ૧૦૦૦ ગાવ અને ૧૦૦૦૦ ગોસ્પં-
 દાનો ભોગ આપતા તેનું કારણ શું તે બરો-
 ખર સહમજ્જતું નથી. આગલા હિંદુઓમાંથી
 ઘોડા તથા પશુઓનો ભોગ આપવાનો ચાલ
 હતો—મોજેદક લોકોમાંથી મોટાં ઢોર, ગાવ
 અને ગોસ્પંદાનો ભોગ આપવાનો ચાલ હતો.
 હજ્જરત મુસાની કેતાબનાં 'લેવીટીકસ' નામે
 ત્રિજ પુસ્તકમાં ભોગ આપવાની બાબત
 આવી છે. તેમાંની કેટલીએક બાબત જરથો-
 શ્તીઓની ભોગ આપવાની આગલી રીતો-
 ઓને તથા હાલની આપણી દેવાયતોમાં

જાણાવેલી કેટલીએક બાબદા સાથે ઘણી મલતી આવેછે તે ઉપરથી એત્રું જાણાય છે કે મોત્તેઈક ધર્મમાં તે ચાલ જરથોશ્તીઓ ઉપરથી દાખલ કરવામાં આવી હોએ.

૨૦ ૩૩—ઉપ વરેનએષુ ચત્રુગઓપ-એષુ”--એમાં **વરેન** (ગેલાન નામે એક શહેરનું)—વિશેષ નામ છે માટે તે એક વચનમાં જોઈતો હતો. પણ એ દેકાણે **વરેન** તે ગેલાન અને તેને લગતાં આશપાશનાં ગામો એહવી મતલબે વપરાવાથી એ બહુ વચનમાં લખેલો છે. એ પ્રમાણે સંસ્કૃતમાંથી જોવામાં આવેછે; જેમ કે ‘નિશઘેષુ’ ‘વિદર્ભેષુ.’

૨૦ ૩૪ મો—**એરેનવાય, સવડ્ હાચ,** એ બંધે કોઈ આરતો હતી અને એમો મોતાના જમાનાની ખુબસુરતીના નમુના હતાં. એ આરતો કોણ હતીઓ તે વિશે અવસ્તામાંથી એહવું માલમ પડેછે કે તેઓ બંધે જહાકની વાહલીઓ હતી. અને જહાકે

તેમને એક અગાઢ જગોમાં છુપી રાખેલી હતી. અત્રે છપાએલાં ઘણાપ્રસાં શાહનાં મા-
ઓમાં એઓને જમશીદની યેહુનો કહેલી
છે; પણ 'મોહલ' નામનાં ફરેંચ વિદ્વાને,
સને ૧૮૩૮ માં, ફરેંચ ભાષામાં તરત્રુમા
સાથે, પારીસમાં છપાવેલાં શાહનામામાં એ-
ઓને જમશીદની છોકરીઓ લખીછે. ગમે
તમ હોયે પણ જ્યારે અવસ્તામાં મજકૂર
ફકરામાં લખેચ કે ફરેદુને તેઓ સાથે નેકાહ
કીધા ત્યારે મજકૂર બંધે બાળતો માનવામાં
આવતી નથી. કારણ કે જમશીદનું રાજ
જવા પછી એ બંધે ઝારતોને જહાકે
પોતાના તાબામાં લીધી, તેણે ૧૦૦૦
વર્ષ રાજ કર્યું તે પછી જહાકના રાજપા-
તની સાથે તે બંધે ઝારતોબી ફરેદુનને
સ્વાધીન થઈ; ત્યારે તે ઝારતોની ઉમરબી
લગભગ જહાકનાં જટલી થાઈ તે છતાં
જવાન ફરેદુન તેમની સાથે પરણ્યા અને
તેમને પેટ ફરજંદા થયાં !

૬૦ ૨૪ મો.-અખદોતેમ=પગ નકી
પોહોચી શકે એહવી ઊંડી જગો, બાયરં.

૬૦ ૪૧.-હુંક તુરાની અફરાસ્યાએ
અગતને વખતે ભરાઈ બેશવાને એક પાહા-
હનાં ગારમાં કરી મુકેલી એ એક જગો
હતી. એને શાહનામાંમાં “હુંગે અફરાસ્યાખ”
કરી લખેલું છે. એ યશતનાં મજકુર ફકરામાં
તથા શાહનામાંમાં લખવા પ્રમાણે અફરા-
સ્યાએ એ ગારમાં ભરાઈ બેશીને, કેખુસરનાં
હાથથી છટકી જવાને તથા પોતે બોહેલું રાજ
પાછું મેલવવાને અને ઇરાનીઓને તારાજ
કરવાને ખાહેશ કીધી હતી પણ તેમાં તે
ફાવ્યો હતો નહિ. અને શાહનામાંમાં તથા
ગોશ યશતનાં ૧૮ માં ફકરામાં લખવા
પ્રમાણે એને હોમ નામના શખસે બાંચીને
કેખુસરોને સ્વાધીન કીધો હતો. અને
કેખુસરોએ તેને નોજર, અગરેરસ અને
રયાવસના કીનામાં માર્યો હતો.

૬૦ ૪૨ - એ ફકરામાં જનાવેલું વોર-
કશ દરિયાનું જે ખુરેહ અફરાસ્યાએ મેલ-
વવા આહ્વેહ હતું તથા તેને સાડ તેણે જે
ફોકતની યત્ન કીધી હતી તે વિશેનું ખુલા-
સાવાર ખયાન જમ્યાદ યશતનાં પદ માં
ફકરામાં આવેલું છે. (જુવો મેહરલ રાણા
તથા વાઘાવાલી યશત બા માએની).

એજ ફકરામાં 'યત્ય અપઓનો જર-
યુશ્તહે' (એટલે અશો જરયોશતનું ખુરેહ)
એહવો વાકય આવેલો છે. અફરાસ્યાએ
જયારે વોરકશ દર્યામાંનું ધરાનીઓનું ખુરેહ
(કીર્તિ) છીનવી લેવા આહ્યું તે વખતે અશો
જરયોશ્ત જનમવાનો હતો પણ તેણે જે
નહિ જન્મેલાઓનું ખુરેહખી છીનવી લેવાની
ખાહેશ કરી હતી તે નહી જન્મેલાઓનો
દાખલો આપવા એક ઉત્તમ અને પ્રખ્યાત
માનસનો અત્રે દાખલો આપેલો છે.

ધરાનીઓનું ખુરેહ, એટલે જે ગુણોથી
ધરાનીઓ સરસાઈ તથા મોટાઈ ભાગવવાને

લાયક થયા હતા તે ગુણો તથા તેમની કીર્તિ સહમજવી અને એ ખુરેહની મારફતેજ ચોકસ માનસો રિસ્તાબેજ કરવાને શક્તિવાન થશે (જુવો જમીયાદ યશત ૬૦૯-૧૨).

૬૦ ૫૪ મો.—‘પંચસઘનાઈ સતઘનાઈશ્ય, સતઘનાઈ હજ્જ-રઘનાઈશ્ય, હજ્જ-રઘનાઈ બએવરે-ઘનાઈશ્ય બએવરેઘનાઈ અહાંસ્તઘનાઈશ્ય’ એ ફકરાની સંખ્યા ચોકસ કહી શકાતી નથી. અહાંસ્ત એ શું સંખ્યા છે તે જાણાયું નથી માટે એને જો પરતો મુકીએ તો બાકીનાની સંખ્યા નીચે મુજબ થાએછે. પેહલાં ૫૦ ને ૧૦૦ એ પછી ૧૦૦ ને ૧૦૦૦, અને ૧૦૦૦ ને ૧૦૦૦૦ ગુણી તેનો સરવાલો લેતાં ૧૦૧૦૫૦૦૦ થાએ છે; પણ ૧૦૦૦૦ ને “અહાંસ્ત” એ સંખ્યાએ ગુણતાં જે આવે તે મજકૂરમાં ઉમેરીએ તો એ આખા ફકરાની સંખ્યા નક્કી થાએ.—અવસ્તામાં મોટામાં મોટી સંખ્યા બતાવનાર બે વાક્યો આવેછે; તેમાંનો એક મજકૂર અને બીજો

“નવચ નવધર્તિશચ, નવચસત, નવચહજ્જૂર,
નવસેસચ બચ્ચેવાંન” — (૯૯૯૯૯) છે.

૬૦ ૬૧ મે. — એ ફકરામાં ‘પચ્ચોઉર્વો ચો
વક્કરો નવાજ્જો’ તે કોણુ તથા ‘અચ્ચેતચ્ચો-
નચ્ચો તેને કહરકામ પક્ષીનાં કાલમુદ્ધમાં ઊંચે
ઉરાડીચ્ચો તેની મતલબ શું તે બરાબર સહ-
મજ્જતું નથી. તથા બીજી કોઈબી યશ્તમાં
એ ‘વક્કરો નવાજ્જો’ વિશેનો પુરતો ખુલાસો
મલતો નથી. “આફરીને પચ્ચોગાંબર જરથો-
શ્ત”માં જરથોશ્ત કચ્ચે ગુશ્તાસ્પને દોઆ કર-
તાં બોલેચ કે ‘રહ્હાંમ્ દૂરચેપારાંમ્ બવાહિ
યથ ચો વક્કરો નવાજ્જો’ (=તું વક્કરો નવા-
જ્જની માર્ફક, નહી પાર કરી શકાચ્ચે ચોહવી,
રંધા નદીને પાર કરનારો થજે); એ વાક્ય ઉપ-
રથી એટલું જણાચેચ કે “વક્કરો નવાજ્જો”
નામે કોઈ સખજો અથવા કોઈ રૂપ આપેલી
શાયદાકારક વસ્તુચો રંધા નદીને પસાર કરી
હતી, અને એ યશ્તનાં મજ્જૂર ફકરામાં
જણાવ્યા પ્રમાણે મજ્જૂર વક્કરો નવાજ્જો રંધા

નદી આગલ પોતાની મુરાદમાં પાર પડ-
 વાથી, અદી સૂરને ભેટ આપવાને કબુલાત
 આપી છે—તે વાત મજકુર આફરીનના
 ફકરાને ટેકો આપે છે ; પણ થયેલ એનાએ
 તેને પક્ષીનાં આકારમાં ઉરાડી મુક્યો એટલે
 શું ? યશ્તોમાં પુરાઓએ ઇચ્છેલી તેઓની
 પુરી મુરાદ તેમને બખ્શવામાં નથી આવી ;
 પણ વફરોનવાજના બાબમાં તેમ નથી
 બન્યું. તેણે જે પોતાને મકાને પોહાચવાની
 મુરાદ ચાહી છે તે અદી મૂરે તેને બખ્શી
 છે; એટલુંજ નહિ પણ એક સુંદર કન્યાનું
 રૂપ. ધારણ કરી તે પોતે તેની મદદ ગઈ છે.—
 તો એપરથી જાણાએછે કે વફરોનવાજ કોઈ
 ભલો માનસ અથવા ફાયદાકારક કોઈ વસ્તુ
 હોવી જોઈએ. જ્યારે તે ભલો માનસ અથવા
 ફાયદાકારક વસ્તુ હતી ત્યારે ફરેફને તેને ઉરાડી
 કાંચે મુકીઆ એહવો સવાલ ઉઠેછે. જે ફરે-
 ફનને જરથોશ્તથી ઉતરતો ગણવામાં આવ્યો
 છે અને જેની માનસોમાં જેમ જરથોશ્તની

‘અશ્વિનુમન’ છે તેમજ અશ્વિનુમનખી છે (જુઓ વેસ્તરગાર્ડકનું દક્ષતર સર્કા ૩૩૧ મો) તે, વફરોનવાજ જેહવા ભલા માનસને, અથવા કાયદાકારક વરતુને, વગર કારણે દુઃખ દેવાને અર્થે, પક્ષીની શેકલમાં ઉરાડી મુકે, એ ખ્યાલમાં આવતું નથી. ત્યારે ધ્રુવેત-આનની તેને ઉરાડવામાં કઈ નેક નેમ હોવી જોઈએ. ખીજું, આ ઠેકાણે વફરોનવાજે, ખીજા મઘલાએ કરતાં જુદીજ રીતની ભેટ આપવા કહી છે અને તેહોમ અને જવાંમ સાથની હજાર જોરો છે.

એક ભાષાને બીજી ભાષા સાથે સરખામની કરનારા વિદ્વાનો, સંસ્કૃતમાં “ત્રિતઆ-પત્ય” તથા “ત્રૈતન” અને ગ્રીકમાં ત્રાઈટન’ (Triton) જેહવા શબ્દો પાણીની ઉપરનાં મુવકફેલ (God of Water) ને માટે મલવાને લીધે, મજકૂર ‘ધ્રુવેતઆન’ને તેમની સાથે સરખાવી ‘પાણી ઉપરનો મુવકફેલ’ ઠેરવેછે. તે ઉપરથી વફરોનવાજને નવા ખર્શનુ

રૂપ આપી શકાએછે. અને એમ લેતાં એહની
 મતલબ નિકલી શકે છે કે અજિતઆનએ
 (પાણીનાં મુવકેત્રે) વફરોનવાજને ઉપર હાંકી
 કહાડ્યો એટલે બાફ અથવા વરાલના આકાર
 માં પાણી ઉપર ગયું અને તેનાં વાદલાં
 થઈ બર્ફ બંધાયો. તે “વફરોનવાજ ત્રણ
 દહાડા અને રાત સુધી ઊંચે કુદરતે ઠેરવેલાં
 પોતાનાં મકાન તરફ ગયો” એની મતલબ
 એહવી લાગેછે કે બર્ફ અથવા વર્ષાદ પડવા
 આગમજના ત્રણ ચાર દીવસો આગમજ
 ગરમી ઘણી પડેછે તથા પુબ્કળ વરાલનો
 જયો. ઉપર જમને બેગો થાએછે પછી તે
 પાણી અથવા બર્ફને આકારે નીચે પડેછે.
 પણ આ ‘વફરોનવાજ’ને ઉપરથી નીચે
 આવવાને સારૂ તેને માર્ફક આવતી હવા
 નહિ મલવાથી તે નીચે આવી શક્યો નહિ
 અને તેથી તેણે અર્દો સૂરને યાદ કીધી, અને
 આ જમીન ઉપરનાં કુદરતે મુકરર કરેલાં
 તેના મકાન તરફ આવવાને ખાદેશ જણાવી

અને અંદી મૂરે તેને આ જમીન ઉપર પાછો
આવવાને મદદ કીધી.

‘અંતર્યામી’ને પાણી ઉપરનો મુવકદ્દલ
ત્રેતાં ઉપત્રો સાર, એ ફકરા ઉપરથી નિકલી
શકેછે; પણ સઘલી યશ્તોમાં બંદગી કરનારા
નામાંકીત પુરૂષો છે; એહવી રીતે રૂપ આપેલી
નિર્લવ વસ્તુએ કેઠે બંદગી કીધી હોય
એહવું જોવામાં આવતું નથી; તે છતાં જો
ઉપત્રોજ સાર કબુલ રાખીએ તો આ યશ્તમાં
આવેલી તવારીખનો અનુક્રમ તુરેછે. તે એમ
કે પાદશાહ તથા પેહલવાનોની બંદગીની
વચે એક જુદીજ બાબદ ઘુસેલી લેવી પડેછે.
અગર જો અંતર્યામીને ફરેદુન લઈએ
તોળી અનુક્રમ તુરેછે. કેમકે ફરેદુન પછી
ફરેશાસ્પ, અફરાસ્યાબ, કાવુસ, કચેખુ-
સરો, તુસ અને વેસેના છોકરાઓ પછી એ
વફરોનવાજનું બયાન આવેછે. જો એ
અંતર્યામી ફરેદુનજ હોય તો એ વફ-
રોનવાજનું બયાન ફરેશાસ્પની આગમજ

આવવું જોઈતું હતું. વલી ધ્યેતઞ્ચાન
(ફરેદુન) ની સાથે જે વિશેષણો બીજા હતા
આવેછે તેજ વિશેષણો આ હતાંબી
આવેલાં છે. માટે એ બાબદ ગુચવાડા ભરેલી
છે તોબી એ બંદને લગતીજ હોવી જોઈએ
એહવું માનવાને વધારે સબબ મલેછે

૩૦ ૬૫ મો—એ ફકરાની સેવરે, તથા
૭૮ માં અને ૮૮ માં ફકરાઓની સેવરે
'દથત અઝાઈ.....દાથિશ આયમેમ'
એહવો વાકય આવેછે તે ભુલ ભરેલો હોવાથી
દાખલ કર્યો નથી.

૩૦ ૬૭ મો—જમારપે, એ ફકરામાં
જણાવ્યા પ્રમાણે દેવયસ્નો સાથે જે લડાઈ
કીધી હતી તે હજરત જરથુશ્તની આગમજ
થવી જોઈએ એહવું અનુમાન થઈ શકેછે.
નહિતો એ લડાઈનું બયાન હજરત જર-
થુશ્ત પછી તથા કએ ગુરતાસ્પની પછી અથવા
સાથે આવવું જોઈતું હતું.

૬૭ ૭૧ મો—એ “પોહિર્યાદિત” તથા એનો છોકરો “અપવન્દૃહ” અને “સાયુજ્ઞદ્-રિ” તથા તેના છોકરા “અપવન્દૃહ” તથા “થિત” એએનાં નામે શાહનામામાં તથા બીજી કોઈ કારસી તવારોખીમાં જોવામાં આવ્યાં નથી.

જ્યારે એ લોકોના નામે જમાસ્પની પછી આવ્યાં છે અને એ જમાસ્પ જો ગુસ્તાસ્પનો વણરજ હોય તો એએનો જમાનો ગુસ્તાસ્પનાં વખતમાં મુકી શકાય છે.

બુન્દહેશન તથા દાદસ્તાને દીનીમાં લખવા પ્રમાણે પોહિર્યાદિતનો છોકરો “અપવન્દ” રિસ્તાખેજને વખતે સોશ્યોસનો મદદગાર થશે.

૬૦ ૭૫ મો—વિશતઉરશ નચોતધર્યાન, એ ધનીના પોતાનાંજ કેહવા પ્રમાણે એણે પુષ્કલ દેવયસ્નોનો નાશ કર્યો હતો. અને વિતહ્-હુઈતી નામે શુકાઈ ગયેલી નદીને એણે પાછી તાજ કરી હતી.

૬૦ ૭૯ મો — ‘ગોશ્તો ફરીયાન,’
 (ગોશ્તે ફરીયાન), — અવસ્તા તથા પેહલવી-
 માં લખવા પ્રમાણે એ ધની એક અરઘો
 ઉખાણા ખોલનાર હતો. એના વખતમાં
 અખત્ય (અખ્ત જાદુગર) નામે એક પાપી
 ગુઢ મશ્ત પુછવામાં ઘણો પ્રખ્યાત થયો હતો.
 અને તેણે ઘણાંએને, પોતાના ઉખાણાના
 જવાબ નહિ આપવાને લીધે, મારી નાખ્યા
 હતા. આવાં યશ્તમાં લખવા પ્રમાણે એના
 ૯૯ ગુઢ મશ્ત હતા; પણ હાલ આપરી પાશે
 બાકી રહેલાં પેહલવી પુસ્તકોમાં ‘માદીગાને
 ગોશ્તે ફરીયાન’ કરી એક કેતાબ છે તેમાં
 માત્ર ૩૩ મશ્તો બાકી રહેલાં છે. એ ઉપરથી
 જાણાએ છે કે એ ૯૯ મશ્ત ઉત્તરનું પુસ્તક
 અસલ અવસ્તાની ભાષામાં હોવું જોઈએ
 પણ પેહલવી તરજુમો થવા પછી તે ગુમ
 થયું છે અને પાછલથી પેહલવીમાંથી ૬૬
 સવાલ જવાબથી ગુમ થયા હોય. આપરા
 લોકોમાં હાલ સુધી એહવો વિચાર છે કે

ગોશ્તે ફરીઆન અને અખત જદુ વચેનાં
સવાલ જવાબ છેક પાછલ વખતમાં થયાછે;
પણ આવાં યશ્ત ઉપરથી સીધા થાએં છ કે
એ બંધે ઘણીએા ઘણાં જીનાં વખતમાં થઈ
ગયા છે. એ ગોશ્તે ફરીઆનની ફરવશીને
ફરવરદીન યશ્તમાં આરાધવામાં આવેલીછે.
એ ધનીને દાદસ્તાને દીની નામની પેહલવી
કેતાબમાં અમર કીર્તિવાલો કહેવોછે, તે એ
પાપી અને જીલમગાર અખત જદુનો નાશ
કરવાને લીધે હોવું જોઈએ.

૩૦ ૮૩ મો—હિયાંથી તવારીખની બા-
બદ પડતી મુકી, અહુરમજ્દ તથા અર્દી
સૂર અને અર્દી સૂર તથા જરથોશ્ત વચેની
વાતચીત થાએંછે અને પાછા ૮૮ માં ફકરાથી
જરથોશ્ત, ગુશ્તાસ્પ, જરીર અને તુરાની
અરજસ્પની તવારીખને લગતી વાત આવેછે.
અને તે પછી ૮૭ માં ફકરાથી અર્દી સૂરના
બયાનનો બાકી રહેલો ભાગ શરૂ થાએંછે.
પણ એ યશ્તની રચના ઉપરથી એવું

લાગેછે કે ગોરતે ફરીઆન પછી, જર-
થોરત, ગુરતારપ, જરીર અને અર્જસ્પતી
તવારીખને લગતો ભાગ આવ્યા પછી બાકી
રહેલું અદ્દી સરનું બયાન આવતું જોઈતું
હતું; પણ એમ નથી તે યશતનો સંગ્રહ કર-
નાર તરફનો ગુચવાડો લાગેછે.

૬૦ ૮૪ મો ‘આથ્રવનો ધ્રાયઓનો’—
એમાંના ‘ધ્રાયઓનો’ શબ્દનો અર્થ, ખોર-
દાદ તથા ખેહરામ યશતમાં આથ્રવનાઈ ધ્રાય-
ઓને” એહવો વાક્ય આવેલો છે ત્યાં ૭૦
સ્પીગલે પેહલી યશતમાં *Athrava possessed
of nourishment* (રક્ષિત ધરાવનાર અથોર-
નાન) અને બીજામાં *Serving priest* (ક્રિયા
કરનાર મુખ્ય ધર્મગુરુ) એહવો અર્થ કીધો
છે. અને એહવોજ વાક્ય આવાં યશતનાં
મજકુર ફકરામાં આવ્યોછે ત્યાં ૭૧ સ્પીગ-
લનો તરજુમો લગાર ગુચવન ભરેલો છે.
પરોફસર યુસ્તીઓ ‘ધ્રાયઓનો’ શબ્દનો
અર્થ જંદ શબ્દ કોશમાં, ‘ત્રણ ગણું’

(Three fold) કીધોછે. મારા વિચાર પ્રમાણે એનો અર્થ “માનસોનાં રવાનનું રક્ષણ કરનાર અયોરનાન” એહવો લેવો. કેમકે અયોરનાનનું કામ માનસોને નીતિનાં માર્ગો શિખવી તેમને ગુનાહથી દુર રાખી, તેમના રવાનોનો દાજખથી છુટકો કરવાનું છે. એહવી મતલબનુંજ લખાન “દાદસ્તાને દીની” નામની પેહલવી કેતાબમાં આવેલું છે. તેમાં નોશોરવાન આદલ પોતાની મજલેસમાં એક વડા ધર્મગુરૂ સાથે વાતચીત કરતાં નીચે પ્રમાણે જોડ્યો હતો!—“દીનનો એલમ ધરાવવાને લીધે તું હમારો પીતા છે; હમો તારા તનના પાસખાન છેએ પણ તું હમારા રવાનનું રક્ષણ કરતા છે.”

૬૦ ૮૬ મો—એ ફકરામાં અહુરમઝ્દે અર્દી સૂરને આકાશ ઉપરથી આ પૃથ્વી ઉપર આવવાને જણાવ્યું છે તે હિંદુઓની કાશી નદીનો વાતને મલતું છે. હિંદુઓના લખાન

પ્રમાણે કાશી નદીથી આકાશ ઉપરથી અત્રે ઉતરી આવી છે.

૬૦ ૮૮ મો—એ રૂકરાની મતલબ બરોબર સમજાતી નથી. મેં એનો અર્થ બીજાઓથી તદ્દન જુદાજ કીધો છે. એ રૂકરામાં “અન્તરે અરેયેમ્” છે તેને હું ‘અન્તરે અરેયેમ્’ લેવાને દુરસ્ત ધારું છું. યજ્ઞશનેનાં ૧૧ માં હામાં ‘મધેમે ધીવે અહ્-હાક જેમો’ એહવો વાક્ય આવેલો છે; તેનો પહેલવી તરજુમે! “મીયાને સરેશૂતે ઇ ગોમન દમીક” કીધો છે. હવે એ મજકૂર પહેલવી વાક્ય દાદસ્તાને દીની નામની પહેલવી કેતાબમાંથી આવ્યો છે. એ કેતાબમાં આ સૃષ્ટિને, હિંદુઓની માર્ફક,—(૧) અવરતુમ સરેશૂત (=સ્વર્ગ), (૨) મીયાની સરેશૂત (=પૃથ્વી અથવા મૃત્યુ લોક) અને (૩) અધરી સરેશૂત (=પાંતાલ) એહવા ત્રણ ભાગોમાં વહેચી છે. ત્યાં મજકૂર પહેલવી “મિયાની સરેશૂત”ની સહમજન આપતાં લખેલ કે જેમાં અદમ

તથા તમામ મખ્મલુકાત વસેચ તે ભાગ. એ ઉપરથી એ યશનાં એ ફકરામાં આવેલા 'અન્તરે અરેથેમ'નો અર્થ આ દુન્યા કર્યો છે. મારા વિચાર પ્રમાણે એ ફકરાની મતલબ આ છે કે અદ્વી સૂરનું આવતું આકાશ ઉપરથી છે તેથી નુકસાનકારક મુજબ જનવરો તેમાં કોઈબી રીતની ખરાબી કરી શકતાં નથી.

૬૭ ૮૯ મો—અદ્વી સૂરની આરાધના, એ ફકરા પ્રમાણે, રાતને વખતે યાને અર્ધ. વિસરૂથરેમ ગોહેમાં નહિ થઈ શકે. ૬૨ માં ફકરા પ્રમાણે ઉશહિન ગોહેમાં એની આરાધનાં થઈ શકે છે. કેમકે તે ફકરામાં જણાવવા પ્રમાણે ઉશહિનનાં વખતમાં વફરોનવાજે તેની આરાધના કરી છે.

૬૮ સ્પીગલ એજ ફકરા ઉપરથી અદ્વી સૂરની બંદગી કોઈબી વખતે થઈ શકે એહવો સાર કાઢાડે છે. એજ ફકરામાં 'આ તૂ મે' થી તે 'તનુ માંમો' સુધીના વાક્યનો અર્થ એ રીતે થઈ શકે છે. એક મજદૂર ફકરામાં

કરેલો છે તે પ્રમાણે અને બીજો નીચે પ્રમાણે
પણ એ અર્થ કરતાં ‘ફરફ-હરોઈત’ (તેણે
ખાવું જોઈએ) એહવો એક ક્ષીયાપદ ઉપરથી
લેવો પડેછે. ત્યારે નીચે પ્રમાણે અર્થ થાય
છે. “તે મારાં જોર (ક્ષીયા કીધેલી વસ્તુની
આશની) તુંએ યાને જરથોરતે ખાવી; તથા
દીનનો એલમ ધરાવનાર, દીનના હોકમોને
શિખેલા, માથને સમજનાર નેક ગુણો ધ-
રાવનાર અને માથમાં જણાવેલા કાંતુનો
પ્રમાણે પોતાને ચલાવનાર એહવા અથોર-
નાનેજ ખાવી.” એ ફકરામાં અથોરનાન
કેહવો હોવો જોઈએ તેનું લક્ષણ આપેલું છે.

૬૦ ૬૩ મો—એ ફકરામાં “નિવયક,”
‘નિપસ્તક,’ ‘અપસ્કરક,’ અને અપપ્રઓમક’
એ કોઈ બે રૂહોનાં નામો હોય એવું
લાગેછે, અને અર્દા સૂરની, તેના ઠેરવેલા
વખતથી જુદે વખતે (યાને રાતને વખતે)
કીધેલી આરાધનાને તેઓ સ્વીકારેછે. એજ
ફકરામાં ‘યા નોઈત્ હઈતિ વીસેન્તિ દએ-

વનાંમ્ હૃધતિ યસ્ન' એ વાક્યમાં 'હૃધતિ' એહવા બે શબ્દો છે તે "પૃધતિ" લેવો જોઈએ; અને છેલ્લો 'યસ્ન' શબ્દ સાતમી એકવચનમાં 'યસ્ને' લેવો જોઈએ. ૬૧૦ સ્પી-ગયે એ શબ્દને 'હૃધતિ'જ રાખીને તેનો અર્થ "જાહેર રીતે" એહવા કર્યો છે. અને એ ફકરાનો અર્થબી જુદી રીતે કરે છે અને 'નોટ'માં જણાવે છે કે એ ફકરો ગુચવાડા ભરેલો છે.

૬૦ ૬૬ મો—એ ફકરામાં "ખધનિ" શબ્દને બદલે ખઅઉધ શબ્દ હતો તે મેં વંદીદાદની ૧૪ મી પરગરદનાં ૧૪ માં ફકરા ઉપરથી (જ્યાં એજ વાક્ય આવેલો છે. અત્રે ઉપર પ્રમાણે સુધાર્યો છે.

૬૦ ૧૦૬ ઠો—એ ફકરામાં 'તાંથવન્ત' અને 'પેશન' એ બે શબ્દોને વિશેષ નામો લીધાં છે તેને બદલે જો અર્જસ્પના વિશે-શણા લઈએ તો નીચે મુજબ અર્થ થઈ શકે "મિહા દેલના (કુકર્મી), બદદીન, વેર;

દેવપરસ્ત અને પુરા દરવંદ અરજસ્પને
મારનાર થાવું.” પરોઈસર સ્પીગલે
 ડીપર પ્રમાણેજ કીધા છે.

૩૦ ૧૧૦ મો—એ ફકરામાંથી, ૧૦૬
 ઠા ફકરા પ્રમાણે અરજસ્પની સાથે આ-
 વેલા શબ્દો ‘પેશોચકુલ (લડાઈ સોધનાર)
 અને ‘હુમયાક’ (ઘણા મક્કર તથા ફરેખ-
 વાલો) ને અરજસ્પના વિશેષાણોજ લઈએ
 તો સારું કેમકે એ નામના કોઈ પુરૂષો,
 અરજસ્પની સાથે મલી ગુસ્તાસ્પની માંખેની
 લડાઈમાં, ઉતરેલા હોયે એવું કોઈ તવારી-
 ખમાંથી મળતું નથી.

૩૦ ૧૧૩ મો—‘વન્દરેમઈનિશ’ પરોઈસર
 યુસ્તીનાં વિચાર પ્રમાણે એ વન્દરેમન,
 અફરાસ્યાબના ખાન્દાનનો અને અરજ-
 સ્પનો બાપ હતો. શેઠ પ્રૃ. ૩૦ ઠામાજી

એને અરજસ્પતો વિશેષાણુ ગણી “જંગલી
મનવાલો,” (યાને નાદાન, અપટ) એહવો
અર્થ પોતાના જરથોશ્ત નામામાં કરેછે.

૩૦ ૧૧૭ મો—એ ફકરામાં લાક્ષણિક-
મકારે, જુદા જુદા આકારમાં અદ્વી સૂરનું
પાણી ઉત્પન્ન કરનારી ચાર શક્તિઓનું
વર્ણન કરેલુંછે. એમાં ‘અર્ધાન’ શબ્દનો
અર્થ તરજુમામાં “જવાન ઘોડા” કર્યો છે
તે ભુલ થઈછે. એનો અસલ અર્થ “જવાન”
છે; પણ હિયાં “ઉત્પન્ન કરનારી શક્તિ”
એહવો લેવો. એ ફકરા ઉપરથી બીજું એ
જાણાયછે કે જે ઠેકાણે અદ્વીસૂર નદી
આવેલી છે ત્યાં વર્ષાદ ચાર રૂપમાં પડવો
જોઈએ. ૧, વાર (પાણી), ૨, રનએજ
(બર્ફ), ૩, સરસ્ક (કરં) અને ૪, ફયડ્ડુ.
એ છેલા શબ્દનો અર્થ બરોબર સહમજાતો

નથી. હાં સ્પીગને તથા પરોઈસર ચુશ્તીએ
એનો અર્થ ‘કરાં’ (ઉપરથી કાંકરાના આકારમાં
બંધાઈને પડતું પાણી) કર્યો છે; પણ તેને વાસ્તે
મજ્જકુર ફકરામાં ‘સરસચિન્તએચ’ શબ્દ
આવેલો છે, માટે એનો અર્થ કંઈ જુદો થવો
જોઈએ. જો એ ‘ફયડ્ડુ’ શબ્દને સંસ્કૃત
“ખ્યાય,” “ખ્યૈ” એ ધાતુ ઉપરથી લઈએ તો
કદાચ એનો અર્થ “મોટાં કરાં” નો થઈ શકે.

૬૦. ૧૨૬ મો—‘બવર’ એ એક બીલા-
ડીનાં જેવું પણ પુઝડી વગરનું જનવર છે.
એનું ચામડું ઘણું સુંદર છે અને હાલ
પણ તે ઊંચા અને કીમતી કપડાં બના-
વવામાં કામમાં આવે છે. એ જનવરને અંગ્રે-
જમાં બીવર (*Beaver*) અને ફારસીમાં
‘બવ્ર’ કહે છે.

૬૦ ૧૨૭ માં—એ ફકરાથી અર્ધી સૂર
 યશતનુ સેવટ આવતું હોય એહવું જાણાયે
 છે. કેમકે હિયાંથી ઉપરની બાબદ સાથે કસો
 સંબંધ લાગતો નથી. એ ફકરાથી સેવટ
 સુધી એકસ મુરાદ ચાહવામાં આવી છે. પણ
 એ મુરાદ કોણ ચાહેછે તે જાણતું નથી.
 કદાચ એમ વિચારીએ કે એ મુરાદ જર-
 થોશતે ચાહેલી છે તો જરથોશતે દીન ફલા-
 વવાની મુરાદ ચાહવી જોઈએ—બાદશાહી તથા
 લડાઈને લગતી મુરાદ ચાહવાની જરથોશતને
 અગત નથી માટે એહવું લાગેછે કે એ
 યશતનું સેવટ આવવા પછી હિયાંથી તે સેવટ
 સુધી (૧૨૭ માં ૬૦ થી તે ૧૨૮ સુધી) ની
 બાબદ પઢનારને પોતાને માટેની હોય અને
 જો તેમજ હોય તો એ ત્રણ ફકરાઓ ઉપ-
 રથી એહવું અનુમાન થઈ શકેય કે એ

વખતનાં સઘલા લોકો હાલના સુધરેલા દશોનાં લોકોની મારફત, અગતને વખતે પોતાની ખુશીથી અથવા પોતાના પાદશાહનાં હોકમથી લડવાને બાહર પડતા હોય, અને તેથીજ પોતાને માટે બાદશાહી લાયક ચીજ તથા સુખ, બહાદુર છોકરો અને મજબુત ઘોડાની મુરાદ ચાહવામાં આવી છે.

બીજી એહવીબી તરફ થાઈ શકેછે કે એ મુરાદ એ યશના લખનારે પોતે, એ યશની સેવકે, પોતાને માટે ચાહી હોય, અને એ યશનો લખનાર તેણે જે મુરાદ ચાહીય તેને લાયકની મોટાઈ ધરાવનારો હોય.

